

Toepassingsprofiel omgevingsplan

Versie 0.97.1
Geonovum – KOOP

Datum 23 januari 2019

Colofon

OW-besluit	omgevingsplan
Versie	0.97
Projectnaam	Standaard Officiële Publicaties met specifieke toepassing voor OW-besluiten
Projectnummer	PR04
Contactpersoon	Eric van Capelleveen
Auteur(s)	Nienke Jansen, Johan Ruijten, Wilko Quak, Luc de Horde, Paul Jansen

Versiehistorie

Versie	Datum	Wijziging
0.96	1-9-2018	Nieuwe uniforme structuur en opmaak over alle TPOD's
0.96	1-9-2018	Diverse opmerkingen uit consultatie en werkgroep verwerkt
0.96	1-9-2018	Update generieke UML-diagrammen
0.96	1-9-2018	Actualisatie van IMOP-vocabulaire en waardelijsten
0.97	20-12-2018	Tekstverbeteringen, dubbelingen in de tekst verwijderd
0.97	20-12-2018	Tekst hoofdstuk 2 herschreven
0.97	20-12-2018	Vastgelegd dat het derde deel van het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan aan STOP moet voldoen
0.97	20-12-2018	Beschrijving van betekenis van het begrip Regels in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten met regels verbeterd
0.97	20-12-2018	In de opsomming van mogelijke statussen besluit tot vaststelling of wijziging omgevingsplan de status vervallen gewijzigd in vernietigd
0.97	20-12-2018	Vastgelegd op welk niveau annotaties kunnen worden toegepast
0.97	20-12-2018	Verduidelijkt wat wordt bedoeld met uitbreidbare waardelijst
0.97	20-12-2018	Fouten in de tabel met Regels voor tekstelementen gecorrigeerd
0.97	20-12-2018	Werking van Locatie en Werkingsgebied volledig opnieuw geschreven. Referentiepunten en referentielijnen toegevoegd
0.97	20-12-2018	Specifieke teksten over werkingsgebieden van Functie en Activiteit vervangen door generieke teksten over stapeling van Locaties en Beschrijving werkingsgebied in woorden
0.97	20-12-2018	Lijst van veelgebruikte activiteiten vervangen door (uitbreidbare) waardelijst Activiteit
0.97	20-12-2018	Werking van de annotatie Omgevingsnorm beter beschreven
0.97	20-12-2018	Annotatie Beperkingengebied gemodelleerd en beschreven
0.97	20-12-2018	Thema wordt niet langer op kaart weergegeven
0.97	20-12-2018	Beschrijvingen van de annotaties Thema en Onderwerp aangescherpt
0.97	20-12-2018	Onderscheid gemaakt tussen de annotatie Regelkwalificatie en de eigenschap KwalificatieActiviteitRegel bij de annotatie Activiteit
0.97	20-12-2018	Werking Standaardfrase is gewijzigd. Aannee was dat de lokaal geldende waarde na klik op de kaart in de regeltekst zou kunnen worden ingevoegd. Gebleken is dat dit onwenselijk en niet mogelijk is. De presentatiestandaard voorziet er in dat de waarden op de kaart worden weergegeven. De regeltekst met daarin de standaardfrase blijft statisch.
0.97	20-12-2018	De uitwerking van het presentatiemodel voor het omgevingsplan a.d.h.v. voorbeelden toegelicht
0.97	20-12-2018	Tabel met Specificatie van klassen en eigenschappen van annotaties voor het Omgevingsplan toegevoegd
0.97	20-12-2018	Lijst met openstaande vragen en issues bijgewerkt: over overerving van werkingsgebieden, hoofdgroepen activiteiten, standaardopschriften artikelen bijzondere-eigenschappen-functies, structurering eerste deel besluit vaststelling omgevingsplan en

Versie	Datum	Wijziging
		omgevingsnorm en profixen minimum en maximum (nrs 3 t/m 8 lijst in versie 0.96) is een besluit genomen, die zijn geschrapt uit de lijst. In deze versie zijn 4 nieuwe vragen toegevoegd. Nr 9 uit versie 0.96 (BAG en BGT) is uitgebreid en herschreven, nu opgenomen onder nr 7.
0.97	20-12-2018	UML klassediagram in bijlage 3 geactualiseerd en voorzien van een tabel met definities, eigenschappen, etc.
0.97	20-12-2018	Bijlage 4 Implementatiemodel verwijderd, vervangen door tabel Specificatie van klassen en eigenschappen van annotaties voor het omgevingsplan in bijlage 3B, Bijlagen 4 en 5 (na vernummering) van juiste titel voorzien
0.97	20-12-2018	Algemene regels gewijzigd in Algemene bepalingen, Begrippen gewijzigd in Begripsbepalingen, Meet- en rekenregels gewijzigd in Meet- en rekenbepalingen
0.97	20-12-2018	Het woord Afbeelding als een van de onderdelen van de inhoud van (regel)tekst vervangen door het woord Figuur om de tekst consistent te maken met IMOP

Inhoud

1	Inleiding	8
1.1	Aanleiding	8
1.1.1	Nieuw stelsel omgevingsrecht	8
1.1.2	Digitaal Stelsel Omgevingswet	8
1.2	Toepassingsprofiel OW-besluit (TPOD)	9
1.3	Leeswijzer	10
2	Uitgangspunten voor de toepassingsprofielen voor OW-besluiten	12
2.1	Proces van totstandkoming en bekendmaking c.q. publicatie van OW-besluiten	12
2.2	OW-besluiten met en zonder regels	12
2.3	Betekenis van het begrip Regels in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten met regels ..	13
2.4	Initieel besluit, wijzigingsbesluit en geconsolideerde versie	13
3	Inhoudelijke aspecten van het omgevingsplan	14
3.1	Kenschets rechtsfiguur	14
3.2	Algemene kenmerken omgevingsplan	14
3.3	De inhoud van het omgevingsplan	19
3.3.1	Regels en onderwerpen omgevingsplan	19
3.3.2	Regels en besluiten die leiden tot wijziging omgevingsplan	25
3.3.2.1	Meervoudig bronhouderschap	25
3.3.2.2	Vorbereidingsbesluit en voorbeschermingsregels	25
3.3.2.3	Projectbesluit en projectprocedure	26
3.3.3	Omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit	27
3.3.4	Overgangsfase	27
4	Annoteren	28
4.1	Inleiding	28
4.2	Annotaties	28
4.2.1	Bekendmakingswet-annotaties	28
4.2.2	Omgevingswet-annotaties	28
4.2.3	Service-annotaties	28
4.3	Annotaties met een waardelijst	29
5	Vormgeving van het omgevingsplan	30
5.1	Inleiding	30
5.2	Besluit en besluitonderdelen	30
5.2.1	Toelichting	30
5.2.1.1	Deel één: motivering	30
5.2.1.2	Deel twee: regels	31
5.2.1.3	Deel drie: artikelsgewijze en algemene toelichting	31
5.2.2	Norm	32
5.3	De besluitonderdelen die aan het toepassingsprofiel moeten voldoen	32
5.4	De actuele geldende versie van het omgevingsplan	32
5.5	De geconsolideerde versie van het omgevingsplan	32
5.6	Tekststructuur van het omgevingsplan	33
5.6.1	Hoofdstructurering van de tekst	33

5.6.2	Structurering tekstelementen	33
5.6.2.1	Toelichting	33
5.6.2.2	Norm	34
5.6.3	Opschrift en nummering van de tekstelementen.....	35
5.6.3.1	Toelichting	35
5.6.3.2	Norm	35
5.6.4	Standaardindeling regeltekst omgevingsplan	37
5.6.4.1	Toelichting	37
5.6.4.2	Norm	38
5.7	Locatie.....	38
5.7.1	Locatie en Werkingsgebied	38
5.7.1.1	Toelichting	38
5.7.1.2	Norm	39
5.7.2	Stapelning van Locaties	40
5.7.3	Beschrijving werkingsgebied in woorden	41
5.8	Toepassing van annoteren in het omgevingsplan.....	41
5.8.1	Begripsbepalingen	41
5.8.1.1	Toelichting	41
5.8.1.2	Norm	42
5.8.2	Meet- en rekenbepalingen	42
5.8.2.1	Toelichting	42
5.8.2.2	Norm	43
5.8.3	Activiteit	43
5.8.3.1	Toelichting	43
5.8.3.2	Norm	44
5.8.4	Functie	45
5.8.4.1	Toelichting	45
5.8.4.2	Norm	46
5.8.5	Omgevingswaarde.....	47
5.8.5.1	Toelichting	47
5.8.5.2	Norm	48
5.8.6	Omgevingsnorm.....	49
5.8.6.1	Toelichting	49
5.8.6.2	Norm	51
5.8.7	Beperkingengebied.....	52
5.8.7.1	Toelichting	52
5.8.7.2	Norm	53
5.8.8	Thema	53
5.8.8.1	Toelichting	53
5.8.8.2	Norm	53
5.8.9	Onderwerp	53
5.8.9.1	Toelichting	53
5.8.9.2	Norm	53
5.8.10	Relatiekwalificatie.....	54
5.8.10.1	Toelichting	54
5.8.10.2	Norm	55
5.8.11	Verwijzing	55
5.8.11.1	Toelichting	55
5.8.11.2	Norm	56
5.8.12	Regelkwalificatie	56

5.8.12.1	Toelichting	56
5.8.12.2	Norm	57
5.9	Standaardfrase als verbinding tussen regeltekst, werkingsgebied en waarden.....	57
6	Presentatiemodel toegepast op het omgevingsplan	60
6.1	Principes van functioneel weergeven.....	60
6.2	Presentatie van tekst	60
6.2.1	Presentatie van OW-besluiten met regels	60
6.2.2	Presentatie van tekst voor OW-besluiten zonder regels	60
6.3	Presentatie van geometrie van (werkings)gebieden	61
6.4	Uitwerking Presentatiemodel voor het omgevingsplan	63
6.4.1	Activiteit	63
6.4.2	Functie	64
6.4.3	Omgevingswaarde.....	66
6.4.4	Omgevingsnorm.....	68
6.4.5	Onderwerp	69
6.4.6	Beperkingengebied	70
7	Openstaande vragen en issues	72
8	Bijlagen	74
Bijlage 1	Ontwerpkeuzen	75
Bijlage 2	Toelichting op hoofdlijnen van STOP en IMOP	76
Bijlage 3	UML klassediagrammen voor OW-besluiten	77
	A. UML klassediagram voor metadata van OW-besluiten	77
	B. UML klassediagram met annotaties voor het omgevingsplan	78
Bijlage 4	Onderwerpen omgevingsplan.....	93
Bijlage 5	Onderwerpen omgevingsplan bij kostenverhaal o.b.v. Hoofdstuk 12 Omgevingswet	104

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het motto van de Omgevingswet is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Met benutten wordt bedoeld het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke behoeften te vervullen. Bij beschermen gaat het over het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

In dit document gebruiken wij de term OW-besluit. Deze term staat voor 'besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet'. Voorheen werd hiervoor de term omgevingsdocument gebruikt.

1.1.1 *Nieuw stelsel omgevingsrecht*

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Met de Omgevingswet wordt het huidige stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien en wordt het fundament van het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht gelegd. Met het vernieuwen van het omgevingsrecht wil de wetgever vier verbeteringen bereiken:

- Het omgevingsrecht is inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik.
- De leefomgeving staat op een samenhangende manier centraal in beleid, besluitvorming en regelgeving.
- Een actieve en flexibele aanpak biedt overheden meer afwegingsruimte om doelen voor de leefomgeving te bereiken.
- Besluitvorming over projecten in de leefomgeving gaat sneller en beter.

Voor de realisatie van deze doelen biedt de wetgever diverse juridische instrumenten, waaronder de OW-besluiten die verschillende bevoegde gezagen in staat stellen besluiten te nemen die ingrijpen in de leefomgeving. De belangrijkste OW-besluiten zijn:

- Algemene Maatregel van Bestuur (Rijk)
- Ministeriële Regeling (Rijk)
- Omgevingsvisie (Rijk, provincies en gemeenten)
- Omgevingsverordening (Provincies)
- Waterschapsverordening (Waterschappen)
- Omgevingsplan (Gemeenten)
- Projectbesluit (Rijk, provincies en waterschappen)
- Programma (Rijk, provincies en gemeenten)

In deze OW-besluiten staan verschillende soorten kaders, regels en/of kwalitatieve en kwantitatieve normen, bijvoorbeeld gericht op activiteiten van burgers en bedrijven in de fysieke leefomgeving.

1.1.2 *Digitaal Stelsel Omgevingswet*

Digitalisering is een ander belangrijk instrument voor het behalen van deze verbeterdoelen. De Omgevingswet bevat de grondslagen voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarmee is de juridische basis gelegd voor de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en kunnen er regels worden gesteld over onder andere gemeenschappelijke definities in de standaarden en voorzieningen die onderdeel zijn van het stelsel.

Het DSO zorgt voor samenhangende, eenduidige en toegankelijke informatie van goede kwaliteit en draagt bij aan de verbetering van het stelsel van het omgevingsrecht. Het stimuleert een snellere en integrale besluitvorming onder de Omgevingswet en vergroot het gebruikersgemak.

Het DSO biedt het digitale loket waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. Via het DSO kunnen zij:

- informatie raadplegen over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, zoals gegevens over water- of luchtkwaliteit en geluidbelasting.
- vergunningen aanvragen en meldingen doen;
- zien welke regels en beleid van toepassing zijn op een locatie. De basis hiervoor zijn de OW-besluiten die in het DSO zitten, waaronder omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en omgevingsplannen, projectbesluiten en programma's.

Om aan deze doelstellingen van het DSO te kunnen voldoen is het nodig om de OW-besluiten *machine-leesbaar* te maken en de gebruikte gegevens *onderling uitwisselbaar* te maken. Dat betekent dat de OW-besluiten vanuit informatiekundig en technisch oogpunt moeten worden gestructureerd en gestandaardiseerd.

De Omgevingswet biedt daartoe de mogelijkheid door het stellen van regels over de inrichting en vormgeving van de OW-besluiten, die worden vastgelegd in de Standaard Officiële Publicaties (STOP) en het onderhavige document.

De standaard legt vast hoe tekst moet worden ingedeeld en geannoteerd, hoe tekst aan locaties moet worden gekoppeld, welke waardelijsten van toepassing zijn en hoe het resultaat vervolgens uitgewisseld moet worden. Het is aan de bevoegde gezagen om de inhoud van de regels te bepalen.

1.2 Toepassingsprofiel OW-besluit (TPOD)

De Standaard Officiële Publicaties (STOP) bestaat in de basis uit drie modellen: Berichtenmodel, Presentatiemodel en Informatiemodel.

Het Informatiemodel voor Officiële Publicaties (IMOP) bevat de generieke, abstracte basis voor de beschrijving van de inhoud van officiële publicaties in officiële publicatiebladen van overheden, de daaruit afgeleide consolidaties en het daaraan gerelateerde berichtenverkeer. De structuur van het IMOP bestaat uit drie met elkaar samenhangende componenten:

- Tekststructuur: De tekstelementen van een officiële publicatie, zoals een hoofdstuk, artikel, lid of alinea;
- Locatie: Een met coördinaten afgebakend gebied dat weergeeft waar een tekstonderdeel of annotatie zijn werking heeft;
- Annotaties: Toegevoegde gegevens aan (onderdelen van) besluiten en regelingen die tekst machine-leesbaar maken en/of het mogelijk maken dat bepaalde gegevens op een kaart weergegeven worden.

Voor de algemene regels en richtlijnen voor de toepassing van IMOP in het domein van de Omgevingswet wordt voor elk OW-besluit een Toepassingsprofiel opgesteld, het zogenaamde TPOD.

Een TPOD beschrijft de informatiekundige specificaties conform IMOP voor de (inhoudelijke) onderwerpen, de regels en richtlijnen die gelden voor het betreffende OW-besluit. Het is in

feite de schakel tussen de juridisch(-inhoudelijke) bepalingen in de Omgevingswet en de technische specificaties voor het ontwikkelen van software ten behoeve van het opstellen van de afzonderlijke OW-besluiten. Het TPOD is primair bedoeld voor informatie-specialisten en beleidsmedewerkers van de bevoegde gezagen, die de OW-besluiten volgens de standaard inhoud en vorm zullen geven. De praktijkrichtlijn voor het betreffende OW-besluit vult dit aan met aanwijzingen en voorbeelden voor de concrete toepassing van de standaard. Voor elk TPOD is een aparte xml-versie geschreven, zodat leveranciers op basis van universele codering software kunnen ontwikkelen ter ondersteuning van het opstellen van de OW-besluiten en voor mogelijke andere toepassingen.

Dit TPOD geeft uitwerking aan het omgevingsplan en behoort bij een set van documenten die, als onderdeel van de STOP, ontwikkeld zijn voor het domein van de Omgevingswet:

- Het Conceptueel Informatiemodel voor de Omgevingswet (CIM-OW);
- Een generiek Toepassingsprofiel (TPOD-generiek);
- Toepassingsprofielen (TPOD's) van andere OW-besluiten;
- Parameters bij de afzonderlijke TPOD's;
- Waardelijsten behorende bij de TPOD's;
- Praktijkrichtlijnen op basis van de TPOD's;
- Presentatiemodel;
- Berichtenmodel;
- Conformiteitsregels.

1.3 Leeswijzer

De doelstellingen van de Omgevingswet en het DSO zijn in dit hoofdstuk op hoofdlijnen toegelicht. Daarmee is het bredere kader en het doel van het TPOD geschetst. In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten voor het TPOD omschreven die de kaders vormen voor de structurering en standaardisering van het omgevingsplan. De juridische en inhoudelijke kenmerken van het omgevingsplan worden uitgewerkt in hoofdstuk 3 en bieden daarmee de basis voor de structurering ervan.

Na een toelichting op het concept van annoteren en de soorten annotaties in hoofdstuk 4, wordt in hoofdstuk 5 de structuur van het omgevingsplan beschreven. Daarin wordt toegelicht hoe het omgevingsplan gestructureerd moet worden om het machine-leesbaar en op een gestandaardiseerde manier uitwisselbaar te maken.

In hoofdstuk 6 wordt beschreven hoe het presentatiemodel wordt toegepast op het omgevingsplan en hoofdstuk 0 tenslotte bevat een lijst van punten en vragen die nog openstaan.

In Bijlage 3 zijn voor de metadata en de annotaties van het omgevingsplan UML klassediagrammen opgenomen.

De TPOD's voor alle OW-besluiten volgen dezelfde structuur en indeling, om de vergelijkbaarheid van de tekstblokken en het beheer daarvan nu en in de toekomst zo eenvoudig mogelijk te maken. Het kan zijn dat een paragraaf niet van toepassing is voor een bepaalde TPOD. In dat geval wordt dat ook in de betreffende paragraaf aangegeven.

Dit toepassingsprofiel stelt een aantal (overwegend technische en structurerende) normen voor het opstellen van het omgevingsplan. Voorbeelden daarvan zijn het aantal besluitonderdelen waaruit een besluit tot wijziging van het omgevingsplan moet bestaan, de eigenschappen die nodig zijn om een bepaalde annotatie vast te leggen en de manier waarop de

relatie tussen tekst en werkingsgebied wordt vormgegeven. Uiteraard bevat het toepassingsprofiel ook een toelichting op die normen. Om volstrekt helder te maken wat tot de norm behoort wordt in de tekst een duidelijk onderscheid gemaakt tussen beide teksttypen. De toelichtende teksten staan steeds in de subparagraaf Toelichting, de normen staan in de subparagraaf Norm.

2 Uitgangspunten voor de toepassingsprofielen voor OW-besluiten

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten voor de toepassingsprofielen voor OW-besluiten beschreven. Deze uitgangspunten zijn mede gebruikt als bouwstenen voor de ontwikkeling van de TPOD's. Deze informatie is met name beschrijvend van aard en dient het doel achtergrond te bieden voor de komende hoofdstukken, die voortborduren op de uitgangspunten beschreven in dit hoofdstuk.

2.1 Proces van totstandkoming en bekendmaking c.q. publicatie van OW-besluiten

Het proces begint met een informeel deel dat bestaat uit participatie en (voor)overleg. Daarbij legt het bevoegde gezag dan wel een initiatiefnemer een voorstel, voornemen of een vraagstuk voor aan externe partijen, zoals bewoners en bedrijven uit de betreffende omgeving en andere bevoegde gezagen. Deze informele fase is vormvrij. Het bevoegd gezag (en de initiatiefnemer) kan zelf een medium kiezen voor participatie en/of overleg: een document, een website, een film etc. In het informele deel van het proces kan een informele versie van het OW-besluit gebruikt worden. De STOP- en TPOD-standaarden maken dat mogelijk door ook een conceptversie van OW-besluiten aan te bieden.

Bij het opstellen van het OW-besluit ten behoeve van het formele deel van het proces moet gebruik gemaakt worden van de standaarden STOP en TPOD. De standaarden ondersteunen ook dit opstelproces. Na het opstellen van het OW-besluit volgen publicatie en kennisgeving van het ontwerp van het OW-besluit en later publicatie of bekendmaking van het besluit in de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen (verder: LVBB).

In de LVBB worden alleen ontwerp- en vastgestelde besluiten gepubliceerd respectievelijk bekendgemaakt. Op dit moment is nog onduidelijk of, en zo ja waar, zal worden voorzien in een omgeving waarin ook de OW-besluiten met niet-formele status beschikbaar gesteld en geraadpleegd kunnen worden.

2.2 OW-besluiten met en zonder regels

Er is onderscheid tussen OW-besluiten die regels bevatten, zoals het omgevingsplan, en OW-besluiten die geen regels bevatten, zoals de omgevingsvisie.

OW-besluiten die regels bevatten, zullen vanuit de gebruikerstoepassing van het DSO het meest bevraagd worden. Daarom worden aan die OW-besluiten extra eisen gesteld ten behoeve van de bekendmaking en zijn er extra mogelijkheden aan toegevoegd voor bevraging en raadpleging. Om deze reden besteden de standaarden extra aandacht aan deze categorie als het gaat om tekststructuur, relatie met werkingsgebieden en weergave.

De OW-besluiten zonder regels hebben een ander karakter. Ze hebben een vrijere opzet en kennen geen artikelsgewijze indeling. Hiervoor geldt dan ook een aantal eisen niet die wel voor de OW-besluiten met regels gelden, zoals vaste tekststructuren.

De specificaties voor de tekststructuur zijn opgenomen in paragraaf 5.6.

2.3 Betekenis van het begrip Regels in de toepassingsprofielen voor OW-besluiten met regels

In de systematiek van de toepassingsprofielen voor OW-besluiten omvat het begrip Regels meer dan in het dagelijkse spraakgebruik het geval is. In de toepassingsprofielen voor OW-besluiten wordt het begrip Regels gebruikt voor het samenstel van de volgende twee onderdelen:

- Regeltekst
Regeltekst is de kleinste zelfstandige eenheid van informatie in een OW-besluit met regels: een Artikel of een Lid.
- Informatieobjecten
In omgevingsdocumenten kan informatie worden opgenomen die niet in tekstuele vorm op een voor de mens leesbare manier weergegeven kan worden. Deze informatie wordt onderdeel van het OW-besluit door het in een informatieobject op te nemen: machine-leesbare informatie die met algemeen beschikbare software voor de mens leesbaar gemaakt kan worden. Informatieobjecten zijn in ieder geval:
 - de coördinaten die de werkingsgebieden van Regeltekst begrenzen;
Meer informatie over werkingsgebieden is te vinden in paragraaf 5.7 Locatie.
 - de waarden die bepaalde typen normen uit de Regeltekst ter plaatse van de verschillende Locaties hebben;
Dit principe wordt beschreven in de paragrafen 5.8.5 en 5.8.6 die gaan over het annoteren van Omgevingswaarde en Omgevingsnorm.
 - kenmerken die Locaties betekenis geven.
Het gaat hier om het toevoegen van informatie die er voor zorgt dat het werkingsgebied van regeltekst over activiteit, functie, omgevingswaarde, omgevingsnorm, beperkingengebied en regeltekst met een bepaald onderwerp op een kaart weergegeven kan worden en dat duidelijk is dat die weergave op de kaart als zodanig geïnterpreteerd moet worden.
Zie hiervoor de onderdelen van paragraaf 5.8 die gaan over het annoteren van Activiteit, Functie, Omgevingswaarde, Omgevingsnorm, Beperkingengebied en Onderwerp.

2.4 Initieel besluit, wijzigingsbesluit en geconsolideerde versie

OW-besluiten komen tot stand door het nemen van een initieel besluit (het eerste besluit waarbij een volledig OW-besluit wordt vastgesteld) dan wel, in het geval van het omgevingsplan, door het nemen van besluiten tot wijziging van het omgevingsplan van rechtswege. In beide gevallen kunnen de OW-besluiten vervolgens door wijzigingsbesluiten gewijzigd worden. Omgevingsplannen, omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen en omgevingsvisies moeten in geconsolideerde vorm beschikbaar gesteld worden. In de geconsolideerde versie worden alle achtereenvolgens genomen wijzigingsbesluiten verwerkt tot een doorlopende versie van het OW-besluit. In paragraaf 5.2 wordt het besluit tot vaststelling dan wel wijziging van het OW-besluit beschreven. Paragraaf 5.5 gaat nader in op de geconsolideerde versie. De werking van het wijzigen van OW-besluiten door middel van wijzigingsbesluiten en het consolideren is in detail beschreven in CIM-OP en in de STOP-TP-documentatie.

Een groot deel van de bepalingen van dit toepassingsprofiel is met name van toepassing op de geconsolideerde versie van het OW-besluit en minder op wijzigingsbesluiten. Een wijzigingsbesluit zal namelijk vooral het verschil met de vorige geconsolideerde versie laten zien.

3 Inhoudelijke aspecten van het omgevingsplan

Dit hoofdstuk beschrijft de inhoud het omgevingsplan en heeft als doel de functionele elementen in het toepassingsprofiel te kunnen identificeren.

Paragraaf 3.1 schetst het karakter van het omgevingsplan. Deze schets bevat informatie op hoofdlijnen, die van belang is voor de functionele elementen in het toepassingsprofiel. In paragraaf 3.2 staan algemene kenmerken van het omgevingsplan. Deze kenmerken geven de (juridische, procedurele, etc.) context weer van het omgevingsplan, maar beschrijven geen domein-specifieke zaken.

Paragraaf 3.3 beschrijft domein-specifieke kenmerken van het omgevingsplan. Dit zijn niet alleen inhoudelijke kenmerken over het omgevingsplan zelf. Waar relevant zijn ook kenmerken beschreven die aangeven hoe het omgevingsplan zich verhoudt tot zaken in breder verband, bijvoorbeeld ten opzichte van andere instrumenten.

3.1 Kenschets rechtsfiguur

Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten stellen elk (integraal) beleid en regels vast over de ontwikkeling, het gebruik, de bescherming en het beheer en onderhoud van de fysieke leefomgeving voor hun grondgebied. Zij leggen dit vast in één of meerdere OW-besluiten.

Elk van deze bestuursorganen heeft in het stelsel voor het omgevingsrecht zijn eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden en daarmee samenhangende instrumenten, waaronder de OW-besluiten.

De gemeente stelt regels over de fysieke leefomgeving en legt deze vast in één omgevingsplan voor haar gehele grondgebied. Het omgevingsplan bevat in de eerste plaats de regels die op grond van de Omgevingswet worden gesteld en daarnaast ook regels over de fysieke leefomgeving die worden gesteld op grond van de Gemeentewet en andere bijzondere wetten.

Het omgevingsplan bevat de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarnaast kunnen in het omgevingsplan regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen (kunnen) hebben voor de fysieke leefomgeving.

Het omgevingsplan is een normerend instrument dat voor een ieder rechten en plichten in het leven roept.

3.2 Algemene kenmerken omgevingsplan

In Tabel 1 tot en met Tabel 3 zijn de algemene kenmerken van het omgevingsplan opgenomen. Deze kenmerken leggen de algemene eigenschappen vast, waarmee informatie over het omgevingsplan wordt bijgehouden. Doel van deze tabellen is het weergeven van de meest essentiële algemene kenmerken van het instrument zodat de lezer het beter kan plaatsen en vergelijken met bestaande instrumenten, niet om een volledig sluitende beschrijving te geven.

Tabel 1 Juridische kenmerken

Onderwerp	Specificatie
Grondslag rechtsfiguur	Artikel 2.4 Omgevingswet
Vorbereidingsprocedure	Verplichtingen: <ul style="list-style-type: none"> kennisgeving van voornemen omgevingsplan vast te stellen (art. 16.29 Ow) toepassen afdeling 3.4 Awb (art. 16.30 Ow)
Tijdstip bekendmaking/terinzagelegging vastgesteld omgevingsplan	(art. 16.77a Ow) Terinzagelegging niet eerder dan 2 weken na datum vaststelling, tenzij: <ul style="list-style-type: none"> GS geen zienswijze over ontwerp hebben ingebracht, t.o.v. ontwerp geen wijzigingen zijn aangebracht, of GS hebben bepaald dat omgevingsplan eerder mag worden bekendgemaakt
Inwerkingtreding	Omgevingsplan treedt in werking 4 weken na dag terinzagelegging, tenzij in omgevingsplan later tijdstip is bepaald (art. 16.78 Ow). Aan regels omgevingsplan kan tijdelijke werking worden gegeven ¹
Rechtsbescherming	beroep bij Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State
Geldt toepassingsprofiel ook voor ontwerpbesluit	Ja
Rechtsfiguur roept meldingsplicht of vergunningplicht in het leven en/of bevat bepalingen waaraan aanvragen om omgevingsvergunning rechtstreeks getoetst moeten worden	Ja (art. 4.4 Ow)
Rechtsfiguur bevat voor een ieder bindende regels	Ja

¹ NvT Omgevingsbesluit (juni 2017), Par. 3.2.4, pag. 36

Tabel 2 Kenmerken ten behoeve van metadata en annotaties

Onderwerp	Specificatie
Bevoegde bestuurslaag	<ul style="list-style-type: none"> bevoegd tot vaststellen: <ul style="list-style-type: none"> gemeente (art. 2.4 Ow) (via indeplaatsstelling) provincie (art. 124 Gemeentewet) bevoegd tot wijzigen bij projectbesluit, voorbereidingsbesluit of reactieve interventie (meervoudig bronhouderschap): <ul style="list-style-type: none"> waterschap (art. 5.52 Ow) provincie (artt. 4.16, 5.52, 16.21 Ow) Rijk (artt. 4.16, 5.52 Ow)
Bestuursorgaan	<ul style="list-style-type: none"> bevoegd tot vaststellen: <ul style="list-style-type: none"> gemeenteraad (art. 2.4 Ow) burgemeester en wethouders (na delegatie, art. 4.8 Ow) gedeputeerde staten (via indeplaatsstelling, art. 124 Gemeentewet) bevoegd tot wijzigen bij projectbesluit, voorbereidingsbesluit of reactieve interventie (meervoudig bronhouderschap): <ul style="list-style-type: none"> dagelijks bestuur waterschap (art. 5.52 Ow) gedeputeerde staten (artt. 4.16, 5.52, 16.21 Ow) minister (artt. 4.16, 5.52 Ow)
Mogelijke statussen besluit tot vaststelling of wijziging omgevingsplan (procedurestatus)	<ul style="list-style-type: none"> in voorbereiding² ontwerp vastgesteld deels in werking niet in werking geheel in werking deels onherroepelijk in werking geheel onherroepelijk in werking ingetrokken vernietigd
Mogelijke documentversies besluit tot vaststelling of wijziging omgevingsplan	<ul style="list-style-type: none"> concept³ ontwerp vastgesteld
Mogelijke statussen objecten geconsolideerde versie omgevingsplan (procedurestatus)	<ul style="list-style-type: none"> geheel in werking geheel onherroepelijk in werking

² Deze status is bedoeld voor het interne proces bij het bevoegde gezag en het informele deel van de procedure (participatie, samenwerking)

³ Deze documentversie is bedoeld voor het interne proces bij het bevoegde gezag en het informele deel van de procedure (participatie, samenwerking)

Onderwerp	Specificatie
OW-besluit kan rechtstreeks ander OW-besluit wijzigen (meervoudig bronhouderschap)	Nee
Ander OW-besluit kan rechtstreeks onderhavig OW-besluit wijzigen (meervoudig bronhouderschap)	Ja, namelijk: <ul style="list-style-type: none"> • besluit GS dat een onderdeel omgevingsplan geen deel van het omgevingsplan uitmaakt (art. 16.21 Ow, reactieve interventie) • projectbesluit (art. 5.52 ow) • voorbereidingsbesluit genomen door ander bestuursorgaan dat omgevingsplan wijzigt met voorbeschermingsregels (art. 4.16 Ow)
Normadressaat	<ul style="list-style-type: none"> • eenieder • gemeentebestuur • specifieke persoon (bij persoonsgebonden overgangsrecht)⁴
Rechtsfiguur kan gewijzigd worden door wijzigingsbesluiten	Ja
Onderdelen	Besluitonderdelen: <ul style="list-style-type: none"> • Deel 1: Vaststellingsdocumenten en motivering • Deel 2: Regels • Deel 3: Artikelsgewijze en algemene toelichting
Tekststructuur besluitonderdelen	Deel 2: Regelingstructuur (waarbij gestructureerd gebruik wordt gemaakt van de Aanwijzingen voor de Regelgeving) Delen 1 en 3: Vrijetekststructuur

⁴ Hier wordt niet bedoeld dat de specifieke persoon bij naam moet worden genoemd, hetgeen in strijd zou zijn met de Wet bescherming persoonsgegevens. De persoon op wie dit overgangsrecht van toepassing is wordt op een zodanige manier aangeduid dat zonder een naam te noemen duidelijk is op welke welke persoon de regel van toepassing is.

Onderwerp	Specificatie
Bij het omgevingsplan vast te leggen algemene metadata	<ul style="list-style-type: none"> • Type OW-besluit • STOP-profielversie • TPOD-profielversie • Praktijkrichtlijnversie • Beleidsmatig verantwoordelijke overheid • Naam overheid • Bevoegd gezag • CBS-Code overheid • Grondslag • Documentversie • Toepassingsschaal • Ondergrondtype • Ondergronddatum • Naam besluit • Besluitnummer • Relatie ander besluit
Bij het omgevingsplan vast te leggen procedure-informatie	<ul style="list-style-type: none"> • Datum vaststelling • Datum bekendmaking • Startdatum terinzagelegging ontwerp • Einddatum terinzagelegging ontwerp • Startdatum beroepstermijn • Einddatum beroepstermijn • Datum inwerkingtreden • Datum onherroepelijk • Procedurestatus
Vanuit het omgevingsplan (het tweede deel van het besluit tot vaststelling/wijziging omgevingsplan) en de geconsolideerde versie daarvan moet kunnen worden geraadpleegd	<ul style="list-style-type: none"> • delegatiebesluit • alle onderdelen van het besluit tot vaststelling/wijziging omgevingsplan: <ul style="list-style-type: none"> ◦ deel 1: motivering besluit ◦ deel 2: instrument/omgevingsplan zelf (dit geldt alleen vanuit geconsolideerde versie) ◦ deel 3: artikelsgewijze en algemene toelichting • beleidsregels over de uitleg en toepassing van omgevingsplan • uitspraak rechter over OW-besluit

Tabel 3 Vergelijking met huidige rechtsfiguren en RO Standaarden

Onderwerp	Specificatie
Vergelijkbaar met/ voortzetting van huidige rechtsfiguur	<ul style="list-style-type: none"> • bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan en inpassingsplan op basis van Wro • beheersverordening op basis van Wro • bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op basis van Crisis- en herstelwet • welstandsnota op basis van Woningwet • erfgoedverordening op basis van Monumentenwet • algemene plaatselijke verordening op basis van Gemeentewet •
Voortzetting van instrument in RO Standaarden	Ja, bestemmingsplan en beheersverordening
INSPIRE thema	Planned Land Use: SpatialPlan

3.3 De inhoud van het omgevingsplan

In deze paragraaf wordt de inhoud van het omgevingsplan beschreven, met in subparagraaf 3.3.1 een overzicht van de belangrijkste onderwerpen waarover in het omgevingsplan regels moeten of kunnen worden gesteld. Vervolgens wordt in subparagraaf 3.3.2 aandacht besteed aan regels en besluiten van bestuursorganen die leiden tot wijziging van het omgevingsplan. In subparagraaf 3.3.3 wordt specifiek aandacht besteed aan het in overeenstemming brengen van een omgevingsplan met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Tenslotte wordt in subparagraaf 3.3.4 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** ingegaan op de overgang van de bestaande lokale regelgeving naar het omgevingsplan conform de Omgevingswet.

3.3.1 Regels en onderwerpen omgevingsplan

De Omgevingswet geeft geen sluitend overzicht van onderwerpen waarover in het omgevingsplan regels gesteld moeten of kunnen worden. Wel is bepaald welke aspecten de fysieke leefomgeving in ieder geval omvat en welke gevolgen worden aangemerkt als gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

In de wet staan vervolgens -soms expliciet, vaker ook impliciet- specifiekere bepalingen over de inhoud van het omgevingsplan, zoals het aanwijzen van onderwerpen waarover regels alleen in een omgevingsplan mogen worden opgenomen.

In de Omgevingswet is bepaald dat bij AMvB gevallen kunnen worden aangewezen:

- waarin regels over de fysieke leefomgeving alleen in het omgevingsplan mogen worden opgenomen;
- waarin regels over de fysieke leefomgeving niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen.

Deze gevallen zijn aangewezen in artikel 2.1 van het Omgevingsbesluit⁵. Naast de regels die, als ze worden gesteld, in het omgevingsplan moeten worden opgenomen en de regels over

⁵ Zoals dat luidt na wijziging door de consultatieversie van het Invoeringsbesluit

onderwerpen die daarin niet mogen worden opgenomen, ontstaat als vanzelf ook een categorie regels over onderwerpen die in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen maar waarvan dat niet verplicht wordt gesteld. Over die onderwerpen kunnen regels ook in een (andere) verordening worden gesteld.

Tabel 4 biedt een overzicht van de belangrijkste regels en onderwerpen die het omgevingsplan op grond van de Omgevingswet moet, respectievelijk kan, bevatten.

Voor de samenstelling van deze tabel is gebruik gemaakt van de Omgevingswet met de voorgenomen wijzigingen die door het wetsontwerp Invoeringswet Omgevingswet (juli 2018) in de Omgevingswet worden aangebracht.

In Bijlage 4 is een uitgebreider overzicht opgenomen van regels en onderwerpen die het omgevingsplan moet, respectievelijk kan, bevatten.

Tabel 4 Inhoudelijke kenmerken omgevingsplan

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Vaststellen van omgevingswaarde	art 2.11 lid 1 Ow	<p>Omgevingswaarden zijn normen die de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan als beleidsdoel vastleggen. Omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. Een omgevingswaarde leidt bij dreigende overschrijding tot verplichtingen voor de overheid en heeft geen rechtstreekse werking voor anderen.</p> <p>NB: omgevingswaarden kunnen in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden uit omgevingsverordening of AMvB worden vastgesteld, maar alleen als dat in verordening of AMvB is bepaald.</p>
Aanwijzen van programma en bestuursorgaan dat bevoegd is programma vast te stellen	art. 3.15 lid 2 en 5 jo art. 3.16 Ow	<p>Het moet gaan om programma dat betrekking heeft op omgevingswaarden gemeente of andere doelstelling voor fysieke leefomgeving waarvoor in omgevingsplan een regel over verlenen of weigeren van omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is gesteld.</p> <p>Een in een programma met programmatische aanpak vastgestelde omgevingswaarde wordt geactiveerd door er in het omgevingsplan beoordelingsregels voor een aanvraag om omgevingsvergunning (voor de omgevingsplanactiviteit) voor te stellen⁶.</p> <p>Met de term 'aanwijzen van programma's' wordt ook bedoeld dat in het omgevingsplan kan worden bepaald dat een programma met programmatische aanpak moet worden vastgesteld.</p>

⁶ MvT bij ontwerp-Omgevingswet (juni 2014), par. 4.3.6, pag. 110-111-113

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Regels over betrekken omgevingswaarde of andere doelstelling uit programma bij uitoefening van taken en bevoegdheden en regels over welke bepalingen o.g.v. artt. 2.22 lid 1, 2.24 lid 1, 5.18, 5.19 lid 1 of 5.30 of welke regels over verlenen/weigeren omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit geheel/gedeeltelijk buiten toepassing blijven	artt. 2.22 lid 1, 2.24 lid 1, 5.18, 5.19 lid 1 of 5.30 art. 3.16 lid 2 Ow	
Regels over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor fysieke leefomgeving	art. 4.1 lid 1 Ow	NB: begrip 'activiteit': alle handelingen die de Omgevingswet reguleert (MvT op ontwerp-Omgevingswet, juni 2014)
Regels die met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties nodig zijn	art. 4.2 lid 1 Ow	
Verbod om zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag een activiteit te verrichten	art. 4.4 lid 1 Ow	meldingsplicht
Verbod om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten	art. 4.4 lid 2 Ow	vergunningplicht
Aanwijzen van onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen of voorschriften aan omgevingsvergunning kan verbinden	art. 4.5 lid 1 Ow	attribueren bevoegdheid maatwerkvoorschriften te stellen attribueren bevoegdheid voorschriften aan omgevingsvergunning te verbinden

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Bepalen dat maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften kunnen afwijken van regels omgevingsplan	art. 4.5 lid 2 Ow	
Bepalen dat maatwerkvoorschrift niet kan worden gesteld als over onderwerp voorschrift aan omgevingsvergunning kan worden verbonden	art. 4.5 lid 3 Ow	
Stellen van maatwerkregels	art. 4.6 Ow	Maatwerkregels: aanvullende of nadere regels of regels die afwijken van regels uit AMvB of omgevingsverordening over onderwerpen die in AMvB of omgevingsverordening daarvoor zijn aangewezen NB: maatwerkregels kunnen afwijken van regels uit omgevingsverordening of AMvB, maar alleen als dat in verordening of AMvB is bepaald.
Voorschrijven dat een maatregel moet worden getroffen	art. 4.7 lid 1 Ow	
Bepalen dat treffen gelijkwaardige maatregel is toegestaan zonder voorafgaande toestemming	art. 4.7 lid 2 Ow	
Verbod om gelijkwaardige maatregel toe te passen zonder voorafgaande melding	art. 4.7 lid 2 Ow	Meldingsplicht
Stellen van nadere regels over treffen maatregel of gelijkwaardige maatregel	art. 4.7 lid 3 Ow	
Uitsluiten dat gelijkwaardige maatregel wordt getroffen	art. 4.7 lid 3 Ow	
Voorbeschermingsregels	art. 4.14 en 4.16 Ow	NB het predicaat voorbeschermingsregels zegt niets over de inhoud van de regel, wel over totstandkoming en bevoegd gezag dat regel heeft toegevoegd

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Aanwijzen van locaties waar aanwezige bouwwerken moeten worden gemoderniseerd of vervangen door gelijksoortige bebouwing	art. 4.18 Ow	Uitgangspunt: dit is vorm van toedeling van functie aan locatie (MvT)
Regels over uiterlijk van bouwwerken	art. 4.19 Ow	
In afwijking van AMvB bepalen dat activiteit vergunningplichtig dan wel vergunningvrij is in gevallen waarin dat o.g.v. AMvB is toegestaan	art. 5.2 lid 1 Ow	
Regels over het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit	art. 5.21 jo 5.18 Ow	Beoordelingsregels
Regels over verbinden van voorschriften aan omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit	art. 5.34 lid 3 Ow	
Regels over kostenverhaal	art. 13.12 Ow, via Aanvullingswet grond-eigendom)	Kostenverhaalregels NB: door de Invoeringswet wordt de oorspronkelijke regeling voor kostenverhaal nu ook aangepast, op andere manier dan in Aanvullingswet; in dit document is als uitgangspunt gehanteerd dat de regeling van de Aanvullingswet gaat gelden.
Aanwijzen van bestuursorganen en andere instanties die advies kunnen uitbrengen over aanvragen om omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit	art. 16.15 lid 2 Ow	

Onderwerp	Bron	Karakterisering/Toelichting
Regels over bij aanvraag om omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit te verstrekken gegevens en bescheiden	art. 16.55 lid 4 Ow	indieningsvereisten NB: deze worden in Ow in het opschrift van art. 16.55 aanvraagvereisten genoemd
Regels over monitoring	art. 20.1 lid 3, 20.2, 20.14 lid 2 Ow	

3.3.2 *Regels en besluiten die leiden tot wijziging omgevingsplan*

Een bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen, vaststellen en wijzigen van het OW-besluit waarvoor het op grond van de Omgevingswet is aangewezen als bevoegd gezag. In specifieke gevallen hebben regels en besluiten van andere bestuursorganen invloed op dat OW-besluit. Zo kunnen Rijk, provincie en waterschap met een projectbesluit de regels van het omgevingsplan wijzigen.

In deze paragraaf wordt speciaal aandacht besteed aan de regels en besluiten die invloed hebben op het omgevingsplan. De complexiteit die hiermee samenhangt en de impact die de regels in het omgevingsplan hebben op initiatiefnemers, burgers, bedrijven en instellingen rechtvaardigen een nadere uitwerking.

Paragraaf 3.3.2.1 beschrijft de regels en besluiten die verband houden met het zogenaamde meervoudige bronhouderschap, waarbij in paragraaf 3.3.2.2 specifiek wordt ingegaan op het belang van een mechanisme voor (het vervallen van) voorbeschermingsregels. In paragraaf 3.3.2.3 wordt ten slotte kort aandacht besteed aan het projectbesluit en de projectprocedure.

3.3.2.1 *Meervoudig bronhouderschap*

De gemeenteraad (en na delegatie ook B&W) stelt het omgevingsplan vast. Andere bevoegde gezagen en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kunnen besluiten nemen respectievelijk uitspraken doen die leiden tot wijziging van dat omgevingsplan. GS kunnen met een reactieve interventie besluiten dat een onderdeel van een omgevingsplan geen deel van het omgevingsplan uitmaakt. Met een projectbesluit kunnen DB van het waterschap, GS en de minister de regels van het omgevingsplan wijzigen. Een voorbereidingsbesluit (genomen door gemeenteraad, PS of minister) kan het omgevingsplan wijzigen met voorbeschermingsregels.

Deze drie vormen van wijziging van het omgevingsplan noemen we meervoudig bronhouderschap. Daarnaast kan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een deel van een omgevingsplan vernietigen of daar juist aanvullingen op geven.

Bij meervoudig bronhouderschap levert het bevoegd gezag dat een besluit neemt dat ingrijpt op het omgevingsplan het mutatiebericht aan dat leidt tot wijzigingen in de geconsolideerde versie van het omgevingsplan.

3.3.2.2 *Voorbereidingsbesluit en voorbeschermingsregels*

De minister, provinciale staten, gedeputeerde staten (in delegatie), de gemeenteraad en burgemeester en wethouders (in delegatie) kunnen een voorbereidingsbesluit nemen dat het omgevingsplan wijzigt met voorbeschermingsregels. Deze kunnen alleen inhouden:

- a het verbod om bepaalde activiteiten te verrichten die op grond van het omgevingsplan zijn toegestaan maar nog niet plaatsvinden, waarbij melding of vergunning kan worden vereist om de activiteit te verrichten;
- b de aanwijzing van onderwerpen waarvoor maatwerkvoorschriften gesteld kunnen worden of voorschriften aan vergunning kunnen worden verbonden;
- c het buiten toepassing verklaren van regels van het omgevingsplan die in strijd zijn met voorbeschermingsregels als genoemd onder a of b.

Voorbeschermingsregels vervallen op de volgende manieren:

- 1 voorbeschermingsregels naar aanleiding van een voorbereidingsbesluit gemeente:
 - a na een jaar en zes maanden, dus van rechtswege, of
 - b als binnen een jaar en zes maanden het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan waarvan de voorbeschermingsregels deel uitmaken is bekendgemaakt: op het tijdstip waarop dat besluit in werking treedt of is vernietigd.
- 2 voorbeschermingsregels naar aanleiding van een voorbereidingsbesluit provincie of Rijk:
 - a na een jaar en zes maanden, dus van rechtswege, of
 - b voor zover binnen een jaar en zes maanden het projectbesluit, de instructieregel of de instructie is bekendgemaakt:
 - i. op het tijdstip waarop het projectbesluit in werking treedt of is vernietigd;
 - ii. op het tijdstip waarop het omgevingsplan dat overeenkomstig de instructieregel/de instructie is gewijzigd, in werking treedt of is vernietigd.

In het laatste geval (2 onder b onder ii) blijven de voorbeschermingsregels dus bestaan totdat het omgevingsplan overeenkomstig de instructie(regel) is gewijzigd, is bekendgemaakt en in werking is getreden. Dat moment kan (ruim) na de periode van een jaar en zes maanden liggen.

Onderzocht moet worden of het mogelijk is dat in sommige gevallen het vervallen van voorbeschermingsregels na afloop van de periode van een jaar en zes maanden automatisch in de geconsolideerde versie van het omgevingsplan wordt verwerkt. In andere gevallen zal daarvoor een bericht van het bevoegd gezag nodig zijn. Ook wordt nog onderzocht of voorbeschermingsregels als zodanig gemarkeerd moeten worden, bijvoorbeeld met een daarop gerichte annotatie.

Opgemerkt wordt dat voor het voorbereidingsbesluit een afzonderlijk toepassingsprofiel wordt opgesteld.

3.3.2.3 *Projectbesluit en projectprocedure*

Rijk, provincies en waterschappen kunnen overgaan tot nemen van een projectbesluit. Het is het sluitstuk van een zeer uitgebreide projectprocedure (zie Bijlage 5) waarin de volgende (tussen) producten worden opgeleverd:

- het voornemen om een verkenning uit te voeren
- de voorkeursbeslissing
- het projectbesluit

Het projectbesluit zelf is aangewezen als OW-besluit, maar bestaat weer uit een aantal onderdelen die zelf OW-besluiten zijn of dat mogelijk worden na de inwerkingtreding van de Omgevingswet:

- omgevingsplan
- omgevingsvergunning

Het projectbesluit kan tijdens de implementatie van de Omgevingswet dan ook nog een aantal veranderingen in vorm doormaken.

3.3.3 *Omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit*

In ieder geval vijf jaar na het onherroepelijk worden van een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit moet het omgevingsplan in overeenstemming worden gebracht met die vergunning, als het gaat om:

- een omgevingsplanactiviteit voor het in stand houden van een bouwwerk;
- een andere omgevingsplanactiviteit die niet in overeenstemming is met de toegedeelde functie aan een locatie.

3.3.4 *Overgangsfase*

Na inwerkingtreden van de Omgevingswet vormen Chw-bestemmings- en -inpassingsplannen, regels over archeologisch onderzoek uit de verordening voor archeologische monumentenzorg, de verordening met betrekking tot afvloeiend hemelwater of grondwater, bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen, inpassingsplannen, beheersverordeningen, exploitatieplannen en bepaalde voorbereidingsbesluiten tezamen het van rechtswege voor het gehele grondgebied van een gemeente geldende omgevingsplan (artt. 22.1 Ow en 4.6 Invoeringswet Omgevingswet).

Daarnaast zullen ook de regels die het Rijk decentraliseert als onderdeel van de zogenoemde 'bruidsschat' onderdeel gaan uitmaken van het omgevingsplan zoals dat geldt ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingswet (art. 22.2 Ow). Het Rijk draagt er zorg voor de regels uit de bruidsschat als onderdeel van het omgevingsplan elektronisch geraadpleegd kunnen worden. De via www.ruimtelijkeplannen.nl elektronisch beschikbaar gestelde ruimtelijke plannen blijven via een overbruggingsfunctie raadpleegbaar als onderdeel van het omgevingsplan.

De verplichting tot vaststelling van een omgevingsplan geldt pas vanaf een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Vanaf dat moment worden regels over de fysieke leefomgeving alleen nog in het omgevingsplan gesteld (art. 22.3 Ow).

Nieuwe regels in het omgevingsplan moeten voorzien in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Regels over de fysieke leefomgeving die in een verordening zijn gesteld gelden uiterlijk tot het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip van art. 22.3 Ow (art. 22.5 Ow).

Voor een uitvoerige beschrijving van de overgangsfase van bestemmingsplan naar een omgevingsplan dat aan alle eisen van de Omgevingswet voldoet, wordt verwezen naar paragraaf 5.2.3 van de Memorie van Toelichting van de Invoeringswet Omgevingswet (Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, blz. 97 e.v.).

4 Annoteren

4.1 Inleiding

Onder annoteren verstaan we het toevoegen van gegevens aan (onderdelen van) besluiten en regelingen die tekst machine-leesbaar maken en/of het mogelijk maken dat bepaalde gegevens op een kaart weergegeven worden. De gegevens worden dus niet direct in de lopende, voor de mens leesbare, tekst weergegeven. Dit hoofdstuk gaat over het annoteren van OW-besluiten.

Voor OW-besluiten met regels geldt dat annotaties kunnen worden toegepast op het niveau van de Regeltekst (de kleinste zelfstandige eenheid van informatie in een OW-besluit met regels: Artikel en Lid) en van de Juridische Regel (een onderdeel van een Regeltekst). Dit geldt niet voor de annotaties Regelkwalificatie, Onderwerp en Thema, die alleen kunnen worden toegepast op een Regeltekst.

Een overzicht van alle mogelijke annotaties is opgenomen in het UML (Unified Modeling Language) klassediagram en de bijbehorende tabel (Tabel 8) in Bijlage 3B.

4.2 Annotaties

In het samenstel van STOP en TPOD onderscheiden we drie categorieën van annotaties:

- Bekendmakingswet-annotaties
- Omgevingswet-annotaties
- Service-annotaties

4.2.1 *Bekendmakingswet-annotaties*

Bekendmakingswet-annotaties zijn nodig om te kunnen bekendmaken en te kunnen publiceren en om besluiten te kunnen consolideren. Wanneer deze annotaties niet zijn aangebracht, zal de LVBB het besluit of de publicatie weigeren omdat het proces van bekendmaken en consolideren niet geautomatiseerd uitvoerbaar is. Onder deze categorie vallen de metadata die het besluit beschrijven (zoals het bestuursorgaan dat het besluit genomen heeft, de datum waarop het besluit is genomen en de gebruikte versie van de standaard) en de annotatie die de (regel)tekst verbindt met het bijbehorende werkingsgebied.

4.2.2 *Omgevingswet-annotaties*

Omgevingswet-annotaties maken het mogelijk dat het DSO op de beoogde wijze kan functioneren. Voorbeelden zijn het annoteren van Activiteit, Functie en Omgevingswaarde. Hierdoor is het bijvoorbeeld mogelijk om de regels in het DSO activiteitgericht te bevragen. Deze annotatiesoort zorgt er ook voor dat de werkingsgebieden van regels op een kaart worden weergegeven. De presentatiestandaard gebruikt deze annotaties om te bepalen met welk symbool (kleur, lijntype, vlakarcering, etc.) het werkingsgebied wordt weergegeven. Dit zorgt er voor dat wordt voldaan aan de eis dat een besluit kenbaar moet zijn.

4.2.3 *Service-annotaties*

Service-annotaties zijn annotaties die gebruikers een meer gedetailleerd inzicht bieden, maar niet noodzakelijk zijn om het DSO op de beoogde wijze te laten functioneren. Voorbeelden van deze soort zijn de annotaties Regelkwalificatie (geeft bv. aan dat een regel een vergunningplicht of een meldingsplicht bevat), Thema en Onderwerp.

4.3 Annotaties met een waardelijst

Bij veel eigenschappen van annotaties hoort een lijst vooraf gedefinieerde waarden die de eigenschap kan aannemen. De waarden staan niet in de objectencatalogus maar in een waardelijst. Om uniformiteit te bevorderen worden zoveel mogelijk eenduidige begrippen gebruikt.

Waardelijsten zijn er in twee vormen: limitatief en uitbreidbaar. In de toepassingsprofielen voor de OW-besluiten bedoelen we daar het volgende mee.

- limitatieve waardelijst: er moet een waarde gekozen worden uit een lijst met vooraf gedefinieerde waarden, er mag geen waarde gebruikt worden die niet op de lijst voorkomt;
- uitbreidbare waardelijst: er is een lijst met vooraf gedefinieerde waarden. Wanneer de gewenste waarde op de waardelijst voorkomt, wordt die gebruikt. Als de gewenste waarde niet op de waardelijst voorkomt, wordt een eigen waarde gekozen.

In paragraaf 5.8 is per annotatie aangegeven voor welke eigenschappen een waardelijst geldt en of deze limitatief of uitbreidbaar is. Tabel 8 in Bijlage 3 laat dat nogmaals in tabelvorm zien.

5 Vormgeving van het omgevingsplan

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het model van het omgevingsplan en voorziet in de vertaling van (een deel van) de kenmerken van Tabel 1 tot en met Tabel 4 uit hoofdstuk 3 naar het model dat de kenmerken structureert en aan elkaar relateert. Het model legt uit hoe het omgevingsplan zodanig gestructureerd wordt, dat het machine-leesbaar en op een gestandaardiseerde manier uitwisselbaar wordt.

Achtereenvolgens worden besluit, besluitonderdelen en geldende en geconsolideerde versie (5.2 t/m 5.5), de tekststructuur van het omgevingsplan (5.6), Locatie en Werkingsgebied (5.7), de toepassing van specifieke annotaties in het omgevingsplan (5.8) en de standaard-frase beschreven. Deze onderdelen zijn gebaseerd op IMOP en de UML-diagrammen, als beschreven in Bijlage 3.

5.2 Besluit en besluitonderdelen

Deze paragraaf geeft een beschrijving van de onderdelen waaruit het besluit waarbij een omgevingsplan of een wijziging daarvan wordt vastgesteld, bestaat.

5.2.1 Toelichting

Het besluit waarbij een omgevingsplan of een wijziging daarvan wordt vastgesteld, bestaat uit twee onderdelen. Facultatief kan daar een derde deel aan worden toegevoegd.

5.2.1.1 Deel één: motivering

Deel één van het besluit bestaat uit de vaststellingsdocumenten en de motivering van het besluit tot vaststelling c.q. wijziging van het omgevingsplan. Dit deel lijkt op een combinatie van het raadsbesluit, het raadsvoorstel, de zienswijzennota en de toelichting met bijlagen bij het bestemmingsplan op basis van de Wet ruimtelijke ordening.

Dit eerste deel begint met de vaststellingsdocumenten: de overwegingen van de gemeenteraad c.q. burgemeester en wethouders die leiden tot het nemen van het besluit, waaronder de wijze waarop met de ingekomen zienswijzen is omgegaan en het voorstel tot het nemen van dit besluit (vergelijkbaar met het raadsvoorstel en raadsbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan op grond van de Wet ruimtelijke ordening, inclusief de zienswijzennota). Daarna volgt de motivering: de inhoudelijke onderbouwing van het besluit (vergelijkbaar met de toelichting op het bestemmingsplan). Hierin wordt bijvoorbeeld aangegeven op welke onderdelen het omgevingsplan wordt aangepast en waarom, en wordt verwezen naar voor die wijzigingen relevant beleid uit de omgevingsvisie van gemeente, provincie of Rijk. Er wordt toegelicht op welke wijze gevolg is gegeven aan de toepasselijke instructieregels en instructies van de provincie en het Rijk, en er wordt gemotiveerd om welke redenen het besluit bijdraagt aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Ter ondersteuning van de motivering kunnen bijlagen met onderzoeksgegevens en bescheiden bij dit eerste deel van het vaststellingsbesluit gevoegd zijn.

5.2.1.2 *Deel twee: regels*

Het tweede deel van het besluit bestaat uit de regels die deel gaan uitmaken van het omgevingsplan. De regels bestaan in ieder geval uit de Regeltekst en de daarbij behorende werkingsgebieden. Bij dit tweede deel kunnen bijlagen worden gevoegd (vergelijkbaar met de bijlagen bij de regels van het bestemmingsplan).

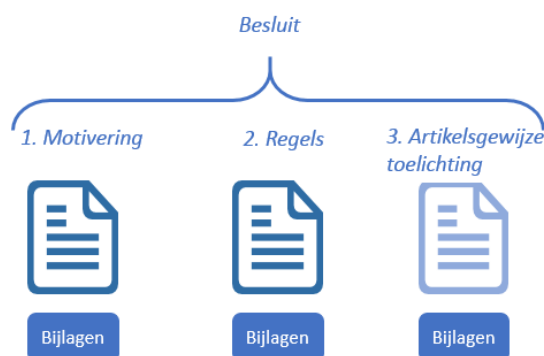
In het geval van een wijzigingsbesluit wordt in dit tweede deel concreet aangegeven op welke wijze het omgevingsplan wordt aangepast. Aangegeven wordt welke regels worden toegevoegd, geschrapt, gewijzigd of vervangen door andere regels. Dit deel van het vaststellings- of wijzigingsbesluit is vergelijkbaar met de wijziging van een wet of een verordening.

Aan deze artikelsgewijze toelichting kan ook een algemene toelichting worden toegevoegd met bijvoorbeeld gegevens over de gemeente en een beschouwing over de visie van de gemeente op het omgevingsplan (globaal, gedetailleerd, wijze waarop invulling is gegeven aan de gemeentelijke beleidsvrijheid etc.). Wanneer dat nodig is kan bij een wijziging van de regels van het omgevingsplan ook deze algemene toelichting worden geactualiseerd. Als dat gewenst is kunnen ook aan deel 3 bijlagen worden toegevoegd.

5.2.1.3 *Deel drie: artikelsgewijze en algemene toelichting*

Het derde deel kan aan het besluit worden toegevoegd als de gemeenteraad er voor kiest om bij de regels van het omgevingsplan een artikelsgewijze toelichting te geven. De artikelsgewijze toelichting is facultatief, niet verplicht. Als er voor een artikelsgewijze toelichting is gekozen bestaat het derde deel van het besluit uit de volledige artikelsgewijze toelichting (bij de eerste vaststelling van een omgevingsplan) dan wel uit de wijzigingen die worden aangebracht in de geconsolideerde artikelsgewijze toelichting bij elke regel uit het omgevingsplan (bij een besluit tot wijziging van het omgevingsplan). Dit derde deel zal dus overeenkomen met de artikelsgewijze toelichting zoals die bij wetten en verordeningen gebruikelijk is. Bij elke wijziging van regels van het omgevingsplan wordt dan ook de artikelsgewijze toelichting op die regels geactualiseerd. Wanneer dat nodig is kan bij een wijziging van de regels van het omgevingsplan ook de algemene toelichting worden geactualiseerd. Als dat gewenst is kunnen ook aan deel 3 bijlagen worden toegevoegd.

De besluitonderdelen zijn schematisch weer gegeven in Figuur 1.

Figuur 1 Schematische weergave besluitonderdelen

5.2.2 *Norm*

Het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan bestaat uit ten minste twee en ten hoogste drie onderdelen, met de volgende inhoud:

- Deel een: vaststellingsdocumenten en motivering, verplicht onderdeel
- Deel twee: omgevingsplan, verplicht onderdeel
- Deel drie: artikelsgewijze toelichting met optioneel algemene toelichting, onverplicht onderdeel.

5.3 **De besluitonderdelen die aan het toepassingsprofiel moeten voldoen**

Het OW-besluit moet, zowel in de vorm van de afzonderlijke delen van de besluiten tot wijziging of vaststelling van het OW-besluit als in de geconsolideerde vorm, in het DSO goed raadpleegbaar en bruikbaar zijn. Daarom moeten het tweede deel van het besluit en de geconsolideerde versie in hoge mate gestructureerd en van (extra) intelligentie voorzien zijn; kortom ze moeten aan STOP en TPOD voldoen. Om de artikelsgewijze toelichting bij het juiste artikel te kunnen raadplegen moet ook het (facultatieve) derde deel van het besluit gestructureerd zijn en aan de Standaarden voor OW-besluiten voldoen. Het eerste deel van het besluit moet aan STOP voldoen.

5.4 **De actuele geldende versie van het omgevingsplan**

De tweede delen van alle opeenvolgende besluiten tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan vormen samen het actuele geldende omgevingsplan waaraan rechten en plichten kunnen worden ontleend.

De in het eerste deel opgenomen motivering en de daarbij behorende gegevens en bescheiden over bijvoorbeeld onderzoek en zienswijzen maken geen deel uit van het omgevingsplan. Dat geldt ook voor de artikelsgewijze en de algemene toelichting uit het (facultatieve) derde deel van het vaststellingsbesluit. Deze onderdelen van het besluit zijn, net als de toelichting bij een bestemmingsplan en de (artikelsgewijze) toelichting bij andere algemeen verbindende voorschriften, niet juridisch bindend. Wel kunnen deze delen uiteraard een rol spelen bij de interpretatie van de regels van het omgevingsplan.

5.5 **De geconsolideerde versie van het omgevingsplan**

Naast de verzameling van tweede delen van alle besluiten tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan die samen het juridisch geldende omgevingsplan vormen is er ook een geconsolideerde versie van het omgevingsplan. In de terminologie van de bekendmakingsreggeving wordt zo'n geconsolideerde versie ook wel de regeling genoemd. In de geconsolideerde versie worden alle achtereenvolgens genomen wijzigingsbesluiten verwerkt tot een doorlopende versie van het omgevingsplan.

De geconsolideerde versie vormt de basis voor de weergave van de regeling in de LVBB en van het omgevingsplan dat in het DSO te raadplegen is. De geconsolideerde versie van de regels van het omgevingsplan bestaat uit de regeltekst, metadata, informatie-objecten en functionele annotaties. Wanneer bij het tweede deel bijlagen zijn bijgevoegd worden die in de geconsolideerde versie opgenomen; wijzigingen die door het besluit in bestaande bijlagen worden aangebracht (aanpassingen in bestaande bijlagen of het geheel verwijderen van één of meer bijlagen) worden in de geconsolideerde versie verwerkt.

De wijzigingen in de (facultatieve) artikelsgewijze toelichting op de regels en de algemene toelichting worden verwerkt in de geconsolideerde, digitaal raadpleegbare artikelsgewijze en algemene toelichting op het omgevingsplan die ook via het DSO te raadplegen is. Naast de geconsolideerde versie van het omgevingsplan zijn ook alle opeenvolgende besluiten tot wijziging van het omgevingsplan volledig langs digitale weg te raadplegen.

5.6 Tekststructuur van het omgevingsplan

In het IMOP is een volledige beschrijving van het IMOP-tekstmodel opgenomen. Het IMOP-tekstmodel benoemt tekstobjecten en beschrijft de structuur waarin die tekstobjecten toegepast kunnen worden. Het tekstmodel geldt voor alle officiële overheidspublicaties. Specifieke typen publicaties hebben een specifiek profiel op het IMOP tekstmodel. IMOP onderscheidt twee soorten Tekststructuren:

- **RegelingStructuur:** teksten met regels, oftewel een artikelsgewijze opzet;
- **VrijeTekstStructuur:** teksten zonder regels, die een vrijere opzet kennen.

In dit document wordt beschreven hoe het IMOP-tekstmodel op het omgevingsplan moet worden toegepast.

De specificering van de structuur van een omgevingsplan vindt plaats in drie stappen:

- 1 Hoofdstructurering van de tekst
- 2 Benoemen van tekstelementen
- 3 Volgorde van de tekstelementen

In de hierna volgende subparagrafen zijn deze drie stappen gezet voor de specificering van de tekst van het omgevingsplan. Tot slot wordt aangegeven welke regels gelden voor nummering en titels van de tekstelementen, gevolgd door een voorbeeld van de mogelijkheden.

5.6.1 *Hoofdstructurering van de tekst*

Het omgevingsplan zelf, dus het tweede deel van ieder besluit tot vaststelling c.q. wijziging van het omgevingsplan, én de geconsolideerde versie van het omgevingsplan bestaan uit regels en kennen derhalve een **RegelingStructuur**, oftewel een artikelsgewijze opzet. Bij het omgevingsplan horen ook een motivering (het eerste deel van het vaststellings- of wijzigingsbesluit) en (facultatief) een artikelsgewijze toelichting (het derde deel van het vaststellings- of wijzigingsbesluit). Deze onderdelen hebben een **VrijeTekstStructuur**. Ook de eventuele bijlagen bij het omgevingsplan en bij de motivering hebben een **VrijeTekstStructuur**.

5.6.2 *Structurering tekstelementen*

De beschrijving van de tekstelementen en de regels daarvoor gelden op dit moment alleen voor de geconsolideerde versie van het omgevingsplan.

5.6.2.1 *Toelichting*

De tekstelementen die kunnen worden gebruikt voor de structurering van (het lichaam van⁷) de regeltekst van het omgevingsplan zijn Document, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf, Artikel en Lid. Deze tekstelementen zijn ontleend aan de

⁷ Lichaam van de regeling als bedoeld in Aanwijzing 3.53 van de Aanwijzingen voor de regelgeving en in IMOP

Aanwijzingen voor de regelgeving (aanwijzingen 3.54, 3.56, 3.57, 3.58, 3.59), met enige nadere specificaties en toevoegingen. Deze tekstelementen worden vervolgens verder ingevuld met inhoud die kan bestaan uit Alinea, Figuur, Lijst en Tabel.

De indeling werkt als volgt:

1. Document is het overkoepelende element, de kapstok waar alle regels van het omgevingsplan onder hangen.
2. Hoofdstuk en Artikel komen altijd voor.
3. Als er behoefte is aan een groepering van Artikelen in een Hoofdstuk wordt Afdeling gebruikt.
4. In hoofdstukken waarin een onderverdeling in Afdelingen niet volstaat (bijvoorbeeld vanwege de omvang van het hoofdstuk of de verscheidenheid aan onderwerpen in het hoofdstuk) wordt Paragraaf gebruikt; dit tekstonderdeel komt dan tussen Afdeling en Artikel.
5. Bij behoefte aan nog verder gaande onderverdeling wordt Titel gebruikt; dit tekstonderdeel komt dan tussen Hoofdstuk en Afdeling.
6. Een nog verder gaande onderverdeling kan bereikt worden door gebruik te maken van Subparagraaf en Subsubparagraaf; deze tekstelementen komen tussen Paragraaf en Artikel.
7. Artikelen kunnen worden onderverdeeld in Leden.
8. Leden kunnen niet worden onderverdeeld in Subleden, in het model komt Sublid namelijk niet voor.
9. Concrete regeltekst kan alleen voorkomen onder Artikel en Lid: de Inhoud.
10. Inhoud bestaat uit Alinea, Figuur, Lijst en Tabel; deze kunnen alleen voorkomen onder Artikel en Lid.
11. Lijsten kunnen in meerdere niveaus gebruikt worden, zogenaamde geneste lijsten.
12. Voet- en eindnoten zijn niet toegestaan.

5.6.2.2 Norm

Voor tekstelementen gelden de regels uit Tabel 5.

Tabel 5 Regels voor tekstelementen en hun invulling

Type tekst-element	Aantal	Mag voorkomen onder	Mag bevatten	Mag niet bevatten
Document	1	n.v.t.		
Boek	0	-	-	
Deel	0	-	-	
Hoofdstuk	1..n	Document	Titel, Afdeling, Artikel	Boek, Deel, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf
Titel	0..n	Hoofdstuk	Afdeling	Boek, Deel, Hoofdstuk, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf, Artikel

Type tekst- element	Aantal	Mag voorkomen onder	Mag bevatten	Mag niet bevatten
Afdeling	0..n	Hoofdstuk, Titel	Paragraaf, Artikel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Subparagraaf, Subsubparagraaf
Paragraaf	0..n	Afdeling	Subparagraaf, Artikel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling
Subparagraaf	0..n	Paragraaf	Subsubparagraaf, Artikel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf
Subsubparagraaf	0..n	Subparagraaf	Artikel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf, Subparagraaf
Artikel	1..n	Hoofdstuk, Afdeling, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf	Lid, Alinea, Figuur, Lijst, Tabel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf, Subparagraaf, Subsubparagraaf
Lid	0..n	Artikel	Alinea, Figuur, Lijst, Tabel	Boek, Deel, Hoofdstuk, Titel, Afdeling, Paragraaf, Artikel, Subparagraaf, Subsubparagraaf.
Alinea	1..n	Artikel, Lid	-	
Figuur	0..n	Artikel, Lid	-	
Lijst	0..n	Artikel, Lid	-	
Tabel	0..n	Artikel, Lid	-	

5.6.3 Opschrift en nummering van de tekstelementen

Ten behoeve van de leesbaarheid en een goede oriëntatie in de tekst krijgen de tekstelementen van het omgevingsplan een Kop die bestaat uit een aantal Kopelementen.

5.6.3.1 Toelichting

Kopelementen bestaan uit een Label (de naam van het type tekstelement, zoals Hoofdstuk en Artikel), een Nummer en een Opschrift. Met uitzondering van Lid moeten alle tekstelementen worden voorzien van een opschrift; over het algemeen kan het bevoegd gezag het Opschrift zelf kiezen. Lijsten kunnen voorkomen in Artikelen en Leden. Er gelden regels voor het maximum aantal niveaus in Lijsten en de nummering van Lijsten.

5.6.3.2 Norm Koppen

De verschillende tekstelementen moeten worden voorzien van een Kop. Een Kop bevat de volgende Kop-elementen:

- Label: de tekstuele aanduiding van het type van het tekstelement
- Nummer: de unieke, numerieke aanduiding van het tekstelement
- Opschrift: de tekstuele aanduiding van het tekstelement, waarmee de inhoud van het onderdeel beknopt wordt aangeduid⁸.

Toegepast op de tekstelementen die in het omgevingsplan zijn toegestaan gelden voor de Kop de onderstaande regels, waarbij geldt dat alle onderdelen verplicht zijn, tenzij expliciet anders is vermeld.

- Hoofdstuk:
 - Label: Hoofdstuk
 - Nummer: Hoofdstukken worden olopend genummerd in Arabische cijfers, achter het cijfer komt geen punt. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
 - Opschrift:
 - Hoofdstuk 1 heeft het Opschrift Algemene bepalingen
 - Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van de overige hoofdstukken.
- Titel:
 - Label: Titel
 - Nummer: De nummering van Titels begint met het nummer van het Hoofdstuk waarin de Titel voorkomt, gevolgd door een punt, daarna olopende nummering van de Titels in Arabische cijfers, achter het laatste cijfer komt geen punt. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
 - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Titels.
- Afdeling:
 - Label: Afdeling
 - Nummer:
 - In het geval dat tussen Hoofdstuk en Afdeling Titel voorkomt: De nummering van Afdelingen begint met het samengestelde nummer van de Titel waarin de Afdeling voorkomt, gevolgd door een punt, daarna olopende nummering van de Afdelingen in Arabische cijfers, achter het laatste cijfer komt geen punt. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
 - In het geval dat tussen Hoofdstuk en Afdeling geen Titel voorkomt: De nummering van Afdelingen begint met het nummer van het Hoofdstuk waarin de Afdeling voorkomt, gevolgd door een punt, daarna olopende nummering van de Afdelingen in Arabische cijfers, achter het laatste cijfer komt geen punt. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
 - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Afdelingen.
- Paragraaf:
 - Label: Paragraaf (in verband met de weergave in verschillende browsers is het paragraafteken niet toegestaan).
 - Nummer: De nummering van Paragrafen begint met het samengestelde nummer van de Afdeling waarin de Paragraaf voorkomt, gevolgd door een punt, daarna olopende nummering van de Paragrafen in Arabische cijfers, achter het laatste cijfer komt geen punt. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
 - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Paragrafen.

⁸ Aanwijzing 3.57 van de Aanwijzingen voor de regelgeving

- Subparagraaf:
 - Label: Subparagraaf
 - Nummer: De nummering van Subparagrafen begint met het samengestelde nummer van de Paragraaf waarin de Subparagraaf voorkomt, gevolgd door een punt, daarna oplopende nummering van de Subparagrafen in Arabische cijfers, achter het laatste cijfer komt geen punt. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
 - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Subparagrafen.
- Subsubparagraaf:
 - Label: Subsubparagraaf
 - Nummer: De nummering van Subsubparagrafen begint met het samengestelde nummer van de Subparagraaf waarin de Subsubparagraaf voorkomt, gevolgd door een punt, daarna oplopende nummering van de Subsubparagrafen in Arabische cijfers, achter het laatste cijfer komt geen punt. Tussen Label en Nummer komt een spatie.
 - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Subsubparagrafen.
- Artikel:
 - Label: Artikel
 - Nummer: De nummering van Artikelen begint met het nummer van het Hoofdstuk waarin het Artikel voorkomt, gevolgd door een punt, daarna oplopende nummering van de Artikelen in Arabische cijfers. Achter het laatste cijfer komt geen punt. Tussen Label en Nummer komt een spatie. NB: De nummering van Artikel wordt dus alleen bepaald door de plaats van het Artikel in het Hoofdstuk en niet door de positie van het Artikel in Titel, Afdeling, Paragraaf, Subparagraaf of Subsubparagraaf.
 - Opschrift: Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van het Opschrift van Artikelen.
- Lid:
 - Label: n.v.t.
 - Nummer: Leden worden per artikel oplopend genummerd in Arabische cijfers, waarbij het eerste lid van ieder artikel het nummer 1 krijgt. Achter het cijfer komt een punt.
 - Opschrift: Bij Lid kan een Opschrift worden toegevoegd maar dat is niet verplicht. Wanneer gebruik gemaakt wordt van een Opschrift is het bevoegd gezag vrij in de keuze van het Opschrift van Leden.

Lijsten

Voor Lijsten gelden de volgende regels:

- Voorkomen: Lijsten mogen voorkomen onder Artikel en Lid.
- Een Lijst wordt altijd voorafgegaan door een inleidende tekst.
- Niveaus: Lijsten mogen in ten hoogste drie niveaus gebruikt worden.
- Nummer: De onderdelen van de Lijst op het eerste niveau worden aangegeven met letters, op het tweede niveau met Arabische cijfers en op het derde niveau met Romeinse cijfers.
- Lijstitems: Het aantal Lijstitems per niveau is onbeperkt.
- Opschrift: n.v.t.

5.6.4 Standaardindeling regeltekst omgevingsplan

Het omgevingsplan kent in beperkte mate een voorgeschreven inhoudsopgave. In de navolgende subparagrafen wordt dat toegelicht en wordt de norm geformuleerd die dit toepassingsprofiel op dit punt stelt.

5.6.4.1 Toelichting

Om het bestuursorgaan de mogelijkheid te bieden het omgevingsplan naar eigen inzicht in te delen schrijft dit toepassingsprofiel slechts een zeer beperkte vorm van standaardinhoudsop-

gave voor. De enige verplichting is dat ieder omgevingsplan een eerste hoofdstuk heeft met het opschrift 'Algemene bepalingen'. Uitgangspunt is dat in hoofdstuk 1 'Algemene bepalingen' alleen algemene bepalingen worden opgenomen waarvan het werkingsgebied het hele werkingsgebied van het omgevingsplan is.

Doel van dit uitgangspunt is tweeledig. Enerzijds wordt het gehanteerd om ervoor te zorgen dat een gebruiker alle regels die op een locatie gelden gepresenteerd krijgt. Anderzijds voorkomt dit uitgangspunt dat een gebruiker die de regels die voor een bepaalde locatie gelden wil raadplegen ook allerlei regels te zien krijgt die daar niet van toepassing zijn, alleen omdat ze als algemene bepaling zijn geformuleerd zonder er een specifiek werkingsgebied aan te koppelen. In hoofdstuk 1 'Algemene bepalingen' komen verplicht een artikel Begripsbepalingen en een artikel Meet- en rekenbepalingen voor.

5.6.4.2 *Norm*

Ieder omgevingsplan kent in ieder geval een hoofdstuk 1 Algemene bepalingen, met in dat hoofdstuk in ieder geval een artikel Begripsbepalingen en een artikel Meet- en rekenbepalingen.

5.7 **Locatie**

In deze paragraaf worden de betekenis en werking van Locatie uitgelegd en wordt aangegeven welke eigenschappen voor Locatie nodig zijn (paragraaf 5.7.1), wordt de stapeling van Locaties beschreven (paragraaf 5.7.2); tot slot komt de beschrijving van werkingsgebieden in woorden aan de orde (paragraaf 5.7.3).

5.7.1 *Locatie en Werkingsgebied*

5.7.1.1 *Toelichting*

Een Locatie is een met coördinaten afgebakend gebied of object. Locatie bevat één of meer geometrieën. Een Locatie kan aan een inhoudelijke annotatie gekoppeld worden en kan aan de tekst gekoppeld worden.

Belangrijk is te vermelden dat het object Locatie een STOP-gegeven is. Vanwege de centrale rol die Locatie speelt in de toepassingsprofielen in het domein van de Omgevingswet, wordt Locatie ook in dit TPOD beschreven. Een gedetailleerdere toelichting van Locatie is te vinden in de STOP-documentatie.

Locatie en inhoudelijke annotatie

Een Locatie duidt de geometrische afbakening aan van enkele inhoudelijke annotaties, zoals Activiteit, Functie, Onderwerp, Omgevingswaarde en Omgevingsnorm (zie paragraaf 5.8 voor een toelichting op deze annotaties). Daarvoor hebben deze inhoudelijke annotaties de eigenschap Locatie. Wanneer de gewenste annotatie de eigenschap Locatie heeft, is het verplicht deze vorm van Locatie te gebruiken. De Locatie die aan een inhoudelijke annotatie is gekoppeld, wordt Locatie genoemd en niet Werkingsgebied.

Locatie en tekst

In de gevallen waarin geen annotatie wordt toegevoegd of een annotatie wordt gebruikt die geen eigenschap Locatie heeft, zoals Thema, wordt gebruik gemaakt van de vorm van Locatie die aan een tekstelement of tekstfragment is gekoppeld. In een OW-besluit heeft (de inhoud van) een tekstelement of tekstfragment *een werking voor* een Locatie. Een Locatie die aan een tekstelement of tekstfragment is gekoppeld, wordt Werkingsgebied genoemd.

Dat geldt voor zowel OW-besluiten met regels als voor OW-besluiten zonder regels. Dit betekent dat OW-besluiten zonder regels óók werkingsgebieden bevatten.

In principe wordt bij ieder tekstelement expliciet een Werkingsgebied aangegeven. Indien er geen Werkingsgebied is gekoppeld aan een tekstelement, geldt hiervoor het volledige Werkingsgebied van het besluit tot vaststelling of wijziging of van het hele OW-besluit. Dit Werkingsgebied kan het grondgebied van het bevoegd gezag zijn dat het OW-besluit heeft vastgesteld, maar dat hoeft niet. Bijvoorbeeld als een Werkingsgebied van het besluit alleen een deel van het grondgebied van het bevoegd gezag betreft of als een gebied de uiterste grenzen van een projectbesluit aangeeft.

Eigenschappen van Locatie

Locatie bevat zoals gezegd één of meer geometrieën. Een geometrie legt een positie vast door middel van coördinaten. Het gaat hier om de geometrische beschrijving en niet om een geografische beschrijving in woorden. Voor geometrie geldt een aantal functionele normen. De tweede eigenschap van Locatie is Idealisatie. Idealisatie geeft aan hoe nauwkeurig het bevoegd gezag Locatie heeft bedoeld en hoe Locatie derhalve geïnterpreteerd moet worden. Een Locatie kan exact bedoeld zijn, maar ook indicatief. Een voorbeeld van dat laatste is als een grens met een formule berekend is; de grens houdt dan geen rekening met de situering van objecten als woningen e.d. terwijl dat in de interpretatie wel zou moeten. Als Locatie gekoppeld is aan een tekstelement of tekstfragment, kan bij deze koppeling bijgehouden worden wat de idealisatie van de Locatie is. Aan ieder tekstelement of tekstfragment dat aan een Locatie is gekoppeld kan dus een eigen idealisatie toegekend worden. Dat betekent dat eenzelfde Locatie verschillende idealisatie kan hebben, afhankelijk van welk tekstelement of tekstfragment wordt bevraagd. Wanneer de Idealisatie indicatief is, kan optioneel worden aangegeven met welke marge Locatie geïnterpreteerd moet worden. De marge geeft de afstand in meters voor de interpretatie van de begrenzing aan.

Bij de Locatie wordt de bron bijgehouden. Bron geeft aan of een basisregistratie is gebruikt om geometrieën uit over te nemen en zo ja welke, dan wel dat een geometrie berekend of zelf gecreëerd is.

De noemer is een tekstuele beschrijving van de locatie die de verbinding legt tussen de aanduiding in de tekst van een locatie en de verwijzing naar het informatie-object in de bijlage bij de regels. Voorbeelden voor omgevingsplan respectievelijk omgevingsverordening, waar bij de noemer in cursieve tekst is weergegeven, zijn:

- Ter plaatse van de functie *Levendig stadscentrum* zijn de volgende activiteiten toegestaan.
- Nieuwe luidruchtige activiteiten en gedragingen zijn in een *stiltegebied* verboden.

5.7.1.2 Norm

Locatie heeft de volgende eigenschappen:

- Geometrie: de beschrijving van de positie door middel van coördinaten.
 - Voor Geometrie gelden de volgende functionele normen:
 - Bij Locatie is Geometrie verplicht.
 - Locatie kan bestaan uit één of meer Geometrieën.
 - Een Geometrie mag alleen een vlak of multivlak zijn.
 - Per Locatie kan de coordinate reference system (crs) verschillen. Deze wordt bijgehouden bij Geometrie. Als een Locatie bestaat uit meerdere Geometrieën moeten deze allemaal dezelfde crs hebben. De standaard ondersteunt de volgende crs-en:
 - EPSG:28992 (=RD) en
 - EPSG:4258 (=ETRS89)
- Bron: de bron die is gebruikt voor, dan wel de wijze van inwinning van de geometrie. Bron wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.

- Idealisatie: de manier waarop de begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden en door het bevoegd gezag bedoeld is. Idealisatie wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Marge: de afstand in meters waarmee de indicatief bedoelde begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden. Marge is een optionele eigenschap die alleen kan worden gebruikt wanneer de waarde van Idealisatie indicatief is. De marge is de afstand in meters en wordt aangegeven met decimal.
- Noemer: de tekstuele beschrijving van de locatie.

5.7.2

Stapelning van Locaties

Locaties kunnen geheel of gedeeltelijk gestapeld worden. Dat geldt zowel voor Locaties bij tekstelementen of annotaties van hetzelfde type als voor Locaties bij tekstelementen of annotaties van verschillende typen. De navolgende figuren laten een aantal voorbeelden van stapelingen van Locaties zien voor het omgevingsplan.

<p>functie: Herstructureringsgebied functie: Centrumgebied functie: Beschermd monument</p>	<p>functie: Groen functie: Woongebied functie: Bedrijf</p>
<p>Gedeeltelijke stapeling van locaties van hetzelfde type: de locaties van 3 verschillende functies die gedeeltelijk op dezelfde plek liggen</p>	<p>Volledige stapeling van locaties van hetzelfde type: de locaties van 3 verschillende functies die precies op dezelfde plek liggen</p>
<p>omgevingswaarde: luchtkwaliteit functie: woongebied activiteit: bouwactiviteit</p>	<p>omgevingswaarde: fijnstof functie: Bedrijf activiteit: slopen</p>
<p>Gedeeltelijke stapeling van locaties van verschillende typen: de locaties van omgevingswaarde, functie en activiteit die gedeeltelijk op dezelfde plek liggen</p>	<p>Volledige stapeling van locaties van verschillende typen: de locaties van omgevingswaarde, functie en activiteit die precies op dezelfde plek liggen</p>

Figuur 2 Voorbeelden van stapeling van Locaties

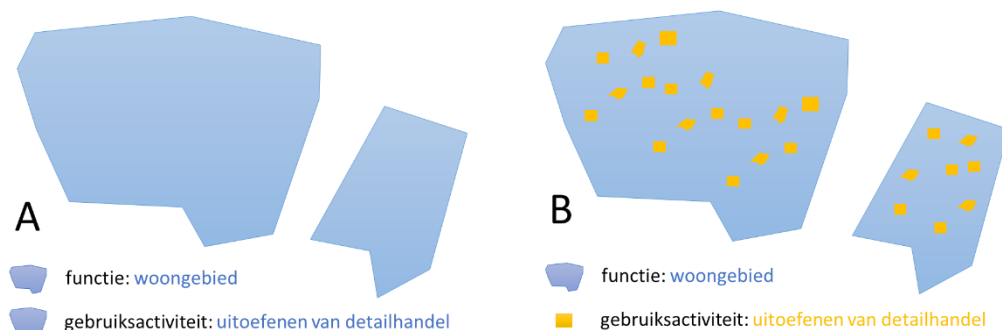
De standaard stelt geen beperkingen aan de stapeling: niet in aantal en niet in type.

5.7.3 Beschrijving werkingsgebied in woorden

Locatie legt het gebied waar een regeltekst zijn werking heeft in coördinaten vast. Soms is het wenselijk om het gebied waar een regeltekst zijn werking heeft niet exact te begrenzen. In die gevallen wordt het werkingsgebied in woorden beschreven.

Een voorbeeld is het beschrijven van het gebied waar een functiegerelateerde gebruiksactiviteit zijn werking heeft: "In het werkingsgebied van de functie Woongebied is in ieder hoekpand de activiteit 'het uitoefenen van detailhandel' toegelaten." Deze regeltekst is gekoppeld aan het werkingsgebied van de functie Woongebied. Bij een beschrijving van het gebied in woorden kan een kaartviewer deze niet op de kaart tonen omdat zo'n gebied doorgaans niet bekend is in de kaart. Een raadpleger ziet deze regel bij het opvragen van de geldende regels voor zowel een hoekpand als een niet-hoekpand. Zonder eigen interpretatie kan de raadpleger niet eenduidig vaststellen waar de regel geldt. Wanneer een geometrisch begrensde werkingsgebied gebruikt wordt, kan een kaartviewer het wel tonen. Bijvoorbeeld: "De activiteit 'het uitoefenen van detailhandel' is uitsluitend toegelaten ter plaatse van het werkingsgebied 'het uitoefenen van detailhandel'". Voor deze aanpak is het wel nodig om iedere afzonderlijke locatie van het werkingsgebied in te tekenen. Het werkingsgebied van de afzonderlijk begrensde gebruiksactiviteit moet binnen het werkingsgebied van de functie liggen, ongeacht of dat werkingsgebied door middel van een geometrie of in woorden begrensd is.

In Figuur 1 wordt dit principe aan de hand van het voorgaande voorbeeld schematisch weergegeven: A is de kaartweergave bij de beschrijving van het werkingsgebied van de gebruiksactiviteit in woorden; B is de kaartweergave bij een begrenzing van het werkingsgebied van de gebruiksactiviteit door middel van geometrieën.

Figuur 1 Begrenzing werkingsgebied in woorden (A) en met coördinaten (B)

5.8 Toepassing van annoteren in het omgevingsplan

Er zijn verschillende niveaus waarop een OW-besluit verrijkt kan worden met annotaties. De annotatie van een besluit is beschreven op het niveau van het objecttype OW-besluit. Dit zijn dus annotaties over het besluit c.q. OW-besluit als geheel.

5.8.1 Begripsbepalingen

5.8.1.1 Toelichting

Zoals in paragraaf 5.6.4 is beschreven worden begripsbepalingen uitsluitend opgenomen in het artikel Begripsbepalingen in hoofdstuk 1 en niet (ook) op andere plaatsen in de regeltekst. Dit zorgt er voor dat de begrippen goed vindbaar zijn en draagt bij aan de eenduidig-

heid van regels: voorkomen wordt dat eenzelfde begrip op meerdere plaatsen wordt gedefinieerd en dat voor eenzelfde begrip onbedoeld verschillende definities worden gebruikt. Op deze manier is voor een opsteller makkelijk terug te vinden of een begrip in het OW-besluit al gedefinieerd is; iets wat ook meervoudig bronhouderschap kan vergemakkelijken. Ook wordt op deze manier voorkomen dat er onduidelijkheid ontstaat over bij welk werkingsgebied een begripsdefinitie hoort.

Het is dus niet toegestaan om op meerdere plaatsen in eenzelfde OW-besluit begrippen te definiëren, waardoor het ook niet mogelijk is om eenzelfde begrip in verschillende tekstgedeelten verschillende betekenissen te geven. Dit kan worden opgelost door de begrippen een wat specifiekere naam mee te geven. Een (willekeurig gekozen) voorbeeld is de bebouwde kom. Vanuit verschillende aspecten moeten c.q. kunnen regels worden gesteld waarvan het werkingsgebied de bebouwde kom is, waarbij de bebouwde kom niet steeds hetzelfde gebied is. Een oplossing zou kunnen zijn om het begrip te specificeren tot bijvoorbeeld 'bebouwde kom bouwregels', 'bebouwde kom regels kapactiviteit', 'bebouwde kom verkeersregels'.

Om het met wijzigingsbesluiten invoegen en verwijderen van begrippen eenvoudig te houden worden de begrippen in alfabetische volgorde geplaatst zonder gebruik te maken van nummering.

Strikt genomen is bij de begrippen geen sprake van een annotatie. Er wordt namelijk gebruik gemaakt van de IMOP-systematiek Begrippenlijst: een specifieke vorm van een Lijst die gericht is op het coderen van een lijst met definities.

5.8.1.2 *Norm*

Voor de begripsbepalingen gelden de volgende regels:

- begripsbepalingen worden uitsluitend opgenomen in het artikel Begripsbepalingen in hoofdstuk 1;
- het artikel Begripsbepalingen begint met een introducerende zin;
- ieder begrip bestaat uit een term en een definitie;
- de begrippen worden in alfabetische volgorde opgenomen en krijgen geen nummer.

Op de begrippen wordt de IMOP-systematiek Begrippenlijst toegepast: een specifieke vorm van een Lijst die gericht is op het coderen van een lijst met definities.

5.8.2 *Meet- en rekenbepalingen*

5.8.2.1 *Toelichting*

In het omgevingsplan zullen regels voorkomen waarvan duidelijk moet zijn hoe er bij de toepassing ervan gemeten en/of gerekend moet worden. Dit zal onder andere het geval zijn bij omgevingswaarden (zie paragraaf 5.8.5) en omgevingsnormen (zie paragraaf 5.8.6). Hoe gemeten en/of gerekend moet worden, wordt vastgelegd in meet- en rekenbepalingen.

Bij elkaar in één artikel plaatsen van meet- en rekenbepalingen zorgt er voor dat ze goed vindbaar zijn en draagt bij aan de eenduidigheid van regels. Voorkomen wordt dat van eenzelfde onderwerp op meerdere plaatsen wordt vastgelegd hoe er bij de toepassing gemeten en/of gerekend moet worden en dat er daarbij onbedoeld verschillende wijzen van meten en/of rekenen worden voorgeschreven. Op deze manier is voor een opsteller makkelijk terug te vinden of een meet- of rekenbepaling al in het omgevingsplan is opgenomen; iets wat ook meervoudig bronhouderschap kan vergemakkelijken. Ook wordt op deze manier voorkomen

dat er onduidelijkheid ontstaat over bij welk werkingsgebied een meet- of rekenbepaling hoort.

Het is dus niet toegestaan om op meerdere plaatsen in eenzelfde omgevingsplan regels over de wijzen van meten en/of rekenen vast te leggen, waardoor het ook niet mogelijk is om eenzelfde onderwerp in verschillende tekstgedeelten verschillende meet- en/of rekenbepalingen te geven. Dit kan worden opgelost door zo'n meet- of rekenbepaling een wat specifiekere naam mee te geven.

Om het met wijzigingsbesluiten invoegen en verwijderen van meet- en rekenbepalingen eenvoudig te houden worden de ze in alfabetische volgorde geplaatst zonder gebruik te maken van nummering.

Strikt genomen is bij de meet- en rekenbepalingen geen sprake van een annotatie. Er wordt namelijk gebruik gemaakt van de IMOP-systematiek Begrippenlijst: een specifieke vorm van een Lijst die gericht is op het coderen van een lijst met definities.

5.8.2.2 *Norm*

Voor de meet- en rekenbepalingen gelden de volgende regels:

- meet- en rekenbepalingen worden uitsluitend opgenomen in het artikel Meet- en rekenbepalingen in hoofdstuk 1;
- het artikel Meet- en rekenbepalingen begint met een introducerende zin;
- iedere meet- of rekenbepaling bestaat uit een term en een beschrijving van de te gebruiken meet- of rekenwijze;
- de meet- en rekenbepalingen worden in alfabetische volgorde opgenomen en krijgen geen nummer.

Op de meet- en rekenbepalingen wordt de IMOP-systematiek Begrippenlijst toegepast: een specifieke vorm van een Lijst die gericht is op het coderen van een lijst met definities.

5.8.3 *Activiteit*

5.8.3.1 *Toelichting*

Een activiteit betreft ieder menselijk handelen waarbij, of ieder menselijk nalaten waardoor een verandering of effect in de fysieke leefomgeving wordt of kan worden bewerkstelligd. Er is geen limitatieve lijst te geven van alle activiteiten waarvoor het omgevingsplan regels zal bevatten. Dat is ook niet nodig. Naar verwachting zal het omgevingsplan in het DSO vooral bevraagd worden aan de hand van voorgenomen activiteiten. Een activiteitgerichte bevraging van regels in het DSO wordt mogelijk wanneer de regels over activiteiten goed machineleesbaar worden gemaakt door middel van het annoteren van Activiteit. Deze bevraging wordt nog verder vergemakkelijkt wanneer in ieder omgevingsplan en in ieder ander OW-besluit met regels dezelfde benaming wordt gebruikt voor die activiteiten die veel gebruikt en dus ook veel geraadpleegd zullen worden. Daarom is er voor de annotatie Activiteit een waardelijst. Op die waardelijst staan de veel gebruikte activiteiten. De waardelijst is uitbreidbaar: wanneer een regel wordt gesteld over een activiteit die op de waardelijst voorkomt, wordt die gebruikt voor de annotatie. Wanneer de activiteit niet voorkomt op de waardelijst wordt een eigen naam voor de activiteit-annotatie gekozen. Die eigen naam mag dezelfde zijn als de naam van de hierna genoemde activiteitengroep.

Op voorhand is niet te zeggen over hoeveel en welke activiteiten in de verschillende OW-besluiten regels gesteld zullen worden, wel is de verwachting dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid activiteiten kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende

onderscheid is tussen de verschillende activiteiten. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om activiteiten in activiteitengroepen in te delen. De activiteitengroepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in een limitatieve waardelijst. Om het mogelijk te maken ook activiteiten te annoteren die nu nog niet voorzien zijn, is de activiteitengroep 'overig' aan de waardelijst toegevoegd. Iedere activiteitengroep heeft een eigen symboliek. Door te werken met activiteitengroepen kunnen de werkingsgebieden van alle activiteiten worden weergegeven op een kaart(laag) en kan daarvan een integraal beeld gepresenteerd worden. Ook is het mogelijk om de werkingsgebieden van activiteiten per groep weer te geven op een kaart(laag). Om werkingsgebieden van activiteiten op een kaart(laag) weer te kunnen geven is het noodzakelijk om de annotatie Activiteit toe te voegen. Deze annotatie wordt alleen gebruikt voor rechtstreeks werkende regels over activiteiten, niet voor bijvoorbeeld instructieregels in omgevingsverordening of AMvB die gaan over de manier van reguleren van activiteiten in het omgevingsplan.

Een van de activiteitengroepen is de gebruiksactiviteit. De term gebruiksactiviteit is door de standaard geïntroduceerd en wordt als annotatie gebruikt. De term heeft geen juridische betekenis en hoeft niet in de regeltekst van het omgevingsplan voor te komen maar desgewenst mag dat wel. Gebruiksactiviteit is een van de activiteitengroepen, zoals bouwactiviteit en sloopactiviteit ook activiteitengroepen zijn. Zoals de bouwactiviteit gaat over bouwen, gaat de gebruiksactiviteit over het (planologische) gebruik van gronden en opstallen, onder vigeur van de Wet ruimtelijke ordening wel gebruik in enge zin genaamd.

Vaak zal het voldoende zijn om per activiteit die in de regeltekst voorkomt de annotatie Activiteit één keer toe te voegen. Er zijn echter gevallen waarin het wenselijk is om voor één activiteit de annotatie Activiteit twee keer te gebruiken. Het belangrijkste voorbeeld daarvan is de beperkingengebiedactiviteit. Dat is in de terminologie van de Omgevingswet iedere activiteit in een beperkingengebied. De Omgevingswet verbindt bepaalde gevolgen aan het feit dat een activiteit een beperkingengebiedactiviteit is. Het slopen van een schuur in een beperkingengebied is dus een beperkingengebiedactiviteit, maar tegelijk ook een sloopactiviteit. Omwille van de gevolgen die de Omgevingswet daar aan verbindt is het wenselijk om deze activiteit te annoteren als beperkingengebiedactiviteit; ten behoeve van de bevraging in DSO-LV is het even zozeer wenselijk om deze activiteit te annoteren als sloopactiviteit. De standaard maakt dit mogelijk.

In regels over activiteiten zullen vaak bepalingen worden opgenomen over het al dan niet noodzakelijk zijn van een melding of een vergunning en over verboden en geboden; datzelfde geldt voor indieningsvereisten en beoordelingsregels. Dit zijn regels die in het DSO veel geraadpleegd en bevraagd zullen worden. Het aan de annotatie van de activiteit toevoegen van een eigenschap die aangeeft tot welke van deze regelsoorten een regel behoort maakt het mogelijk om in het DSO te kunnen vinden dat voor een specifieke activiteit een dergelijke regel geldt. We noemen die eigenschap 'Kwalificatieactiviteitsregel'.

De annotatie Activiteit wordt alleen gebruikt voor rechtstreeks werkende regels die daadwerkelijk een vergunningplicht in het leven roepen, beoordelingsregels geven voor een vergunningaanvraag et cetera; niet voor instructieregels die bepalen dat in het omgevingsplan voor een bepaalde activiteit een vergunningplicht moet worden opgenomen.

5.8.3.2 Norm

Voor de annotatie Activiteit zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Activiteit: de naam van de activiteit. Voor Activiteit geldt een uitbreidbare waardelijst.
- Activiteitengroep: de categorie waartoe de activiteit behoort. Activiteitengroep wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waar de regel over de activiteit geldt.

- **KwalificatieActiviteitregel:** de eigenschap die vastlegt tot welke soort een regel over een activiteit behoort. KwalificatieActiviteitregel wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst

5.8.4 *Functie*

5.8.4.1 *Toelichting*

Op grond van artikel 4.2 lid 1 Omgevingswet⁹ bevat het omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente de regels die nodig zijn voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De evenwichtige toedeling van functies aan locaties is in deze formulering bedoeld als een abstract criterium, vergelijkbaar met het eveneens abstracte criterium goede ruimtelijke ordening uit de Wet ruimtelijke ordening.

Het zorgen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt in het omgevingsplan bereikt door het zodanig stellen van regels over activiteiten en de locaties waar die activiteiten wel of juist niet verricht mogen worden dat onderling evenwicht ontstaat. Dat kan door gebieden een functie te geven en die gebieden te begrenzen met coördinaten waardoor ze op een kaart als functie worden weergegeven, in combinatie met het stellen van regels over bij die functie behorende activiteiten. Deze regels worden opgenomen in een specifiek tekstonderdeel dat aan die functie is gewijd. In navolging van de wetgever noemen we dit functie-aanduiding¹⁰. In deze zin is een functie het gebruiksdoel of de status (in de betekenis van bijzondere eigenschap) die een onderdeel van de fysieke leefomgeving op een bepaalde locatie heeft. Het bevoegd gezag bepaalt zelf de naam van de functie, de standaard stelt daar geen eisen aan.

Het louter toedelen van functie-aanduidingen aan een locatie heeft geen zelfstandig rechtsgevolg en leidt op zichzelf niet tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het rechtsgevolg en het evenwicht ontstaan pas door regels te stellen over activiteiten. Het bereiken van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties kan ook door het stellen van regels over activiteiten zonder gebruik te maken van functie-aanduidingen.

Op deze manier kan een aantal varianten van het omgevingsplan ontstaan:

- in de regels en op de kaart van het omgevingsplan wordt het hele grondgebied van de gemeente gevuld met functie-aanduidingen, alle regels over activiteiten zijn aan een functie-aanduiding gebonden en de werkingsgebieden van de activiteiten vallen samen met het werkingsgebied van de functie-aanduiding waar ze bij horen;
- in de regels en op de kaart van het omgevingsplan wordt het hele grondgebied van de gemeente gevuld met functie-aanduidingen, er zijn activiteiten waarvan het werkingsgebied samenvalt met het werkingsgebied van de functie-aanduiding waar de activiteit bij hoort, daarnaast zijn er ook activiteiten waarvan het werkingsgebied niet samenvalt met het werkingsgebied van een functie;
- in de regels en op de kaart van het omgevingsplan komen geen functie-aanduidingen voor, er wordt alleen gewerkt met werkingsgebieden van activiteiten;
- in de regels en op de kaart van het omgevingsplan komen functieaanduidingen voor maar die zijn niet grondgebied-dekkend, er zijn activiteiten waarvan het werkingsgebied samenvalt met het werkingsgebied van de functie-aanduiding waar de activiteit bijhoort, daarnaast zijn er ook activiteiten waarvan het werkingsgebied niet samenvalt met het werkingsgebied van een functie.

⁹ Zoals dit luidt na wijziging door het wetsontwerp van de Invoeringswet Omgevingswet van juli 2018

¹⁰ Zie hiervoor paragraaf 2.2.1.1 Evenwichtige toedeling van functies aan locaties van de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van juli 2018. De hier bedoelde functie-aanduiding is een andere dan de functieaanduiding die in de RO Standaarden op basis van de Wet ruimtelijke ordening voorkomt, waar de functieaanduiding een specificatie van een bestemming geeft.

Bij het toepassen van de systematiek van functie-aanduidingen worden de werkingsgebieden van functies weergegeven¹¹ op een kaart. Hiervoor is het noodzakelijk om de annotatie Functie toe te voegen. Deze annotatie wordt alleen gebruikt voor de systematiek van functie-aanduidingen, niet voor bijvoorbeeld instructieregels in omgevingsverordening of AMvB die gaan over de manier van reguleren door middel van functies in het omgevingsplan. Op voorhand is niet te zeggen hoeveel en welke functie-aanduidingen gebruikt zullen worden, wel is de verwachting dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid functies kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende functie-aanduidingen. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om functies in functiegroepen in te delen. De functiegroepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in een limitatieve waardelijst. Om het mogelijk te maken ook functies te annoteren die nu nog niet voorzien zijn, is de functiegroep 'overig' aan de waardelijst toegevoegd. Iedere functiegroep heeft een eigen symboliek. Door te werken met functiegroepen kunnen de werkingsgebieden van alle functie-aanduidingen worden weergegeven op een kaart(laag) en kan daarvan een integraal beeld gepresenteerd worden. Ook is het mogelijk om de werkingsgebieden van functies per groep weer te geven op een kaart(laag). Zoals hiervoor al gemeld kan het bevoegd gezag zelf de naam van de functie bepalen, alleen voor de functiegroep bestaat een (limitatieve) waardelijst. De naam van de functie mag ook dezelfde zijn als de naam van de functiegroep.

Bij het werken met functie-aanduidingen worden in het regeltekstonderdeel over een specifieke functie alleen regels opgenomen over functie-gerelateerde activiteiten:

- de gebruiksactiviteit: welke vormen van gebruik zijn toegelaten (al dan niet na melding of vergunningverlening) en welke niet, met de bijbehorende beoordelingsregels, indieningsvereisten en bepalingen over maatwerkvoorschriften en dergelijke;
- de status oftewel bijzondere eigenschappen: welke regels gelden voor het object of de locatie en mogelijk ook voor andere functies die op dezelfde locatie zijn toegedeeld;
- overige activiteiten die een onlosmakelijke relatie hebben met de specifieke functie die met een functie-aanduiding aan een locatie wordt toegedeeld en met het gebied waaraan de specifieke functie is toegedeeld.

5.8.4.2 Norm

Voor de toepassing van functie-aanduidingen (het geven van functies aan gebieden en die gebieden begrenzen met coördinaten waardoor ze op een kaart als functie worden weergegeven) is het noodzakelijk de annotatie Functie toe te voegen. Voor de annotatie Functie zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Functie: de naam van de functie. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam.
- Functiegroep: dit is de categorie waartoe de functie behoort. Functiegroep wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waar de regel over de functie geldt.

Bij het werken met functie-aanduidingen worden in het regeltekstonderdeel over een specifieke functie alleen regels opgenomen over functie-gerelateerde activiteiten.

¹¹ Doel van het weergeven van functies op een kaart: 1) absolute zekerheid verschaffen over waar een functie geldt, 2) een integraal beeld weergeven van alle functies die in het omgevingsplan (of het wijzigingsbesluit) voorkomen, waardoor een inschatting van het type gebied gemaakt kan worden, 3) locatiegerichte bevraging mogelijk maken: welke functie geldt hier en welke vormen van gebruik etc. zijn hier toegestaan.

5.8.5 Omgevingswaarde

5.8.5.1 Toelichting

Over omgevingswaarden zijn in de Omgevingswet de volgende bepalingen opgenomen. Omgevingswaarden zijn normen die de gewenste staat of kwaliteit van (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten en/of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen. De omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. Omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld met het oog op een algemene kwaliteit van een onderdeel van de fysieke leefomgeving, maar ook voor een concreet bepaald gebied of een voorziening.

Bij het opnemen van een omgevingswaarde moet worden bepaald of de waarde een resultaatsverplichting, een inspanningsverplichting of een andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich meebrengt. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan een termijn worden gesteld waarbinnen aan die verplichting moet zijn voldaan. Aangegeven moet worden op welke locaties de omgevingswaarde van toepassing is. Tot slot moet worden onderbouwd welke taken en bevoegdheden op grond van deze of een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken.

De Omgevingswet verbindt twee gevolgen aan het vaststellen van een omgevingswaarde:

- Vastgestelde omgevingswaarden moeten door middel van een systeem van monitoring worden bewaakt en er moet worden beoordeeld of aan die omgevingswaarde wordt voldaan.
- Burgemeester en wethouders (of eventueel het algemeen bestuur van het waterschap, de minister van Infrastructuur en Water of gedeputeerde staten) moeten, wanneer niet wordt voldaan of naar verwachting niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde, een programma vaststellen: een pakket met beleids- of beheersmaatregelen om alsnog aan die waarde te voldoen.

Een omgevingswaarde leidt bij (dreigende) overschrijding dus alleen tot verplichtingen voor de overheid en heeft geen rechtstreekse werking voor anderen. Omgevingswaarden kunnen in het omgevingsplan worden opgenomen voor zover provincie of Rijk voor dat specifieke beleidsveld geen omgevingswaarden hebben vastgesteld dan wel als zij bij het vaststellen van die omgevingswaarden hebben bepaald dat de gemeente aanvullende of afwijkende omgevingswaarden kan vaststellen.

Deze wettelijke bepalingen zijn als volgt vertaald in vereisten die er voor zorgen dat omgevingswaarden mens- en machineleesbaar kunnen worden vastgelegd.

Het bevoegd gezag kan er voor kiezen om in een omgevingsplan omgevingswaarden op verschillende locaties verschillende waarden te geven en die inzichtelijk weer te geven, bijvoorbeeld op een kaartbeeld. Dit wordt mogelijk gemaakt door de norm te annoteren als Omgevingswaarde. Deze annotatie wordt alleen gebruikt voor regels die daadwerkelijk een omgevingswaarde in het leven roepen, niet voor bijvoorbeeld instructieregels in omgevingsverordening of AMvB die bepalen dat in het omgevingsplan een bepaalde omgevingswaarde moet worden opgenomen.

Op voorhand is niet te zeggen over hoeveel en welke omgevingswaarden in de verschillende OW-besluiten regels gesteld zullen worden, wel is de verwachting dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid omgevingswaarden kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende omgevingswaarden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om omgevingswaarden in omgevingswaardegroepen in te delen. De omgevingswaardegroepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in een

limitatieve waardelijst. Om het mogelijk te maken ook omgevingswaarden te annoteren die nu nog niet voorzien zijn, is de omgevingswaardegroep 'overig' aan de waardelijst toegevoegd. Iedere omgevingswaardegroep heeft een eigen symboliek. Door te werken met omgevingswaardegroepen kunnen de werkingsgebieden van alle omgevingswaarden worden weergegeven op een kaart(laag) en kan daarvan een integraal beeld gepresenteerd worden. Ook is het mogelijk om de werkingsgebieden van omgevingswaarden per groep weer te geven op een kaart(laag).

De waarden (oftewel de meetbare of berekenbare eenheden dan wel de anderszins objectieve termen waarin een omgevingswaarde volgens de wet moet worden uitgedrukt) die een omgevingswaarde kan aannemen, kunnen numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven. Bij numerieke waarden moet aangegeven worden in welke eenheid de waarde wordt uitgedrukt. Voorbeelden van eenheid zijn meter, decibel en odour unit.

Of een omgevingswaarde een resultaats-, inspannings- of andere verplichting inhoudt wordt vastgelegd met de eigenschap verplichtingsoort. Wanneer dat van toepassing is kan ook worden vastgelegd de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan.

Van een omgevingswaarde kan vastgelegd worden op welke vooraf vastgestelde referentiepunten of referentielijnen aan de omgevingswaarde voldaan moet worden. Deze geometrische referentiegegevens (in de vorm van een geometrische punt en een geometrische lijn) horen bij een omgevingswaarde en ondersteunen ook het meet- of monitoringsproces; daarom zijn ze opgenomen bij Omgevingswaarde en niet bij Locatie. Een voorbeeld van referentiepunten zijn geluidsproductieplafonds (een keten van punten aan weerszijden van bepaalde (spoor)wegen en industrieterreinen waarop een bepaalde maximale geluidproductie geldt) die als omgevingswaarde in het omgevingsplan worden opgenomen.

5.8.5.2 Norm

Voor de annotatie Omgevingswaarde zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Omgevingswaarde: de naam van de omgevingswaarde. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam.
- Omgevingswaardegroep: dit is de categorie waartoe de omgevingswaarde behoort. Omgevingswaardegroep wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Waarde: de waarde die een omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft. Waarden kunnen numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven. Wanneer de waarde numeriek is moet ook een eenheid worden opgegeven. Eenheid is de grootte waarin numerieke waarden worden uitgedrukt.
- Verplichtingsoort: de soort verplichting die door het vaststellen van de omgevingswaarde wordt opgelegd. De verplichtingsoort wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waar de regel over de omgevingswaarde geldt.
- Termijn: de termijn waarbinnen aan de verplichting moet zijn voldaan. Termijn is een optionele eigenschap die gebruikt kan worden wanneer in de regel een termijn wordt gesteld.

Optioneel worden bij een Omgevingswaarde één op meer geometrische referentiepunten of referentielijnen opgenomen: punten of lijnen waarop aan (een bepaalde waarde van) de omgevingswaarde moet worden voldaan. Hiervoor gelden de volgende regels:

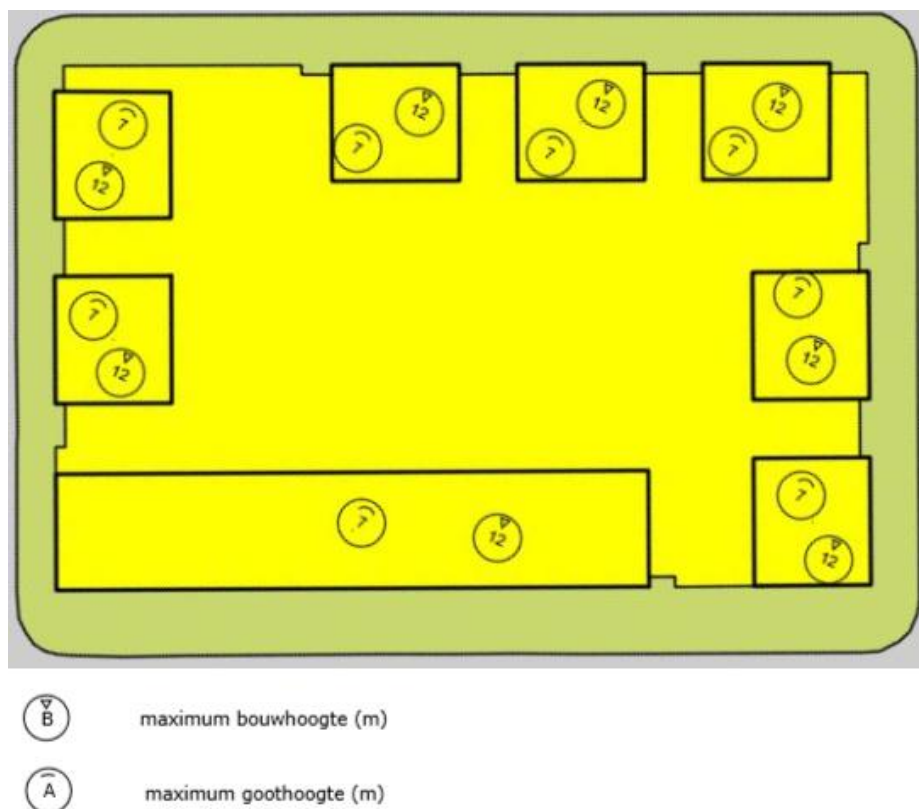
- Het is niet toegestaan om bij één Omgevingswaarde zowel referentiepunten als een referentielijn op te nemen.
- Voor elk referentiepunt en elke referentielijn kan optioneel de hoogte worden bijgehouden door middel van een getal met daarbij een eenheid. Toegestane eenheden zijn 'meter t.o.v. NAP', 'meter t.o.v. maaiveld' en 'meter t.o.v. peil'. Om een ligging onder NAP, maaiveld of peil aan te geven moet het getal een negatieve waarde krijgen.

5.8.6 Omgevingsnorm

5.8.6.1 Toelichting

Het bevoegd gezag kan er voor kiezen om in een omgevingsplan normen, niet zijnde omgevingswaarden, die in een waarde worden uitgedrukt, op verschillende locaties verschillende waarden te geven en die inzichtelijk weer te geven, bijvoorbeeld op een kaartbeeld. Dit wordt mogelijk gemaakt door de norm te annoteren als Omgevingsnorm. Deze annotatie wordt alleen gebruikt voor rechtstreeks werkende regels die daadwerkelijk een omgevingsnorm in het leven roepen, niet voor bijvoorbeeld instructieregels in omgevingsverordening of AMvB die bepalen dat in het omgevingsplan een bepaalde (omgevings)norm moet worden opgenomen.

Figuur 2 illustreert de werking van de annotatie Omgevingsnorm voor de normen maximum goothoogte en maximum bouwhoogte: door de annotatie wordt voor iedere locatie waaraan deze annotatie is gekoppeld de waarde op het kaartbeeld weergegeven.

Figuur 2 Weergave maximum goothoogte en maximum bouwhoogte op kaart bij gebruik annotatie Omgevingsnorm

Figuur 3 laat zien dat de locaties waarvoor normen over maximum goothoogte en maximum bouwhoogte worden gesteld en de waarden die die normen op de verschillende locaties hebben ook in de regeltekst kunnen worden opgenomen. Deze methode kan worden toegepast maar maakt het niet mogelijk om de waarden per locatie op een kaartbeeld weer te geven.

De maximum goothoogte van een bedrijfsgebouw is:

1. Industriestraat Gemeentestad even zijde: 9 meter;
2. Industriestraat Gemeentestad oneven zijde: 15 meter;
3. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 1, 3, 5, 18: 6 meter;
4. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 7, 9: 18 meter;
5. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 2, 4, 6, 19: 4 meter;
6. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 8, 10: 7 meter;
7. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 11, 12, 15, 20: 5 meter;
8. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 13, 14, 16, 17: 7 meter.

De maximum bouwhoogte van een bedrijfsgebouw is:

1. Industriestraat Gemeentestad even zijde: 12 meter;
2. Industriestraat Gemeentestad oneven zijde: 18 meter;
3. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 1, 3, 5, 18: 8 meter;
4. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 7, 9: 21 meter;
5. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 2, 4, 6, 19: 7 meter;
6. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 8, 10: 10 meter;
7. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 11, 12, 15, 20: 9 meter;
8. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 13, 14, 16, 17: 7 meter;

Figuur 3 Weergave maximum goothoogte en maximum bouwhoogte in tekst

Op voorhand is niet te zeggen over hoeveel en welke omgevingsnormen in de verschillende OW-besluiten regels gesteld zullen worden, wel is de verwachting dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid omgevingsnormen kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende omgevingsnormen. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om omgevingsnormen in omgevingsnormgroepen in te delen. De omgevingsnormgroepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in een limitatieve waardelijst. Om het mogelijk te maken ook omgevingsnormen te annoteren die nu nog niet voorzien zijn, is de omgevingsnormgroep 'overig' aan de waardelijst toegevoegd. Iedere omgevingsnormgroep heeft een eigen symboliek. Door te werken met omgevingsnormgroepen kunnen de werkingsgebieden van alle omgevingsnormen worden weergegeven op een kaart(laag) en kan daarvan een integraal beeld gepresenteerd worden. Ook is het mogelijk om de werkingsgebieden van omgevingsnormen per groep weer te geven op een kaart(laag). De waarden kunnen numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven. Bij numerieke waarden moet aangegeven worden in welke eenheid de waarde wordt uitgedrukt. Voorbeelden van eenheid zijn meter, decibel en odour unit. Wanneer dat van toepassing is kan ook de periode waarin de omgevingsnorm van toepassing is worden vastgelegd. Voorbeelden daarvan zijn 'tussen 07.00 en 19.00 uur', 'in het broedseizoen'.

De term omgevingsnorm is door de standaard geïntroduceerd en wordt alleen als annotatie gebruikt. De term heeft geen juridische betekenis en zal niet in de regeltekst van het omgevingsplan voorkomen. Voorbeelden van de toepassing van omgevingsnorm zijn weer- gegeven in Tabel 6.

Tabel 6 Voorbeelden van omgevingsnormen

Tekst¹²	Omgevings-norm	Waarde	Eenheid	Numeriek/ in woorden
De maximum bouwhoogte van een woning is 10 meter.	maximum bouwhoogte	10	meter	numeriek
De maximum bouwhoogte van een woning is passend in het patroon van de wisselende bouwhoogte van de straatwand.	maximum bouwhoogte	passend in het patroon van de wisselende bouwhoogte van de straatwand	n.v.t.	in woorden
De maximum geluidbelasting op de gevel van een woning is 50 dB(A).	maximum geluidbelasting	50	dB(A)	numeriek
De maximum geluidbelasting op de gevel van een woning is zodanig dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat behouden blijft.	maximum geluidbelasting	zodanig dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat behouden blijft	n.v.t.	in woorden

Van een omgevingsnorm kan vastgelegd worden op welke vooraf vastgestelde referentiepunten of referentielijnen aan de omgevingsnorm voldaan moet worden. Deze geometrische referentiegegevens (in de vorm van een geometrische punt en geometrische lijn) horen bij een omgevingsnorm en ondersteunen indien gewenst het meetproces; daarom zijn ze opgenomen bij Omgevingsnorm en niet bij Locatie. Een voorbeeld van een referentielijn zijn de lijnen waarop (kwaliteits)criteria voor waterkeringen gelden.

5.8.6.2 Norm

Voor de annotatie omgevingsnorm zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Omgevingsnorm: de naam van de omgevingsnorm. Het bevoegd gezag is vrij in de keuze van de naam.
- Omgevingsnormgroep: dit is de categorie waartoe de omgevingsnorm behoort. Voor Omgevingsnormgroep geldt een uitbreidbare waardelijst.
- Waarde: de waarde die een omgevingsnorm op een bepaalde locatie heeft. Waarden kunnen numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven. Wanneer de waarde numeriek is moet ook een eenheid worden opgegeven. Eenheid is de grootte waarin numerieke waarden worden uitgedrukt.
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waar de regel over de omgevingswaarde geldt.
- Geldigheid: de periode waarin de norm van toepassing is. Geldigheid is een optionele eigenschap die gebruikt kan worden wanneer een norm slechts in een bepaalde periode geldt.

¹² NB: in deze kolom zijn de waarde en eenheid in de voorbeelden locatiegericht in de regeltekst ingevoegd.

Optioneel worden bij een Omgevingsnorm één of meer geometrische referentiepunten óf één referentielijn opgenomen: punten of lijnen waarop aan (een bepaalde waarde van) de omgevingswaarde moet worden voldaan. Hiervoor gelden de volgende regels:

- Het is niet toegestaan om bij één Omgevingsnorm zowel referentiepunten als een referentielijn op te nemen.
- Voor elk referentiepunt en elke referentielijn kan optioneel de hoogte worden bijgehouden door middel van een getal met daarbij een eenheid. Toegestane eenheden zijn 'meter t.o.v. NAP', 'meter t.o.v. maaiveld' en 'meter t.o.v. peil'. Om een ligging onder NAP, maaiveld of peil aan te geven moet het getal een negatieve waarde krijgen.

5.8.7 *Beperkingengebied*

5.8.7.1 *Toelichting*

Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar, vanwege de aanwezigheid van een werk of object, regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object. Een activiteit die in een beperkingengebied wordt verricht, wordt in het wettelijke systeem beperkingengebiedactiviteit genoemd.

In het omgevingsplan moet de geometrische begrenzing worden vastgelegd van het beperkingengebied waarbinnen de vergunningplicht geldt voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg (art. 5.164 lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving). Denkbaar is dat in het omgevingsplan ook andere beperkingengebieden worden opgenomen. Voorwaarde daarbij is dat het moet gaan om een gebied waar beperkingen gelden vanwege en ter bescherming van een werk of een object. Voorbeelden zijn een beperkingengebied voor een windmolen op land en een beperkingengebied in verband met een molenbiotoop. Om de geometrische begrenzing van beperkingengebieden te kunnen vastleggen en de verschillende beperkingengebieden op een kaartbeeld weer te geven is het noodzakelijk om de annotatie Beperkingengebied te gebruiken. Deze annotatie wordt alleen gebruikt voor (rechtstreeks werkende) regels die daadwerkelijk een beperkingengebied in het leven roepen, niet voor bijvoorbeeld instructieregels in omgevingsverordening of AMvB die bepalen dat in het omgevingsplan een bepaald beperkingengebied moet worden opgenomen.

Op voorhand is niet te zeggen over hoeveel en welke beperkingengebieden in de verschillende OW-besluiten regels gesteld zullen worden, het is mogelijk dat het er veel verschillende zullen zijn. Er is geen symboliek (kleur, arcering, lijnstijl) voorhanden die een grote hoeveelheid beperkingengebieden kan weergeven op een manier waarbij voor het menselijk oog voldoende onderscheid is tussen de verschillende beperkingengebieden. Daarom is er ten behoeve van de weergave voor gekozen om beperkingengebieden in beperkingengebiedsgroepen in te delen. Om het mogelijk te maken ook beperkingengebieden te annoteren die nu nog niet voorzien zijn, is de beperkingengebiedsgroep 'overig' aan de waardelijst toegevoegd. De beperkingengebieden zijn gegroepeerd naar het werk of het object waarop het beperkingengebied betrekking heeft. Voorbeelden van die groepen zijn weg, spoorweg en luchthaven. De beperkingengebiedsgroepen die gebruikt kunnen worden zijn opgenomen in een limitatieve waardelijst. Iedere beperkingengebiedsgroep heeft een eigen symboliek. Door te werken met beperkingengebiedsgroepen kunnen de werkingsgebieden van alle beperkingengebieden worden weergegeven op een kaart(laag) en kan daarvan een integraal beeld gepresenteerd worden. Ook is het mogelijk om de werkingsgebieden van beperkingengebieden per groep weer te geven op een kaart(laag).

Het beperkingengebied zelf krijgt een naam. Daarvoor kan gebruik gemaakt worden van de waardelijst Beperkingengebied. Deze waardelijst is uitbreidbaar, het bevoegd gezag kan ook eigen namen kiezen voor de beperkingengebieden. Ook is het mogelijk om een naam van de

waardelijst Beperkingengebied aan te vullen. Een voorbeeld voor een weg: hiervoor kan als naam worden gekozen 'weg' of 'weg in beheer bij gemeente' (eigen naam) of weg in beheer bij gemeente – rondweg' (aanvulling naam van waardelijst).

5.8.7.2 *Norm*

Voor de annotatie Beperkingengebied zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Beperkingengebied: de naam van het beperkingengebied. Voor Beperkingengebied geldt een uitbreidbare waardelijst.
- Beperkingengebiedgroep: de categorie waartoe het beperkingengebied behoort. Beperkingengebiedgroep wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waar de regel over het beperkingengebied geldt.

5.8.8 *Thema*

5.8.8.1 *Toelichting*

In het omgevingsplan kan worden geannoteerd wat het Thema van een tekstelement is. Doel van het annoteren van Thema is het kernachtig weergeven van de grondgedachte achter een onderdeel van het OW-besluit. Er is een uitbreidbare waardelijst voor Thema. Een voorbeeld van een waarde voor Thema is Energie. Thema wordt niet op een kaartbeeld weergegeven. De meeste annotaties kunnen worden toegepast op het niveau van de Regeltekst en van de Juridische Regel. Dat geldt niet voor de annotaties Regelkwalificatie, Onderwerp en Thema: die kunnen alleen worden toegepast op een Regeltekst, dus op het kleinste niveau van informatie: een artikel of een lid.

5.8.8.2 *Norm*

Voor het annoteren van Thema is de volgende eigenschap nodig:

- Thema: de naam van het thema. Voor Thema geldt een uitbreidbare waardelijst.

5.8.9 *Onderwerp*

5.8.9.1 *Toelichting*

In het omgevingsplan kan worden geannoteerd wat het Onderwerp van een tekstelement is. Waar Thema aangeeft wat de grondgedachte achter een onderdeel van het OW-besluit is, is Onderwerp een korte, inhoudelijke weergave van waar een onderdeel van het OW-besluit over gaat. Onderwerp kent een uitbreidbare waardelijst. Op deze waardelijst zijn onder meer onderwerpen uit het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen. Een voorbeeld van een waarde voor Onderwerp is Bodemenergie.

Het annoteren van Onderwerp maakt het mogelijk de tekstelementen met hetzelfde onderwerp samen op een kaartbeeld weer te geven. Ook faciliteert het annoteren van Onderwerp het zoeken en bevragen van het OW-besluit in het DSO. Tot slot kan Onderwerp het opstellen en het beheren van het omgevingsplan vergemakkelijken.

De meeste annotaties kunnen worden toegepast op het niveau van de Regeltekst en van de Juridische Regel. Dat geldt niet voor de annotaties Regelkwalificatie, Onderwerp en Thema: die kunnen alleen worden toegepast op een Regeltekst, dus op het kleinste niveau van informatie: een artikel of een lid.

5.8.9.2 *Norm*

Voor het annoteren van Onderwerp zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Onderwerp: de naam van het onderwerp. Voor Onderwerp geldt een uitbreidbare waarde-lijst.
- Locatie: met de eigenschap Locatie wordt de koppeling gelegd met het gebied waarop het onderwerp van toepassing is.

5.8.10 *Relatiekwalificatie*

5.8.10.1 *Toelichting*

Een regel kan in een bijzondere relatie tot een andere regel staan. De andere regel kan in het omgevingsplan zelf of in een ander OW-besluit (ook van een ander bevoegd gezag) staan. Het gaat om een gekwalificeerde relatie: de ene regel is een uitzondering, aanvulling of afwijking op een andere regel.

Zo'n relatie doet zich onder andere voor wanneer in het omgevingsplan met maatwerkregels wordt afgeweken van regels uit een AMvB of een omgevingsverordening, maar ook wanneer in het omgevingsplan zelf algemene regels staan waarvan voor een bepaalde locatie of een bepaald onderwerp met een specifieke regel een afwijkmogelijkheid wordt geboden. In ieder geval wanneer de regel in het omgevingsplan afwijkt van het Besluit activiteiten leefomgeving is het de bedoeling dat in de regeltekst die specifieke afwijking wordt benoemd¹³. In zo'n geval kan gebruik gemaakt worden van de tekst: "In afwijking van artikel x.x lid y (van [naam regeling]) ...".

De betekenis van de kwalificaties is als volgt:

- Afwijking: De ene regel is een vervanging van de andere regel. Een voorbeeld: onder bepaalde voorwaarden kan een omgevingsplan een regel bevatten die de Rijks- of provinciale regel over hetzelfde aspect vervangt, zoals de omgevingswaarde die in het omgevingsplan een hogere of juist lagere waarde krijgt dan in AMvB of omgevingsverordening.
- Aanvulling: Naast de ene regel wordt een andere regel gesteld. In het omgevingsplan kan bijvoorbeeld, naast de omgevingswaarde die Rijk of provincie heeft gesteld, een andere omgevingswaarde worden gesteld voor hetzelfde aspect van de fysieke leefomgeving. Een voorbeeld: de provincie geeft een omgevingswaarde voor stof x in de buitenlucht en geeft aan dat bij omgevingsplan aanvullende omgevingswaarden voor de buitenlucht kunnen worden gesteld. Een gemeentebestuur kan dan een omgevingswaarde voor stof y in de buitenlucht vaststellen.
- Uitzondering: In de ene regel wordt een uitzondering gemaakt op dat wat in een andere regel is bepaald. Een voorbeeld is een regel waarin is bepaald dat het is verboden om bepaalde activiteiten te verrichten zonder vergunning; in een andere regel wordt een uitzondering op deze vergunningplicht gemaakt, bijvoorbeeld voor ondergeschikte vormen van die activiteit.

Het is mogelijk om te volstaan met een tekstuele weergave van de relatie, maar de relatie kan ook door middel van een annotatie gelegd worden. Het model bevat namelijk een annotatiesystematiek voor het leggen van een relatie van een specifieke regel naar de regel waarop de specifieke regel een uitzondering, aanvulling of afwijking is. Het is aan de opstel-

¹³ NvT Omgevingsbesluit (par. 3.2.12, pag 57): "Als in het omgevingsplan een maatwerkregel wordt gesteld met het doel om in afwijking van het Besluit activiteiten leefomgeving een minder zware norm te stellen, dient bij die maatwerkregel te worden aangegeven dat deze geldt in afwijking van de regel uit het Besluit activiteiten leefomgeving."

ler van het omgevingsplan om een keuze te maken tussen een tekstuele vermelding van de relatie en een annotatie van de relatie.

De annotatie is met name belangrijk om een relatie te leggen tussen regels die zich op verschillende plaatsen in dan wel buiten het omgevingsplan bevinden. De annotatie is niet nodig (maar uiteraard wel mogelijk) als bijvoorbeeld in één artikel zowel de hoofdregel als alle uitzonderingen op die hoofdregel staan. In dergelijke gevallen volstaat een tekstuele vermelding van de relatie.

Bij het annoteren van Relatiekwalificatie wordt de richting van de relatie vanzelf bepaald doordat de annotatie wordt toegevoegd aan de regel waarin de afwijking, aanvulling of uitzondering is geformuleerd. In de annotatie wordt het ID vermeld van de regel waarop de bijzondere regel een verbijzondering is.

5.8.10.2 Norm

Voor de annotatie Relatiekwalificatie zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Relatiekwalificatie: de naam van de gekwalificeerde relatie. Relatiekwalificatie wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- Referentie: De identificatie van de regel (de 'bronregel') waarop de verbijzonderende regel een afwijking, aanvulling of uitzondering is. Deze identificatie bestaat uit de "work-Identifier" van de regel waarnaar de relatie wordt gelegd. De "workIdentifier" is een unieke Identifier die is opgebouwd volgens de standaard Akoma Ntoso Naming Convention.

5.8.11 Verwijzing

5.8.11.1 Toelichting

Een tekstelement kan een verwijzing naar een ander tekstelement of ander document bevatten. Voorbeelden hiervan zijn:

- de verwijzing vanuit een begrip in een regel naar de begripsbepaling waarin dat begrip wordt gedefinieerd;
- de verwijzing vanuit een regel met een open norm naar de beleidsregel waarin algemene regels zijn opgenomen over de toepassing van die open norm;
- de verwijzing vanuit een artikel in de regeltekst naar de artikelsgewijze toelichting op dat artikel (en vice versa);
- de verwijzing vanuit een regel naar een wettelijke bepaling.

Het gaat hier om een simpele verwijzing; de verhouding tussen het ene tekstelement en het andere tekstelement of document is niet gekwalificeerd (zoals wel het geval is bij de Relatiekwalificatie die in de vorige subparagraaf is beschreven). Met de hier beschreven verwijzing wordt ook uitdrukkelijk niet de verwijzing vanuit een regel naar een informatie-object bedoeld.

Het model maakt het mogelijk de hier bedoelde verwijzing te maken. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de generieke xml-elementen IntRef (voor verwijzingen tussen tekstelementen binnen een document) en ExtRef (voor verwijzingen naar (tekstelementen in) andere documenten). Een verwijzing kan gemaakt worden naar een tekstelement in het omgevingsplan zelf, maar ook naar (tekstelement in) een ander document.

Bij een verwijzing naar een ander document is aandacht nodig voor de formulering van de verwijzing. Een wijziging in het andere document zou onbedoeld kunnen leiden tot wijziging van het omgevingsplan zonder dat daar een besluit van het bevoegd gezag aan ten grondslag ligt. Een oplossing daarvoor kan liggen in het expliciet verwijzen naar een bepaalde versie van dat andere document, of meer algemeen naar de versie die geldig is op het moment

van terinzageleggen van het ontwerpbesluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan dan wel het moment van inwerkingtreden van dat besluit.

Ten behoeve van de goede raadpleegbaarheid van het omgevingsplan wordt sterk aanbevolen om in ieder geval gebruik te maken van de verwijzing vanuit een begrip in een regel naar de begripsbepaling waarin dat begrip wordt gedefinieerd.

5.8.11.2 *Norm*

Voor het maken van de verwijzing wordt gebruik gemaakt van de generieke xml-elementen IntRef (voor de verwijzing naar een ander tekstelement in hetzelfde document) en ExtRef (voor de verwijzing naar (tekstelementen in) een ander document). Feitelijk is dit geen vorm van annoteren.

5.8.12 *Regelkwalificatie*

5.8.12.1 *Toelichting*

Dit toepassingsprofiel maakt het mogelijk om alle denkbare soorten regels in het omgevingsplan op te nemen. Er zijn soorten regels die vaak in het omgevingsplan zullen voorkomen en vooral vaak geraadpleegd en bevestigd zullen worden. Dat wordt vergemakkelijkt als die veelgebruikte soorten regels een gemeenschappelijk kenmerk krijgen waardoor ze makkelijk te vinden zijn. Daarvoor wordt de annotatie regelkwalificatie gebruikt.

Regelkwalificatie is een annotatie die vastlegt tot welke soort een regel behoort. Regelkwalificatie zegt dus iets over de *regel* en niet over het inhoudelijke aspect waar de regel over gaat. Gebruik maken van deze annotatie vergroot de bevestigbaarheid van de regels. Voor regelkwalificatie geldt een limitatieve waardelijst. Voorbeelden zijn: instructieregel, kostenverhaalregel en informatieplicht. Uitgangspunt van de toepassingsprofielen is dat iedere regel die past in de systematiek van de Omgevingswet gesteld kan worden. Het is mogelijk dat er regels gesteld gaan worden van een soort die op voorhand nog niet was voorzien. Daarom is aan de waardelijst de waarde 'overig' toegevoegd. Deze waarde maakt het mogelijk om regels te stellen en te annoteren waarvoor nog geen bijpassende waarde in de waardelijst Regelkwalificatie is opgenomen. Daarnaast voorkomt deze waarde dat onduidelijk is of het bestuursorgaan er bewust voor heeft gekozen om in het geheel geen gebruik te maken van de annotatie Regelkwalificatie of dat noodgedwongen voor deze ene regel achterwege heeft moeten laten wegens het ontbreken van de juiste waarde.

Eén van de soorten regelkwalificatie is de instructieregel. De annotatie dat een regel een instructieregel is geeft de informatie dat de betreffende regel tot bestuursorganen is gericht en geen een ieder bindende werking heeft. Voor de bestuursorganen is het wenselijk dat door middel van deze annotatie duidelijk wordt of ze al dan niet iets met de instructieregel moeten doen. Onderscheidend criterium daarvoor is gevonden in het instrument waarvoor de instructieregel is bedoeld. Wanneer hiermee is vastgelegd dat een instructieregel voor het omgevingsplan is bedoeld, geldt deze -voor zover relevant- voor ieder bestuursorgaan dat het omgevingsplan kan vaststellen of wijzigen. Dus niet alleen voor de bestuursorganen van de gemeente, maar ook van het waterschap en het Rijk wanneer zij door middel van een projectbesluit het omgevingsplan wijzigen. Er is een limitatieve waardelijst voor de eigenschap die vastlegt voor welk instrument de instructieregel is bedoeld. Wanneer daarbij wordt gekozen voor de waarde 'uitoefenen van taak of bevoegdheid' moet vervolgens nog de eigenschap normadressaat worden toegevoegd: het bestuursorgaan dat of de organisatie die de taak of de bevoegdheid waarover de instructieregel gaat moet uitvoeren. Ook voor normadressaat geldt een limitatieve waardelijst.

De meeste annotaties kunnen worden toegepast op het niveau van de Regeltekst en van de Juridische Regel. Dat geldt niet voor de annotaties Regelkwalificatie, Onderwerp en Thema: die kunnen alleen worden toegepast op een Regeltekst, dus op het kleinste niveau van informatie: een artikel of een lid. Als een artikel geen leden heeft wordt de annotatie Regelkwalificatie aan het artikel gekoppeld. Als het artikel wel leden heeft, kan er gekozen worden: ieder lid heeft een annotatie Regelkwalificatie, of de annotatie Regelkwalificatie is aan het volledige artikel gekoppeld. Op deze manier worden er niet verschillende soorten juridische regels bij elkaar in één lid respectievelijk artikel geplaatst. Dit zorgt er voor dat bij het bevragen van het omgevingsplan in DSO-LV de gebruiker die wil weten of er een vergunningplicht geldt voor een bepaalde activiteit ook de regels over de bevoegdheid van B&W om maatwerkvoorschriften te stellen gepresenteerd krijgt.

5.8.12.2 Norm

Voor de annotatie Regelkwalificatie zijn de volgende eigenschappen nodig:

- Regelkwalificatie: de naam van de regelkwalificatie. Regelkwalificatie wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst.
- InstructieregelVoorInstrument: het instrument waarvoor de instructieregel is bedoeld. InstructieregelVoorInstrument wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst. Deze eigenschap is verplicht wanneer Instructieregel is gekozen als waarde voor Regelkwalificatie.
- Normadressaat: het bestuursorgaan dat of de organisatie die de taak of de bevoegdheid waarover de instructieregel gaat moet uitvoeren. Normadressaat wordt gekozen uit een limitatieve waardelijst. Deze eigenschap is verplicht wanneer 'uitoefening taken en bevoegdheden' is gekozen als waarde voor de eigenschap InstructieregelVoorInstrument, en mag alleen in dat geval gebruikt worden.

Regelkwalificatie kan alleen worden toegepast op een regeltekst, d.w.z. op Artikel of Lid.

5.9 Standaardfrase als verbinding tussen regeltekst, werkingsgebied en waarden

In OW-besluiten met regels zullen veel normen voorkomen die in verschillende gebieden verschillende waarden hebben, denk hierbij bijvoorbeeld aan maximum bouwhoogte in het omgevingsplan. Het is mogelijk om in de regeltekst van het OW-besluit voor iedere norm zoveel regels op te nemen als er gebieden zijn, dan wel als er waarden zijn die de norm kan aannemen. Figuur 4 laat een stukje regeltekst zien waarin deze systematiek is toegepast:

De maximum goothoogte van een bedrijfsgebouw is:

1. Industriestraat Gemeentestad even zijde: 9 meter;
2. Industriestraat Gemeentestad oneven zijde: 15 meter;
3. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 1, 3, 5, 18: 6 meter;
4. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 7, 9: 18 meter;
5. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 2, 4, 6, 19: 4 meter;
6. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 8, 10: 7 meter;
7. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 11, 12, 15, 20: 5 meter;
8. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 13, 14, 16, 17: 7 meter.

De maximum bouwhoogte van een bedrijfsgebouw is:

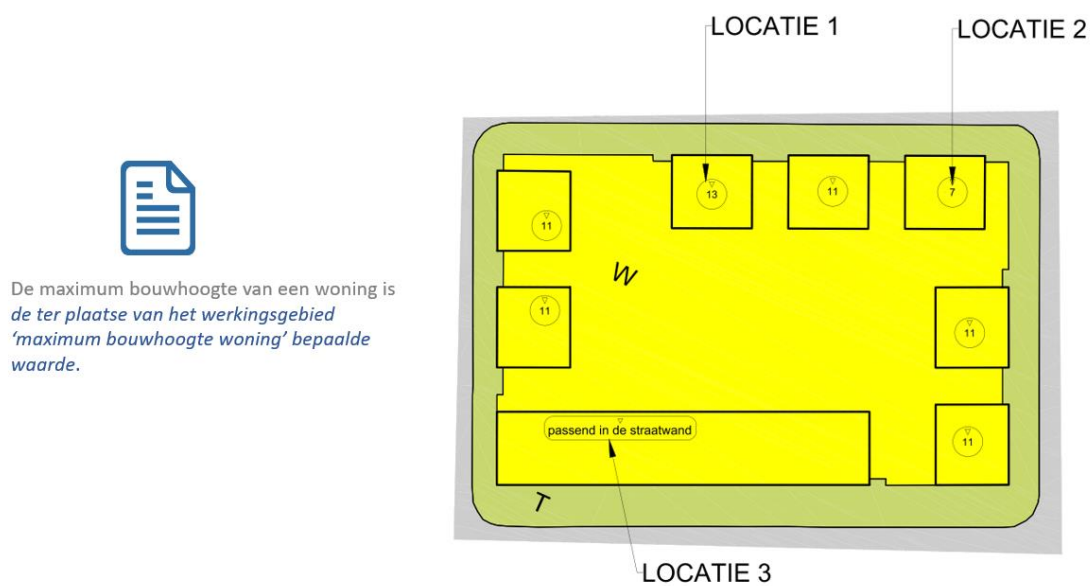
1. Industriestraat Gemeentestad even zijde: 12 meter;
2. Industriestraat Gemeentestad oneven zijde: 18 meter;
3. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 1, 3, 5, 18: 8 meter;
4. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 7, 9: 21 meter;
5. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 2, 4, 6, 19: 7 meter;
6. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 8, 10: 10 meter;
7. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 11, 12, 15, 20: 9 meter;
8. Nijverheidsstraat Gemeentestad nrs 13, 14, 16, 17: 7 meter;

Figuur 4 Beschrijving van de gebieden waar de norm geldt én de waarden zijn in de regeltekst opgenomen

Om de leesbaarheid en raadpleegbaarheid te vergroten is het ook mogelijk om de Locaties waar regels gelden en de waarden die normen op de verschillende Locaties hebben, op een kaartbeeld weer te geven.

Voor die tweede methode biedt het model de mogelijkheid om de norm zodanig te formuleren dat deze voor de mens leesbaar en begrijpelijk is én de verbinding legt met het werkingsgebied en alle waarden die de betreffende norm op de afzonderlijke locaties van het werkingsgebied heeft. Hiertoe wordt in de norm een standaardfrase opgenomen. De standaardfrase is een in algemene bewoording geformuleerde verwijzing naar het werkingsgebied. Het presentatiemodel zorgt er vervolgens voor dat de waarden voor de betreffende norm op een kaartbeeld wordt getoond. Zoals in de paragrafen over de annotaties omgevingswaarde en omgevingsnorm is aangegeven kunnen de waarden numeriek zijn, maar ook in woorden worden beschreven. Het presentatie maakt van beide het weergeven mogelijk. Een voorbeeld van een norm met een standaardfrase die in het omgevingsplan kan voorkomen: "De maximum bouwhoogte van een woning is *de ter plaatse van het werkingsgebied 'maximum bouwhoogte woning' bepaalde waarde*." In dit voorbeeld is de standaardfrase in cursieve tekst aangegeven. Afhankelijk van de plaats die wordt geraadpleegd, wordt de op die plaats geldende waarde op het kaartbeeld getoond. Bijvoorbeeld:

- Resultaat van bevraging van gebied 1: De waarde 13 meter wordt op de kaart weergegeven.
- Resultaat van bevraging van gebied 2: De waarde 7 meter wordt op de kaart weergegeven.
- Resultaat van bevraging van gebied 3: De waarde 'passend in de straatwand' wordt op de kaart weergegeven.

Figuur 5 Standaardfrase in regeltekst gecombineerd met weergave van de waarden van een norm op kaart

6 Presentatiemodel toegepast op het omgevingsplan

De inhoud van een OW-besluit dient niet alleen machine-leesbaar te worden aangeboden, kenbaarheid van het besluit en een voor de mens te interpreteren weergave is noodzakelijk. Uitgangspunt is dat de raadpleger de regels/teksten en corresponderende werkingsgebieden overzichtelijk kan interpreteren. De inhoud van een OW-besluit dient dus ook mensleesbaar te worden aangeboden.

Het presentatiemodel richt zich op de mensleesbare vorm van het presenteren. Onder presenteren wordt verstaan; het weergeven, visualiseren van de inhoud van een besluit in een voorgedefinieerde vorm (gebruik van symbolen, kleur, lijndikte, arcering karakterset) conform een afgesproken standaard. Het presentatiemodel beschrijft daarbij de wijze van presentatie van tekst, geometrie van werkingsgebieden (als informatieobject vastgelegd) en annotaties.

6.1 Principes van functioneel weergeven

Bij de weergave van het besluit hanteren we het principe van 'functioneel weergeven'. Daarmee bedoelen we dat de weergave van besluiten, de informatie die vastgelegd is in het besluit, goed zichtbaar moet maken. Het presentatiemodel wil grote complexiteit voorkomen en toch de nodige flexibiliteit bieden in vormgeving. Het presentatiemodel stelt eisen die de eenduidige weergave van deze informatie mogelijk maken. Dit zijn eisen zoals de relatieve grootte van het lettertype van onderdelen ten opzichte van elkaar. Het presentatiemodel gaat niet over de stijl, zoals de exacte korpsgrootte van het lettertype, regelafstand of opmaakstijl van het publicatieblad.

6.2 Presentatie van tekst

Het principe van weergeven van tekst is generiek. Er is echter voor de weergave een onderscheid tussen OW-besluiten met regels en OW-besluiten zonder regels; het verschil zit in de aan- of afwezigheid van een voorgeschreven vaste tekststructuur.

6.2.1 *Presentatie van OW-besluiten met regels*

Voor de presentatie van OW-besluiten met regels is de tekststructuur van de tekstelementen van belang, zie paragraaf 5.6.

De toepassingsprofielen van de verschillende OW-besluiten leggen de volgorde van de tekstelementen vast. Deze volgorde wordt uitgedrukt in relatieve groottes ten opzichte van het kleinste element en dient ook gehanteerd te worden bij de opmaak van tekst (korpsgrootte van het lettertype) die aan een gebruiker wordt getoond. De weergave van een hoofdstukkop is groter dan de weergave van een paragraafkop.

6.2.2 *Presentatie van tekst voor OW-besluiten zonder regels*

Voor OW-besluiten zonder regels is de structuur vrijer. De weergaveregels zijn hierdoor ook beperkter.

De `VrijeTekstStructuur` heeft als eigenschap dat er maar één tekstelement is: de divisie. Het principe van uitdrukken in relatieve groottes ten opzichte van het kleinste element wordt wel gehanteerd voor teksten met een vrijere structuur door gebruik maken van het feit dat elementen genest zijn.

De functionele weergave zegt dan iets over een nulpunt (hoogste niveau of laagste niveau) en alle andere regels doen een relatieve uitspraak ten opzichte van het element waarbinnen ze voor komen.

6.3 Presentatie van geometrie van (werkings)gebieden

Alle regels (tekstfragmenten) in een OW-besluit zijn via het attribuut werkingsgebied gekoppeld aan het gebied (exacte geometrische begrenzing) waar ze van toepassing zijn. Zie ook paragraaf 5.7 over de werkingsgebieden. Ieder tekstfragment is gekoppeld aan één werkingsgebied. Een werkingsgebied heet in het model Locatie.

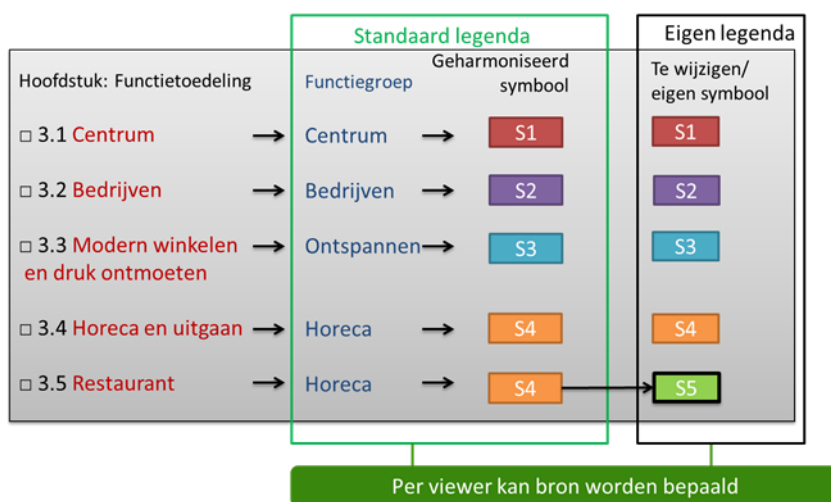
Ook werkingsgebieden dienen op een mens-leesbare wijze gepresenteerd kunnen worden (in een digitale viewer). Het uitgangspunt voor de weergave van objecten met een geometrie is dat de inhoudelijke waarde van het object (zoals bijvoorbeeld een functie, een onderwerp of een norm), bepaalt met welke symboliek (kleur/arcering) een werkingsgebied wordt weergegeven.

Het presentatiemodel bedient twee mogelijkheden om de informatieobjecten weer te geven (in een digitale viewer).

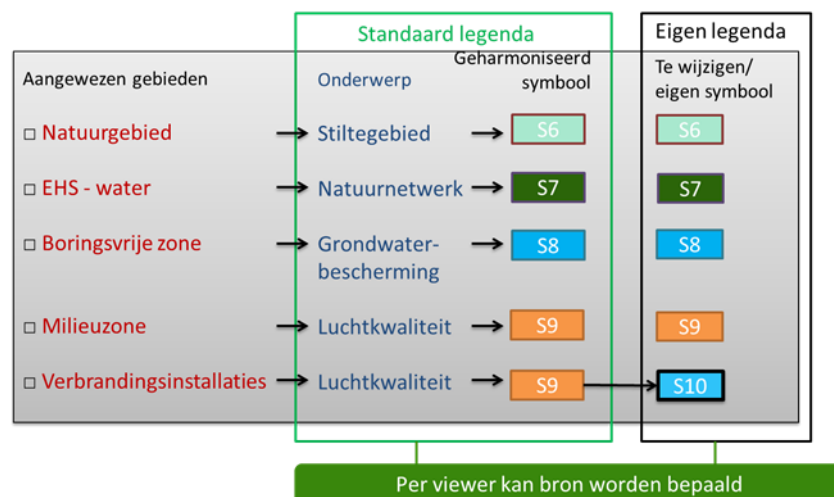
- Symbolisatie op basis van een afgesproken standaard-symbolisatie.
- Een eigen symbolisatie die afwijkt van de standaard-symbolisatie.

In het toepassingsprofiel van ieder OW-besluit wordt bepaald welke werkingsgebieden er van toepassing zijn in dat type OW-besluit en er wordt ook in geregeld op basis van welke eigenschappen (annotaties) van deze gebieden, de werkingsgebieden gepresenteerd worden in een kaart of viewer.

Voor elk OW-besluit worden afspraken gemaakt over standaardsymbolisatie. Hiermee wordt bedoeld dat er afspraken worden gemaakt over een vaste symbolisatie van vergelijkbare geo-objecten. In Figuur 6 en Figuur 7 wordt dit geïllustreerd binnen de eerste box.

Figuur 6 Voorbeeld van het kenmerk Functiegroep uit een Omgevingsplan

Figuur 7 Voorbeeld van het kenmerk Onderwerp uit de Omgevingsverordening

Figuur 6 illustreert de functietoedeling binnen een Omgevingsplan. De functietoedeling in dit voorbeeld kent een vijftal Functies. Deze zijn geannoteerd als Functie en hebben een Functiegroep meegekregen.

In dit voorbeeld is Functiegroep een mogelijkheid om de vergelijkbaarheid van de weergave aan te koppelen. De Functiegroep kent een waarde, deze waarde is gestandaardiseerd; dat wil zeggen dat er afspraken over zijn gemaakt en de mogelijke waarde is gelimiteerd. Aan die waarde voor Functiegroep kan een standaard (afgesproken) symbolisatie worden gekoppeld. Dat betekent dat die koppeling tussen de waarde voor de Functiegroep gekoppeld is aan een standaard weergave uit een symbolenbibliotheek. Door het toewijzen van de Functiegroep, wordt de presentatie van het object dan standaard geregeld.

In Figuur 6 is het voorbeeld uitgewerkt waarbij de 'Functiegroep horeca' altijd (standaard) oranje wordt weergegeven,

Het hanteren van een standaard-symbolisatie biedt vooral mogelijkheden om geüniformeerde weergave te genereren, bijvoorbeeld voor een landelijk overzicht. Het biedt ook voordelen voor eenvoud in beheer en het komt de leesbaarheid van de kaart ten goede en het aantal mogelijkheden wordt gelimiteerd.

Het presentatiemodel biedt echter nog een tweede mogelijkheid om werkingsgebieden weer te geven; namelijk door een eigen symbolisatie mee te geven. De opsteller kan hierdoor de keuze maken (bewust) af te wijken van een standaard symbolisatie. In het voorbeeld van Figuur 6 wordt de symbolisatie van het restaurant, dat wel onder de Functiegroep horeca valt, niet (standaard) oranje maar groen weergegeven.

Deze systematiek is tevens te hanteren voor werkingsgebieden waarvoor geen symbolisatie afspraken zijn gemaakt.

Symbol

De weergave wordt uiteindelijk via de symbolisatie vastgelegd in een symboolkenmerk. Feitelijk is het Symbool ook een kenmerk. Deze vorm van annotaties is te vergelijken met een waarde uit een symbolenbibliotheek die meegegeven wordt. De symbolenbibliotheek is te vinden in het 'presentatie model'.

6.4 Uitwerking Presentatiemodel voor het omgevingsplan

In hoofdstuk 5 zijn de systematiek van annoteren en de te gebruiken annotaties beschreven. Daar is ook aangegeven dat een aantal annotaties (en hun eigenschappen) een rol speelt bij de weergave van werkingsgebieden op een kaartbeeld. In Tabel 7 is per OW-besluit weergegeven voor welke annotaties dat het geval is.

Tabel 7 Annotaties die zorgen voor de weergave op een kaartbeeld

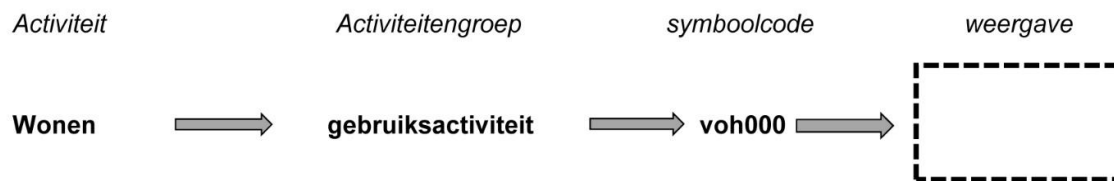
		Omgevingsplan	AMVB MR	Omgevingsverordening	Waterschapsverordening	Omgevingsvisie	Projectbesluit	Gewijzigde regels O-plan
OW-besluit structuur	Regelingstructuur	X	X	X	X			X
	Divisiestructuur					X	X	
Annotaties	Omgevingsnorm	X	X	X	X			X
	Activiteit	X	X	X	X			X
	Onderwerp	X	X	X	X	X	X	X
	Functie	X		X				X
	Omgevingswaarde	X	X	X				X
	Beperkingengebied	X	X	X	X			X

De volgende paragrafen laten door middel van voorbeelden zien hoe de annotaties zorgen voor de weergave op het kaartbeeld.

6.4.1 Activiteit

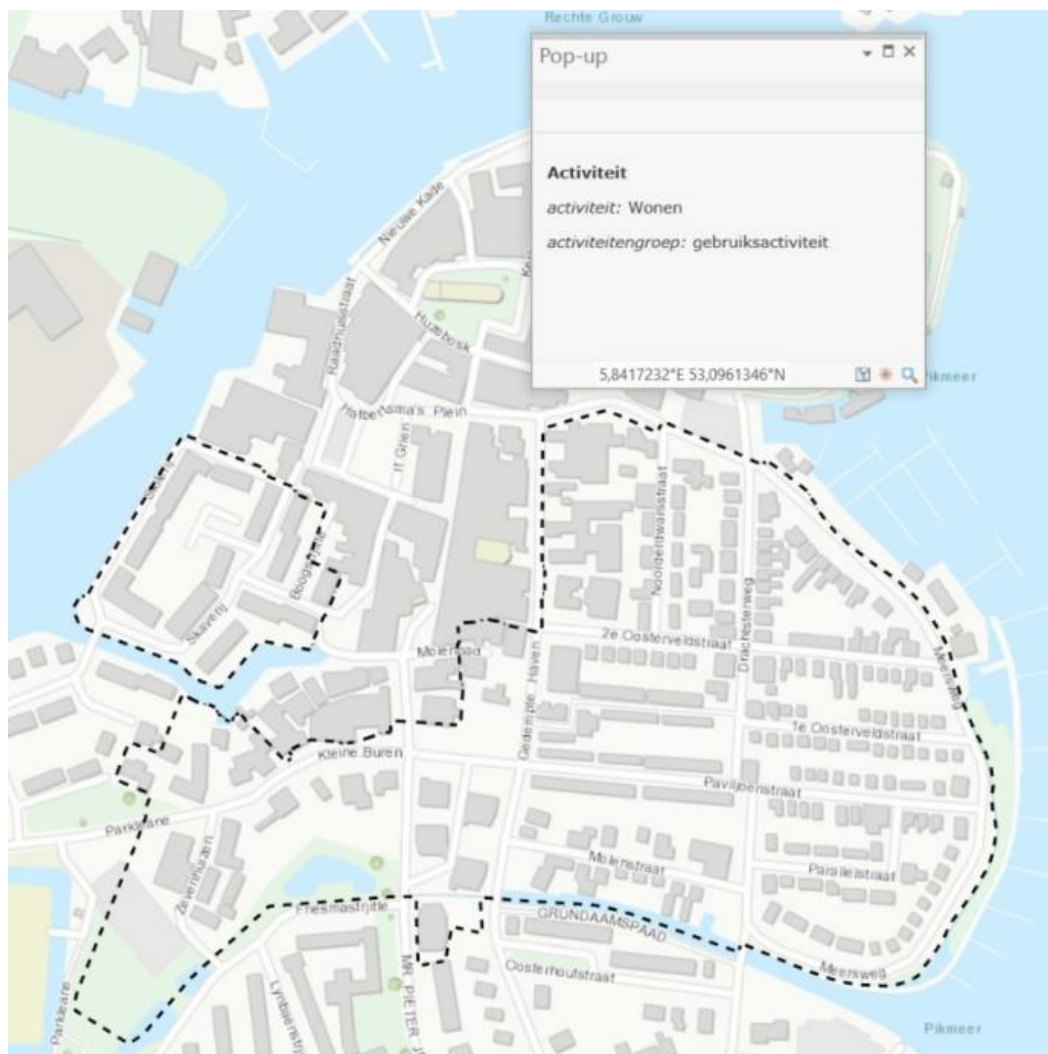
De annotatie Activiteit maakt een activiteitgerichte bevraging van regels in het DSO mogelijk. Deze annotatie kent een aantal eigenschappen. De eigenschap Activiteitengroep zorgt er voor dat de werkingsgebieden van een bepaalde groep activiteiten worden weergegeven op een kaartbeeld. Activiteitengroep kan worden gekozen uit een limitatieve waardelijst.

Een voorbeeld van een activiteit is Wonen. De activiteit Wonen behoort tot de Activiteiten-groep Gebruiksactiviteit, één van de waarden van de waardelijst Activiteitengroep. Wanneer regels over de activiteit Wonen worden geannoteerd met de Activiteitengroep Gebruiksactiviteit zorgt de symboolcode van deze Activiteitengroep voor weergave van een transparant vlak begrensd met een middeldikke onderbroken lijn zoals weer gegeven in Figuur 8.

Figuur 8 Voorbeeldweergave Activiteitengroep

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van activiteiten die behoren tot de Activiteitengroep Gebruiksactiviteit door middel van de annotatie-eigenschap Activiteitengroep en de waarde Gebruiksactiviteit met een transparant vlak en een begrenzing bestaande uit een middeldikke onderbroken lijn op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 9.

Figuur 9 Voorbeeld weergave Activiteit Wonen op kaartbeeld d.m.v. annotatie-eigenschap Activiteitengroep en waarde Gebruiksactiviteit

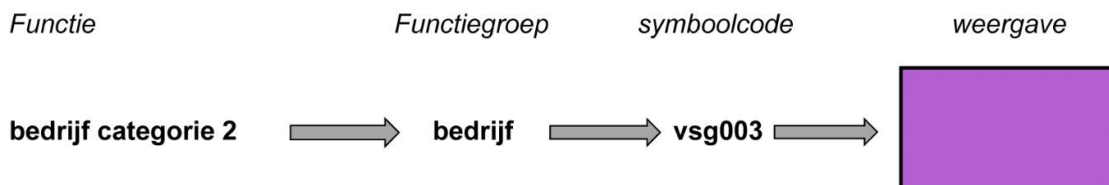
6.4.2

Functie

In het omgevingsplan kunnen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen (kunnen) hebben voor de fysieke leefomgeving. Dit abstracte criterium kan concreet worden toegepast door het gebied waar een functie van toepassing is met coördinaten te begrenzen en de annotatie Functie toe

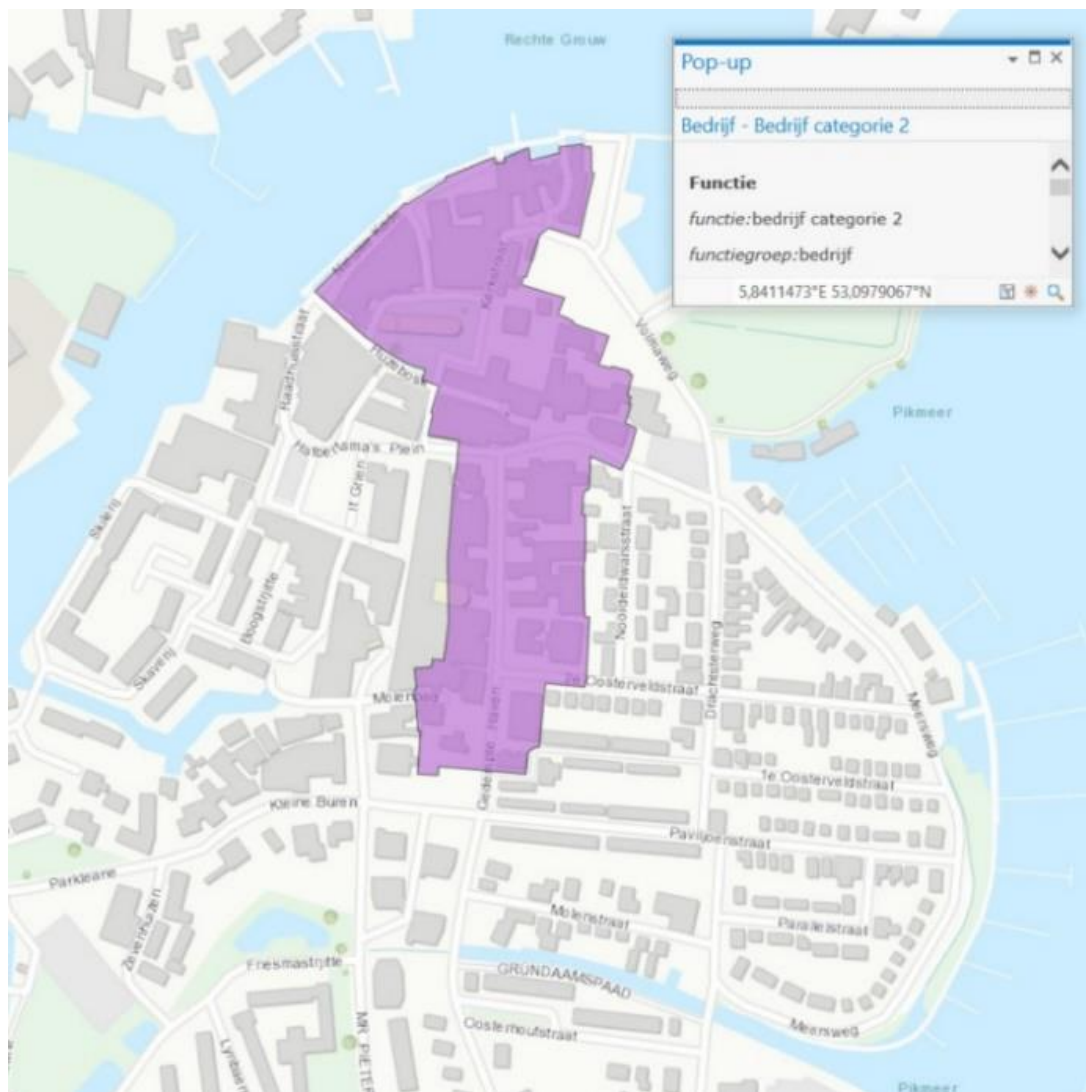
te voegen. De annotatie Functie kent een aantal eigenschappen. De eigenschap Functiegroep zorgt er voor dat de werkingsgebieden van een bepaalde groep functies worden weergegeven op een kaartbeeld. Functiegroep kan worden gekozen uit een limitatieve waardelijst.

Een voorbeeld van een functie is Bedrijf categorie 2. De functie Bedrijf categorie 2 behoort tot de Functiegroep Bedrijf, één van de waarden van de waardelijst Functiegroep. Wanneer regels over de functie Bedrijf categorie 2 worden geannoteerd met de Functiegroep Bedrijf zorgt de symboolcode van deze Functiegroep voor weergave met een paarse kleur zoals weer gegeven in Figuur 10.

Figuur 10 Voorbeeldweergave Functiegroep

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van functies die behoren tot de Functiegroep Bedrijf door middel van de annotatie-eigenschap Functiegroep en de waarde Bedrijf met een paars vlak op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 11.

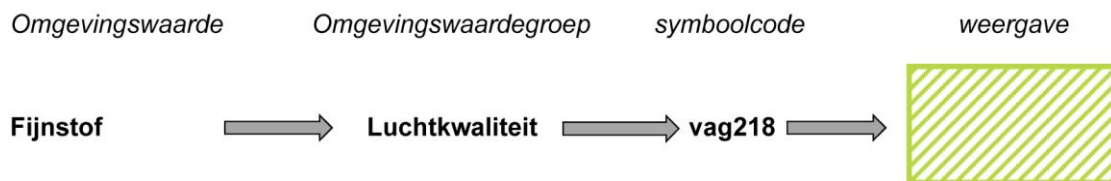
Figuur 11 Voorbeeld weergave Functie Bedrijf categorie 2 op kaartbeeld d.m.v. annotatie-eigenschap Functiegroep en waarde Bedrijf

6.4.3

Omgevingswaarde

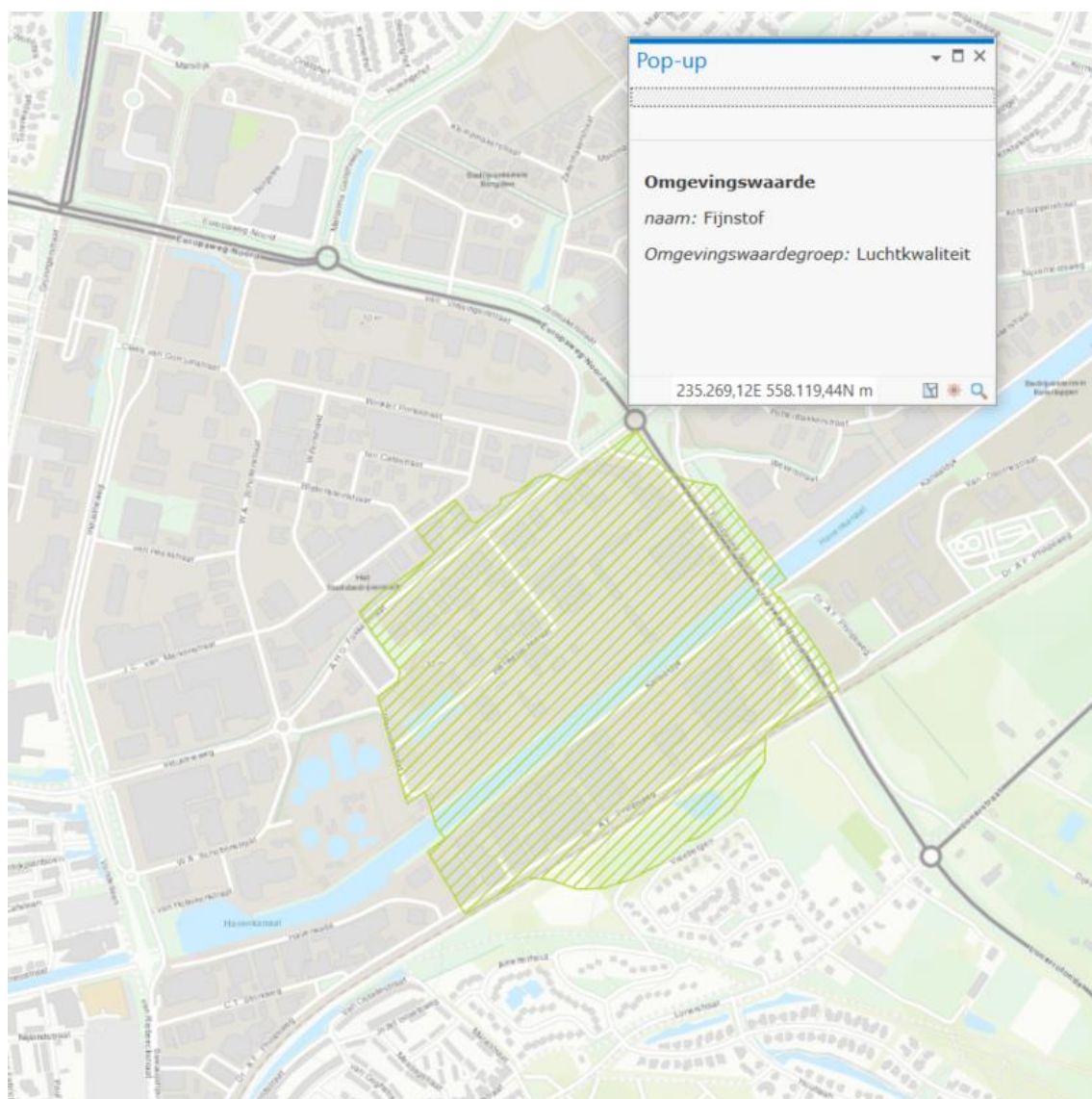
De annotatie Omgevingswaarde maakt machine-leesbaar duidelijk dat een regel gaat over een omgevingswaarde als gedefinieerd in de Omgevingswet. Deze annotatie kent een aantal eigenschappen. De eigenschap Omgevingswaardegroep zorgt er voor dat de werkingsgebieden van een bepaalde groep omgevingswaarden worden weergegeven op een kaartbeeld. Voor Omgevingswaardegroep bestaat een uitbreidbare waardelijst. De eigenschappen Waarde en Eenheid zorgen er voor dat alle waarden die een specifieke omgevingswaarde in de verschillende gebieden heeft op een kaartbeeld worden weergegeven. De eigenschap Eenheid heeft een uitbreidbare waardelijst.

Een voorbeeld van een omgevingswaarde is Fijnstof. De omgevingswaarde Fijnstof behoort tot de Omgevingswaardegroep Luchtkwaliteit, één van de waarden van de waardelijst Omgevingswaardegroep. Wanneer regels over de omgevingswaarde Fijnstof worden geannoteerd met de Omgevingswaardegroep Luchtkwaliteit zorgt de symboolcode van deze Omgevingswaardegroep voor weergave van een lichtgroene lijnarcering van linksonder naar rechtsboven zoals weer gegeven in Figuur 12.

Figuur 12 Voorbeeldweergave Omgevingswaardegroep

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van omgevingswaarden die behoren tot de Omgevingswaardegroep Luchtkwaliteit door middel van de annotatie-eigenschap Omgevingswaardegroep en de waarde Luchtkwaliteit met een lichtgroene lijnarcering van links onder naar rechtsboven op het kaartbeeld weergegeven; door de eigenschappen Waarde en Eenheid worden de waarden die de omgevingswaarde heeft per gebied op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 13.

Figuur 13 Voorbeeld weergave omgevingswaarde Fijnstof op kaartbeeld d.m.v. annotatie-eigenschap Omgevingswaardegroep, waarde Luchtkwaliteit en de eigenschappen Waarde en Eenheid

6.4.4 Omgevingsnorm

Omgevingsnorm is een annotatie die wordt gebruikt wanneer het gewenst is om in een OW-besluit normen (anders dan omgevingswaarden) voor verschillende gebieden in verschillende waarden uit te drukken en op een kaartbeeld weer te geven. De annotatie Omgevingsnorm maakt machine-leesbaar duidelijk dat een regel zo'n omgevingsnorm is. Deze annotatie kent een aantal eigenschappen.

De eigenschap Omgevingsnormgroep maakt het mogelijk om de werkingsgebieden van een bepaalde groep omgevingsnormen op een kaartbeeld weer te geven. Voor Omgevingsnormgroep bestaat een uitbreidbare waardelijst. De eigenschappen Waarde en Eenheid zorgen er voor dat alle waarden die een specifieke omgevingsnorm in de verschillende gebieden heeft op een kaartbeeld worden weergegeven. De eigenschap Eenheid heeft een uitbreidbare waardelijst.

Een voorbeeld van een omgevingsnorm is 'maximum goothoogte bedrijfsgebouw'. De omgevingsnorm 'maximum goothoogte bedrijfsgebouw' behoort tot de Omgevingsnormgroep Maatvoering bouwwerken, één van de waarden van de waardelijst Omgevingsnormgroep. Wanneer regels over de omgevingsnorm 'maximum goothoogte bedrijfsgebouw' worden geannoteerd met de Omgevingsnormgroep Maatvoering bouwwerken zorgt de symboolcode van deze Omgevingsnormgroep voor weergave van een transparant vlak begrensd met een middeldikke onderbroken lijn zoals weer gegeven in Figuur 14.

Figuur 14 Voorbeeldweergave Omgevingsnormgroep

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van omgevingsnormen die behoren tot de Omgevingsnormgroep Maatvoering bouwwerken door middel van de annotatie-eigenschap Omgevingsnormgroep Maatvoering bouwwerken met een transparant vlak en een begrenzing bestaande uit een middeldikke onderbroken lijn op het kaartbeeld weergegeven; door de eigenschappen Waarde en Eenheid worden de waarden die de omgevingsnorm heeft per gebied op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 15.

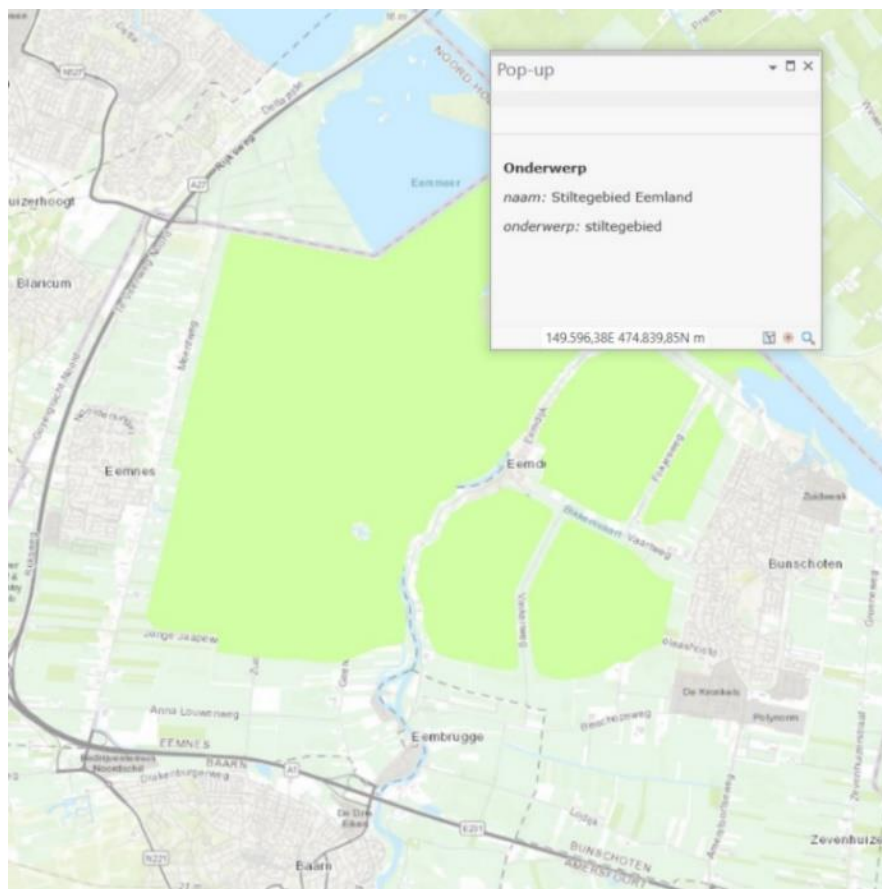
6.4.5

Onderwerp geeft een korte, inhoudelijke weergave van waar een onderdeel van het OW-besluit over gaat. De annotatie Onderwerp zorgt er voor dat onderdelen met dezelfde Onderwerp-annotatie met dezelfde symboliek op een kaartbeeld worden weergegeven. Voor Onderwerp bestaat een uitbreidbare waardelijst.

<i>naam</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>symboolcode</i>	<i>weergave</i>
Stiltegebied Eemland	 stiltegebied	 vsz002	

Pagina 69 van 104

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van een stiltegebied door middel van de annotatie Onderwerp Stiltegebied met een lichtgroene kleur op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 17.

Figuur 17 Voorbeeld weergave Stiltegebied op kaartbeeld d.m.v. annotatie Onderwerp Stiltegebied

6.4.6 Beperkingengebied

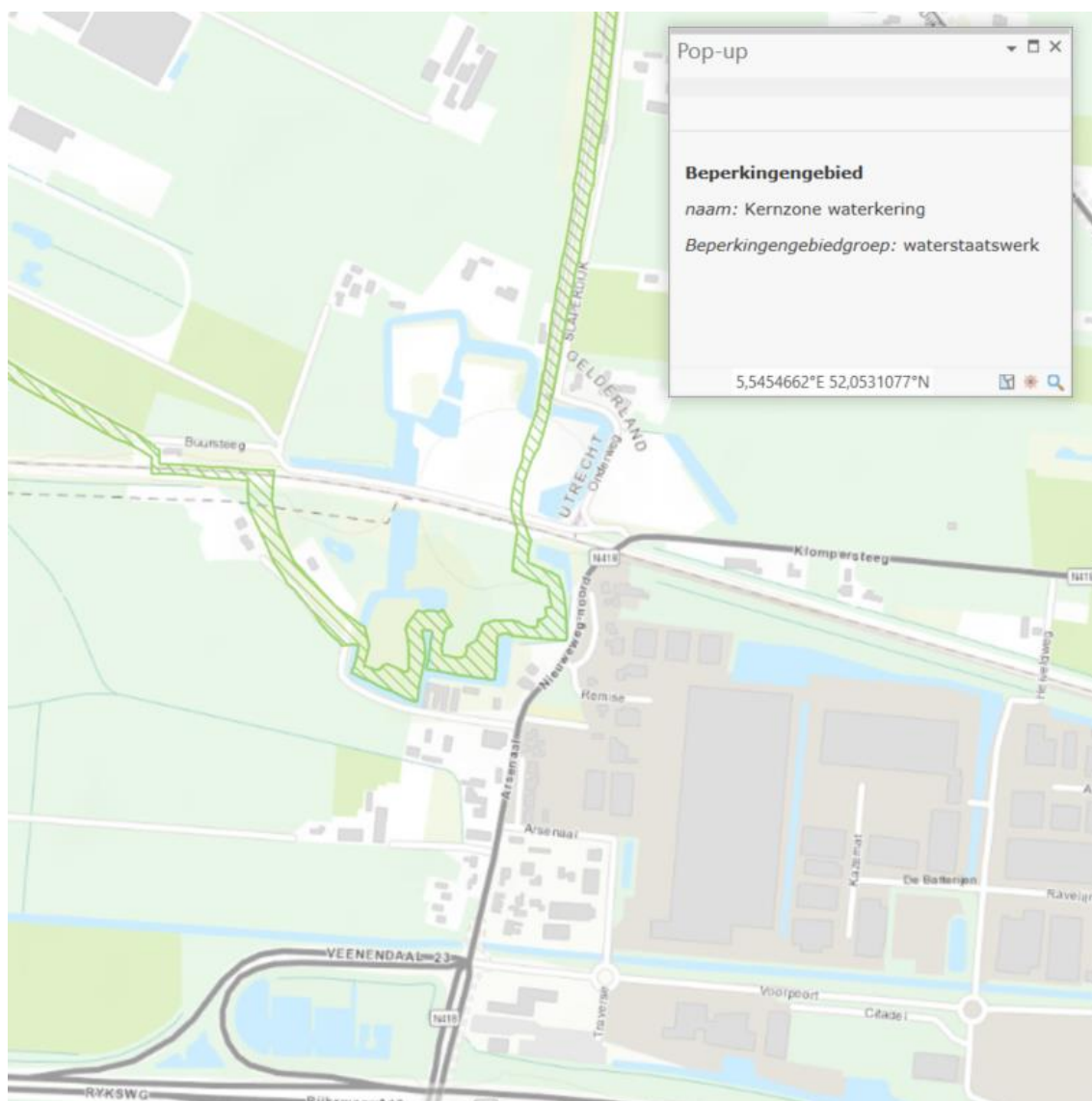
De annotatie Beperkingengebied maakt machine-leesbaar duidelijk dat een regel gaat over een beperkingengebied als gedefinieerd in de Omgevingswet. Deze annotatie kent een aantal eigenschappen. De eigenschap Beperkingengebiedgroep zorgt er voor dat de werkingsgebieden van beperkingengebieden gegroepeerd worden weergegeven op een kaartbeeld. Voor Beperkingengebiedgroep bestaat een limitatieve waardelijst.

Een voorbeeld van een beperkingengebied is kernzone waterkering. Het beperkingengebied kernzone waterkering behoort tot de Beperkingengebiedgroep Waterstaatswerk, één van de waarden van de waardelijst Beperkingengebiedgroep. Wanneer regels over het beperkingengebied kernzone waterkering worden geannoteerd met de Beperkingengebiedgroep Waterstaatswerk zorgt de symboolcode van deze Beperkingengebiedgroep voor weergave van een middengroene lijnarcering van linksboven naar rechtsonder zoals weer gegeven in Figuur 18.

Figuur 18 Voorbeeldweergave Beperkingengebiedgroep

Door deze methodiek worden de werkingengebieden van beperkingengebieden die behoren tot de Beperkingengebiedgroep Waterstaatswerk door middel van de annotatie-eigenschap Beperkingengebiedgroep en de waarde Waterstaatswerk met een middengroene lijnarcering van linksboven naar rechtsonder op het kaartbeeld weergegeven, zie Figuur 19.

Figuur 19 Voorbeeld weergave beperkingengebied kernzone waterkering op kaartbeeld d.m.v. annotatie-eigenschap Beperkingengebiedgroep en de waarde Waterstaatswerk

7 Openstaande vragen en issues

Vraag / Issue	Omschrijving
1 Doorwerking andere OW-besluiten die omgevingsplan kunnen wijzigen	Hoe werken de OW-besluiten die het omgevingsplan kunnen wijzigen (voorbereidingsbesluit, projectbesluit, reactieve interventie) door op het omgevingsplan?
2 Voorbescherming	<p>Is het wenselijk voorbeschermingsregels (regels die door middel van een voorbereidingsbesluit aan het omgevingsplan worden toegevoegd of juist daaruit worden verwijderd) als zodanig te annoteren? Hier speelt het temporeel aspect een grote rol omdat voorbeschermingsregels van rechtswege (door tijdsverloop of door een rechtsfeit dat zich voordoet) vervallen en dan de voorheen geldende regels weer hun werking kunnen verkrijgen.</p> <p>Is het mogelijk om het effect van het rechtswege vervallen van voorbeschermingsregels geautomatiseerd in de geconsolideerde versie te verwerken?</p>
3 Plaats Begrippen en Meet- en rekenbepalingen	In dit toepassingsprofiel is bepaald dat alle begripsbepalingen in het artikel Begripsbepalingen in hoofdstuk 1 moeten staan en dat alle meet- en rekenbepalingen in het artikel Meet- en rekenbepalingen in hoofdstuk 1 moeten staan. Een alternatief is om alle begrippen en alle meet- en rekenbepalingen in een bijlage bij de regels op te nemen en in de betreffende artikelen in hoofdstuk 1 te verwijzen naar die bijlagen.
4 Systematiek Meet- en rekenbepalingen	In dit toepassingsprofiel is bepaald dat voor de Meet- en rekenbepalingen gebruik wordt gemaakt van de IMOP-systematiek Begrippenlijst: een specifieke vorm van een Lijst die gericht is op het coderen van een lijst met definities. Als alternatief is voorgesteld om hier een annotatie van te maken.
5 Bouwvlak	Vraag is of het nodig is om (cf. IMRO) een object Bouwvlak te introduceren of dat de annotatie Bouwactiviteit met bijbehorende Locatie afdoende is om aan te geven waar bouwwerken mogen worden opgericht.

Vraag / Issue	Omschrijving
6 Verwijzingen naar beleidsdocumenten en andere externe informatie en gegevensverzamelingen	Er moet nog onderzocht worden in hoeverre en hoe het mogelijk is: - om verwijzingen aan te brengen tussen een open norm in een omgevingsplan en een later vastgestelde beleidsregel die wordt gebruikt bij de toetsing van de open norm; - om te verwijzen naar objecten in een externe bron als Locatie van een regeltekst in het omgevingsplan. (Voorbeelden: het verwijzen naar object X in de BRK als Locatie voor de functie Maatschappelijk, het verwijzen naar alle objecten in het Rijkmonumentenregister binnen het grondgebied van gemeente Y als werkingsgebied van de regel dat rijksmonumenten niet gesloopt mogen worden, het verwijzen naar de in de omgevingsverordening van de provincie vastgelegde bebouwingscontour als werkingsgebied van een bepaalde regel); - om in het omgevingsplan te bepalen dat bij de toetsing of aan de regel wordt voldaan gebruik wordt gemaakt van specifieke, voorgeschreven software, met een link naar die software (bv op website gemeente).
7 Actualiseren Bijlage 4	Actualiseren Bijlage 4 a.d.h.v. wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en consultatieversie Invoeringsbesluit
8 Metadata	Metadata uitwerken
9 Waardelijsten	Waardelijsten aanvullen
10 Paragraafteken	Onderzoeken of het mogelijk is om in plaats van de labels Paragraaf, Subparagraaf en Subsubparagraaf het paragraafteken te gebruiken.
11 Aandachtsgebieden	Onderzoeken of het nodig is om een aparte annotatie aan het model toe te voegen voor aandachtsgebieden waarvan in Omgevingswet/AMvB's is bepaald dat er in het omgevingsplan regels over gesteld moeten worden of dat ze in het omgevingsplan begrensd moeten worden, of dat de bestaande annotaties daarvoor toereikend zijn. Voorbeelden van deze gebieden zijn brandaandachtsgebied/brandvoorschriftengebied en explosie-aandachtsgebied/explosievoorschriftengebied.
12 Normadressaat	In versie 0.97 is de zelfstandige annotatie normadressaat geschrapt. Gezien de bruidsschatregels voor omgevingsplan en waterschapsverordening moet onderzocht worden of deze annotatie toch weer terug moet komen of dat er een andere methode voor moet worden aangeboden.
13 Alarmeringswaarden	Onderzoeken of het nodig is om een aparte annotatie aan het model toe te voegen voor alarmeringswaarden of dat de bestaande annotaties daarvoor toereikend zijn. Mogelijk geldt dit ook voor andere in de Omgevingswet genoemde waarden
14 Waardelijst verplichtingsoort	Onderzoeken of de waardelijst Verplichtingsoort limitatief of uitbreidbaar moet zijn

8 Bijlagen

Bijlage 1 Ontwerpkeuzen

Voor het omgevingsplan zijn geen 'van de standaard' afwijkende ontwerpkeuzen van toepassing.

Bijlage 2 Toelichting op hoofdlijnen van STOP en IMOP

Modellering

In het kort bestaat het model uit objecttypen, annotaties en waardenlijsten waarmee een OW-besluit verrijkt kan worden. De annotaties binnen een OW-besluit zorgen voor de machineleesbaarheid. Het bovenliggende STOP-model beschrijft hoe deze annotaties (subject, eigenschap en waarde) in het model passen. Deze annotatie is gekoppeld aan de tekst en het werkingsgebied. Hierdoor kunnen de verschillende waarden van een normerende regel verbonden worden met verschillende werkingsgebieden.

Verklaring model

De bovenstaande abstracte beschrijving van het model wordt gevisualiseerd in UML klassediagrammen in Bijlage 3. Individuele elementen in het model (die voor de scope van dit document objecttypen genoemd zijn) worden in meer detail toegelicht in de objectcatalogus (STOP/TPOD vocabulaire). Het gebruik van UML klassediagrammen en het gebruik van de termen objecttype / objectcatalogus dienen niet vanuit een software-implementatie perspectief geïnterpreteerd te worden. Daarentegen zijn deze een ondersteuningsmiddel om het toepassingsprofiel voor de OW-besluiten en de inhoud en structuur ervan, beter te begrijpen. De diagrammen, de objecttypen daarin en de objectcatalogus tonen:

- Wat de mogelijkheden zijn om een OW-besluit te verrijken met annotaties (die ervoor zorgen dat het OW-besluit machine leesbaar en op een standaard manier uitwisselbaar wordt).
- Welke elementen in OW-besluiten met annotaties verrijkt kunnen worden.
- Waaruit de annotaties kunnen bestaan in welk document/besluit (welke gegevens hierin kunnen voorkomen).

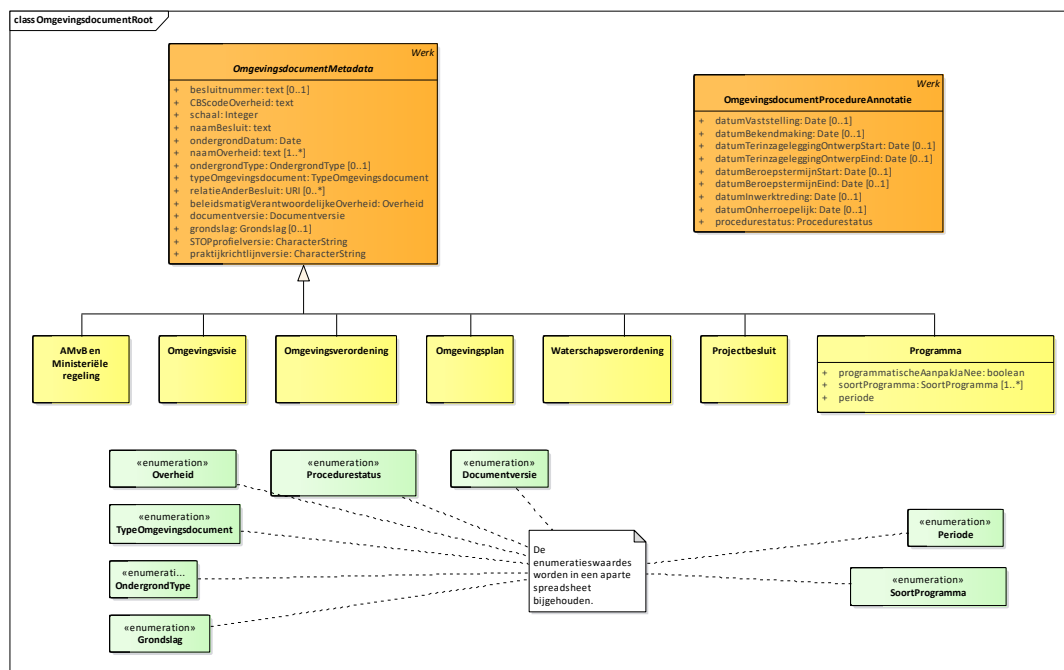
Een objecttype is een blok in de diagrammen, zoals OW-besluit. Van een objecttype kan informatie bijgehouden worden in eigenschappen, zoals datumVaststelling.

In Bijlage 3A wordt uitgebreid uitleg gegeven over de diagrammen, de relaties tussen de objecttypen en de verschillende kleuren van de objecttypen.

Bijlage 3 UML klassediagrammen voor OW-besluiten

A. UML klassediagram voor metadata van OW-besluiten

Figuur 20 geeft de annotaties weer die aan een OW-besluit kunnen worden toegevoegd op documentniveau. De getoonde objecten horen bij imop:OfficiëlePublicatieDocument en zijn in de verschillende TPOD vocabulaires voor de desbetreffende OW-besluiten specifiek uitgewerkt.

Figuur 20 UML klassediagram met de beschikbare annotaties op Documentniveau

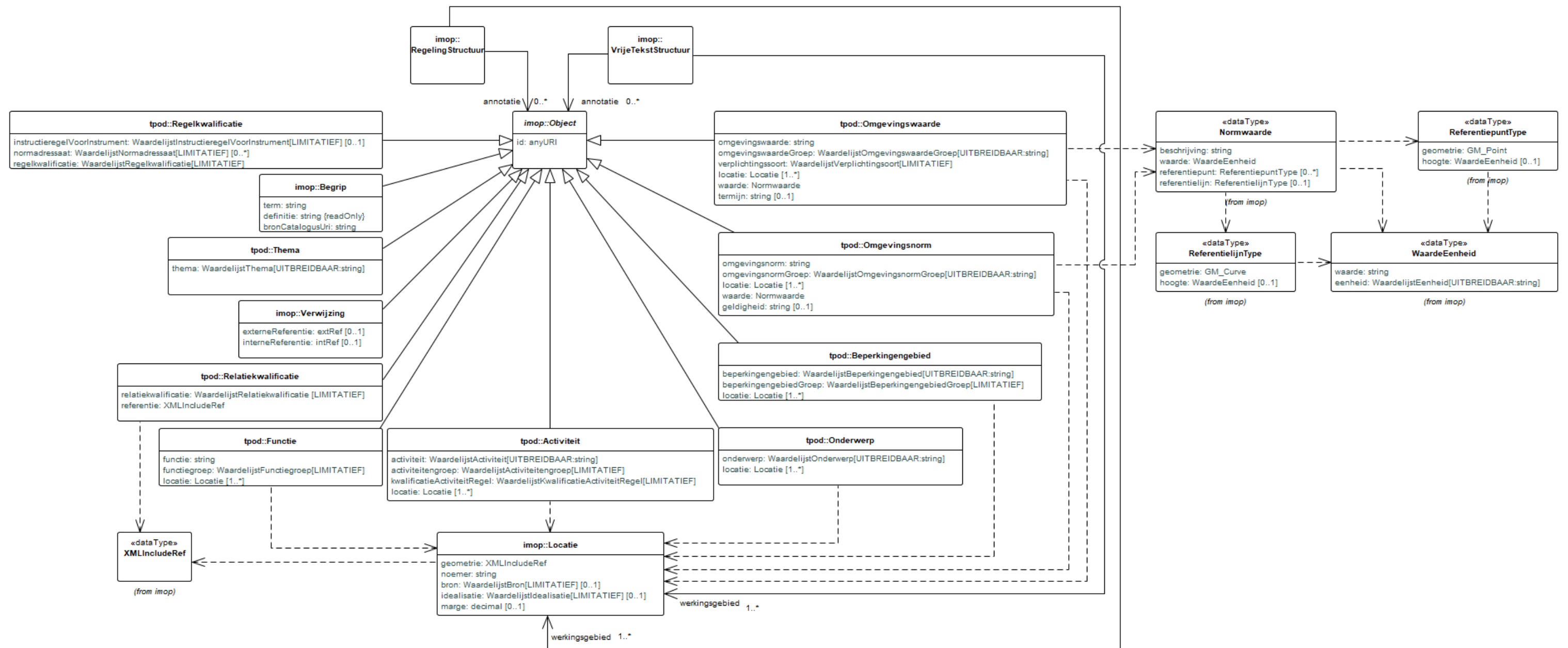
Er zijn verschillende niveaus waarop een OW-besluit verrijkt kan worden met annotaties. De annotaties op documentniveau gelden voor het volledige OW-besluit (op een document/besluit als geheel).

Het kleurgebruik in het diagram is een aanvullende illustratie om aan te geven op welk niveau de objecttypen en eigenschappen geldig zijn en uit welk model deze afkomstig zijn:

- TPOD-onderdelen en eigenschappen die geldig zijn voor elk documenttype binnen het domein van de Omgevingswet zijn met oranje aangegeven.
- TPOD-objecttypen en eigenschappen die niet horen bij één bepaald documenttype (maar die specifiek zijn voor één bepaald, of enkele, documenttype(n)) zijn met geel aangegeven.
- Waardelijsten zijn met groen aangegeven (deze geven aan waar een bepaalde eigenschap uit kan bestaan).

B. UML klassediagram met annotaties voor het omgevingsplan

Daar waar de annotaties uit Figuur 20 het OW-besluit als geheel verrijken met metadata, beschrijft Figuur 21 de mogelijkheden om specifieke stukken tekst in het omgevingsplan te kunnen annoteren met semantiek.

Figuur 21 UML klassediagram met de beschikbare annotaties voor het omgevingsplan

In Tabel 8 zijn de klassen (kolom "Klasse") en eigenschappen (kolom "Eigenschap") uit Figuur 21 gespecificeerd. Voor iedere klasse, eigenschap en waardelijst zijn definities (kolom "Definitie"), het verplichte of optionele gebruik (kolom "Verplicht/ Optioneel"), het waardebereik (kolom "Waardebereik") en de toepassing voor de weergave van het OW-besluit (kolom "Weergavekenmerk") aangeduid.

Voor waardelijsten biedt Tabel 8 enkel de namen en definities. De waarden van waardelijsten (de vulling) worden separaat beschikbaar gesteld. Waardelijsten die eindigen op "[UITBREIDBAAR:string]" zijn uitbreidbaar; er mag gekozen worden uit een lijst met vooraf gedefinieerde waarden, maar er mag ook een eigen waarde gebruikt worden die via een "string" veld gedefinieerd kan worden.

Waardelijsten die eindigen op "[LIMITATIEF]" zijn limitatief; er moet een waarde gekozen worden uit een lijst met vooraf gedefinieerde waarden. De waarden van waardelijsten (de vulling) worden separaat beschikbaar gesteld.

Tabel 8 Specificatie van klassen en eigenschappen van annotaties voor het Omgevingsplan

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebereik	Verplicht/ optioneel	Weergavekenmerk
Regeling-Structuur		De geconsolideerde versie van een OW-besluit met regels.			
VrijeTekst-Structuur		Voor de definitie hiervan wordt verwezen naar IMOP documentatie.			
Begrip		Een eenheid van kennis, bestaande uit een term en een definitie.		Optioneel	
	term	De naam van het begrip.	string	Verplicht	
	definitie	De omschrijving van de term, die de term definieert.	string	Verplicht	
	bronCatalogusUri	De uniform resource identifier (URI) van het begrip in de DSO catalogus.	string	Verplicht	
Verwijzing		De verwijzing vanuit een regel naar een tekstelement.		Optioneel	
	externeReferentie	De verwijzing naar (tekstelementen in) een ander document.	extRef	Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe-reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	interneReferentie	De verwijzing naar een ander tekstelement in hetzelfde document.	intRef	Optioneel	
Object		Object dat onderdeel uitmaakt van een besluit.		Optioneel	
	id	De unieke identifier van het object.	anyURI	Verplicht	
Locatie		Een op zichzelf staande geometrische afbakening van een ruimte in de fysieke leefomgeving.		Verplicht	
	geometrie	Een vlak of volume, d.m.v. coördinaten op een kaart weergegeven en begrensd, dat een representatie is van een gebied in de fysieke leefomgeving.	XMLIncludeRef	Verplicht	Ja
	noemer	De tekstuele beschrijving van de locatie.	string	Verplicht	
	bron	De bron die is gebruikt voor, dan wel de wijze van inwinning van de geometrie.	Waardelijst-Bron[LIMITATIEF]	Optioneel	
	idealisatie	De manier waarop de begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden en door het bevoegd gezag bedoeld is.	Waardelijst-Idealisatie[LIMITATIEF]	Optioneel	
	marge	De afstand in meters waarmee de begrenzing van Locatie geïnterpreteerd moet worden.	decimal	Optioneel	
Omgevings-norm		Een norm, niet zijnde een omgevingswaarde, die op meerdere locaties voorkomt en daar verschillende waarden heeft.		Optioneel	
	omgevings-norm	De naam van de omgevingsnorm.	string	Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	omgevings- normGroep	De categorie waartoe de omgevingsnorm behoort.	Waarde- lijstOmge- vings- norm- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]	Verplicht	Ja
	locatie	Het gebied waar de omgevingsnorm geldt.	Locatie	Verplicht	
	waarde	De numeriek uitgedrukte of in woorden omschreven waarde die een omge- vingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	Normwaarde	Verplicht	Ja
	geldigheid	De periode waarin de omgevingsnorm geldt. Geldigheid is een optionele annotatie die gebruikt kan worden wanneer een norm slechts in een bepaal- de periode geldt.	string	Optioneel	
Functie		Een functie is het gebruiksdoel of de bijzon-dere eigenschap die een onder- deel van de fysieke leefomgeving op een bepaalde loca-tie heeft.		Optioneel	
	functie	De naam van de functie.	string	Verplicht	
	functiegroep	De categorie waartoe de functie behoort.	Waardelijst- Functie- groep[LIMITA TIEF]	Verplicht	Ja
	locatie	De locatie waar een functie aan is toegekend.	Locatie	Verplicht	
Thema		Kernachtige weergave van de grondgedachte achter een onderdeel van het OW-besluit.		Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	thema	De naam van het thema.	Waardelijst- The- ma[UITBREID BAAR:string]	Verplicht	Ja
Onderwerp		Korte, inhoudelijke weergave van waar een onderdeel van het OW-besluit over gaat.		Optioneel	
	onderwerp	De naam van het onderwerp.	Waardelijst- Onder- werp[UITBREI DBAAR:string]	Verplicht	Ja
	locatie	Het gebied waar het onderwerp van toepassing is.	Locatie	Verplicht	
Relatiekwalifi- catie		Element om de relatie tussen twee verschillende regels aan te duiden. An- notatie die een bijzondere verhouding tussen twee verschillende regeltek- sten kwalificeert.		Optioneel	
	Relatiekwalifi- catie	De naam van de relatiekwalificatie.	Waardelijst- Relatiekwalifi- ca- tie[LIMITATIE F]	Verplicht	
	referentie	De identificatie van de regeltekst waartoe een andere regeltekst in een ge- kwalificeerde relatie staat, vastgelegd in de workIdentifier van debetreffen- de regeltekst, opgebouwd volgens de standaard Akoma Ntoso Naming Con- vention.	XMLInclu- deRef	Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Regelkwalifi- catie		Eigenschap die vastlegt tot welke soort een regel behoort.		Optioneel	
	instructiere- gelVoorIn- strument	Type instrument waarvoor de instructieregel bedoeld is.	WaardelijstIn- structieregel- VoorInstru- ment[LIMITAT IEF]	Optioneel	
	normadres- saat	De doelgroep – een categorie personen of organisatie(s) - tot wie de regel- tekst gericht is, alleen te gebruiken wanneer InstructieregelVoorInstrument de waarde 'uitoefening taak of bevoegdheid' heeft.	Waardelijst- Normadres- saat[LIMITATI EF]	Optioneel	
	regelkwalifi- catie	De naam van de regelkwalificatie.	Waardelijst- Regelkwalifi- ca- tie[LIMITATIE F]	Verplicht	
Omgevings- waarde		Norm als bedoeld in afdeling 2.3 Ow die de gewenste staat of kwaliteit van (een onder-deel van) de fysieke leefomgeving, de toe-laatbare belasting door activiteiten en/of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastlegt.		Optioneel	
	omgevings- waarde	De naam van de omgevingswaarde.	string	Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe-reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	omgevings- waardeGroep	De categorie waartoe de omgevingswaarde behoort.	Waarde- lijstOmge- vingswaarde- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]	Verplicht	Ja
	verplichtings- soort	De soort verplichting die door het vaststellen van de omgevingswaarde wordt opgelegd.	Waardelijst- Verplichting- soort[LIMITAT IEF]	Verplicht	
	locatie	Het gebied waar de omgevingswaarde geldt.	Locatie	Verplicht	
	waarde	De numeriek uitgedrukte of in woorden omschreven waarde die een omge- vingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	Normwaarde	Verplicht	
	termijn	De termijn waarbinnen aan de verplichting moet zijn voldaan.	string	Optioneel	
Beperkingen- gebied		Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar van-wege de aanwezigheid van een werk of ob-ject regels gelden over activiteiten die gevol-gen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object.		Optioneel	
	beperkingen- gebied	De naam van het beperkingengebied.	Waardelijst- Beperkingen- ge- bied[UITBREI DBAAR:string]	Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
	beperkingen- gebiedGroep	De categorie waartoe een beperkingengebied behoort.	Waardelijst- Beperkingen- gebied- Groep[LIMITA TIEF]	Verplicht	Ja
	locatie	De locatie die het beperkingengebied vormt.	Locatie	Verplicht	
Activiteit		Een activiteit is ieder menselijk handelen waarbij, of ieder menselijk nalaten waardoor een verandering of effect in de fysieke leefomgeving wordt of kan worden bewerkstelligd.		Optioneel	
	activiteit	De naam van de activiteit.	Waardelijst- Activi- teit[UITBREID BAAR:string]	Verplicht	
	activiteiten- groep	De categorie waartoe de activiteit behoort.	Waardelijst- Activiteiten- groep[LIMITA TIEF]	Verplicht	Ja
	kwalificatieAc- tiviteitRegel	Eigenschap die aangeeft tot welke regelsoort een regel over een activiteit behoort.	Waardelijst- Kwalificatie- ActiviteitRe- gel[LIMITATIE F]	Verplicht	
	locatie	De locatie waar een activiteit aan is toegekend	Locatie	Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Normwaarde		De numeriek uitgedrukte of in woorden omschreven waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.		Verplicht	
	beschrijving	De in woorden omschreven waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	string	Verplicht	Ja
	waarde	De numeriek uitgedrukte waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	WaardeEenheid	Verplicht	Ja
	referentiepunt	Het vooraf vastgestelde punt waarop gemeten dient te worden of aan de Normwaarde voldaan wordt	Referentie-puntType	Optioneel	
	referentielijn	De vooraf vastgestelde lijn waarop gemeten dient te worden of aan de Normwaarde voldaan wordt	Referentie-lijnType	Optioneel	
GM_Curve		Lijngeometrie		Verplicht	
GM_Point		Puntgeometrie		Verplicht	
Referentie- lijnType		De specifieke invulling van de referentielijn		Verplicht	
	geometrie	De beschrijving van de positie middels coördinaten	GM_Curve	Verplicht	
	hoogte	De hoogte of diepte van de geometrie ten opzichte van NAP of het maaiveld	WaardeEenheid	Optioneel	
Referentie- puntType		De specifieke invulling van het referentiepunt		Verplicht	
	geometrie	De beschrijving van de positie middels coördinaten	GM_Point	Verplicht	
	hoogte	De hoogte of diepte van de geometrie ten opzichte van NAP of het maaiveld	WaardeEenheid	Optioneel	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Waardelijst- Bron[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst waaruit de bron geselecteerd kan worden		Verplicht	
Waarde- lijstEen- heid[UITBREI DBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst met grootheden waarmee de eenheid van de numerieke waarde van een omgevingswaarde of omgevingsnorm kan worden uitgedrukt.		Verplicht	Ja
WaardeEen- heid		De combinatie van waarde en eenheid in het geval de waarde van een omgevingswaarde of omgevingsnorm numeriek is uitgedrukt.		Verplicht	Ja
	waarde	De numeriek uitgedrukte waarde die een omgevingsnorm of omgevingswaarde op een bepaalde locatie heeft.	string	Verplicht	Ja
	eenheid	De grootheid waarin de numerieke waarde van een omgevingswaarde of omgevingsnorm is uitgedrukt.	Waarde- lijstEen- heid[UITBREI DBAAR:string]	Verplicht	Ja
XMLInclu- deRef		De referentie van het element waarnaar verwezen wordt.		Verplicht	
Waardelijst- TypeOmge- vingsdocu- ment[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst met de mogelijke soorten OW-besluiten.		Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Waardelijst- Verplichting- soort[LIMITATIEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij verplichtingsoort binnen Omgevingswaarde.		Verplicht	
Waarde- lijstOmge- vingswaarde- Groep[UITBREIDBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij omgevingswaardegroep.		Verplicht	Ja
Waardelijst- Functie- groep[LIMITATIEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij functiegroep.		Verplicht	Ja
Waardelijst- Onder- werp[UITBREIDBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij onderwerp.		Verplicht	Ja
Waardelijst- Regelkwalificatie[LIMITATIEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij regelkwalificatie.		Verplicht	

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
WaardelijstIn- structieregel- VoorInstru- ment[LIMITAT IEF]		De limitatieve waardelijst met instrumenten waarmee kan worden aangege- ven voor welk instrument de instructieregel is bedoeld.		Verplicht	
Waardelijst- Activiteiten- groep[LIMITA TIEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij activiteitengroep.		Verplicht	Ja
Waarde- lijstOmge- vings- norm- Groep[UITBR EIDBAAR:stri ng]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij Omgevingsnormgroep.		Verplicht	Ja
Waardelijst- The- ma[UITBREID BAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij thema.		Verplicht	Ja

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Waardelijst- Beperkingen- ge- bied[UITBREI DBAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij beperkingengebied.		Verplicht	
Waardelijst- Normadres- saat[LIMITATI EF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij Normadressaat binnen Regelkwalifi- catie.		Verplicht	
Waardelijst- Activi- teit[UITBREID BAAR:string]		De uitbreidbare waardelijst die hoort bij Activiteit.		Verplicht	
Waardelijst- Relatiekwalifi- ca- tie[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij relatiekwalificatie.		Verplicht	
Waardelijst- Beperkingen- gebied- Groep[LIMITA TIEF]		De limitatieve waardelijst die hoort bij beperkingengebiedGroep.		Verplicht	Ja

Klasse	Eigenschap	Definitie	Waardebe- reik	Verplicht/ optioneel	Weergave- kenmer
Waardelijst- Kwalificatie- ActiviteitRe- gel[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij kwalificatieActiviteitRegel binnen Activiteit.		Verplicht	
Waardelijst- Idealisa- tie[LIMITATIE F]		De limitatieve waardelijst die hoort bij idealisatie.		Verplicht	
decimal		Het decimale talstelsel bestaande uit de cijfers 0 tot en met 9.		Verplicht	
extRef		External Reference is een standaard XML element waarmee kan worden gerefereerd.		Verplicht	
intRef		Internal Reference is een standaard XML element waarmee kan worden gerefereerd.		Verplicht	
string		Karakters gedefinieerd volgens standaarden zoals Unicode of ISO 8859-1.		Verplicht	

Bijlage 4 Onderwerpen omgevingsplan¹⁴

Nr.	Onderwerp	Artikel
1.	Onderwerpen/thema 's fysieke leefomgeving <ul style="list-style-type: none"> - Bouwwerken - Infrastructuur - Watersystemen - Water - Bodem - Lucht - Landschappen - Natuur - Cultureel erfgoed - Werelderfgoed 	art. 1.2 lid 1 Ow
2.	Gevolgen fysieke leefomgeving: gevolgen die kunnen voortvloeien uit <ul style="list-style-type: none"> - Wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of gebruik daarvan - Gebruik van natuurlijke hulpbronnen - Activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt - Nalaten van activiteiten - Gevolgen voor de mens, voor zover beïnvloed door onderdelen fysieke leefomgeving 	art. 1.2 lid 2 en 3 Ow
3.	Een ieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving	Art. 1.6 Ow
4.	Vaststellen van omgevingswaarde	art. 2.11 lid 1 Ow
5.	Aanwijzen van programma + bestuursorgaan dat bevoegd is programma vast te stellen	art. 3.15 lid 2 jo art. 3.16 lid 2 Ow
6.	Regels over betrekken omgevingswaarde of andere doelstelling uit programma bij uitoefening van taken en bevoegdheden en regels over welke bepalingen o.g.v. artt. 2.22 lid 1, 2.24 lid 1, 5.18, 5.19 lid 1 of 5.30 of welke regels over verlenen/weigeren omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit geheel/gedeeltelijk buiten toepassing blijven	art. 3.16 lid 2 Ow
7.	Regels over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor fysieke leefomgeving	art. 4.1 lid 1 Ow
8.	Evenwichtige toedeling van functies aan locaties en andere regels die met het oog daarop nodig zijn	art. 4.2 lid 1 Ow
9.	Verbod om zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag een activiteit te verrichten	art. 4.4 lid 1 Ow
10.	Verbod om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten	art. 4.4 lid 2 Ow
11.	Aanwijzen van onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen of voorschriften aan omgevingsvergunning kan verbinden	art. 4.5 lid 1 Ow
12.	Bepalen dat maatwerkvoorschriften of vergunningvoor-	art. 4.5 lid 2 Ow

¹⁴ Bijlage is gebaseerd op Omgevingswet, geconsolideerde versie n.a.v. Invoeringswet versie januari 2017 en de consultatieversies van de AMvB's van juli 2016. De bijlage moet nog worden geactualiseerd aan de hand van de geconsolideerde versie van Omgevingswet met wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en geconsolideerde versies van de AMvB's met Invoeringsbesluit

Nr.	Onderwerp	Artikel
	schriften kunnen afwijken van regels omgevingsplan	
13.	Stellen van maatwerkregels	art. 4.6 lid 1 Ow
14.	Voorschrijven dat een maatregel moet worden getroffen	art. 4.7 lid 1 Ow
15.	Toestaan dat gelijkwaardige maatregel wordt getroffen zonder voorafgaande toestemming	art. 4.7 lid 2 Ow
16.	Verbod om gelijkwaardige maatregel toe te passen zonder voorafgaande melding	art. 4.7 lid 2 Ow
17.	Voorbeschermingsregels	art. 4.14 en 4.16 Ow
18.	Aanwijzen van locaties waar aanwezige bouwwerken moeten worden gemoderniseerd of vervangen door gelijksoortige bebouwing	art. 4.18 Ow
19.	Regels over uiterlijk van bouwwerken	art. 4.19 Ow
20.	In afwijking van AMvB bepalen dat activiteit vergunningplichtig dan wel vergunningvrij is in gevallen waarin dat o.g.v. AMvB is toegestaan	art. 5.2 lid 1 Ow
21.	Regels over het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit	art. 5.21 Ow
22.	Regels over verbinden van voorschriften aan omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit	art. 5.34 lid 3 Ow
23.	Regels over kostenverhaal	art. 13.12 Ow (via Aanvullingswet grondeigendom) ¹⁵
24.	Aanwijzen van bestuursorganen en andere instanties die advies kunnen uitbrengen over aanvragen om omgevingsplanactiviteit	art. 16.15 lid 2 Ow
25.	Regels over bij aanvraag om omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit te verstrekken gegevens en bescheiden	art. 16.55 lid 3 Ow
26.	Regels over monitoring	art. 20.1 lid 3, 20.2, 20.14 lid 2 Ow
27.	Maatwerkregel wordt in omgevingsplan gesteld	Art. 2.3 Bbl
28.	Toedelen functie gemeentelijk of provinciaal monument	Art. 2.8 Bbl
29.	Stellen van maatwerkregels over afdeling 4.4a (afdeling bestaat niet) en de artikelen 4.150 (met maatwerkregel aanwijzen van gebieden of categorieën gebruiksfuncties waarin energieprestatiecoëfficiënt wordt aangescherpt), 4.160 (met maatwerkregel aanwijzen van gebieden waarin milieuprestatie voor woonfunctie of kantoorgebouw wordt aangescherpt) en 4.161 (met maatwerkregel aanwijzen van gebieden of categorieën woonfuncties waarbij kan	Art. 4.7 Bbl

¹⁵ In Hoofdstuk 12 Omgevingswet zijn de bepalingen over Grondexploitatie (het verhaal van kosten, verbonden aan grondexploitatie) opgenomen. Deze bepalingen worden geschrapt door de Aanvullingswet grondeigendom en vervangen door nieuwe regels die worden opgenomen in Hoofdstuk 13 Omgevingswet. In deze bijlage wordt ervan uitgegaan dat de Invoeringswet op de hier geschetste wijze de Omgevingswet zal wijzigen. Grondeigendom is echter een (politiek) gevoelig onderwerp. Mogelijk worden de wijzigingen die in de Aanvullingswet grondeigendom worden voorgesteld niet door de kamers aangenomen. Dan wordt teruggevallen op de bepalingen van Hoofdstuk 12 Omgevingswet (die rekening houdend met die mogelijkheid ook wordt gewijzigd door de Invoeringswet). Daarom zijn de dan relevante bepalingen in Bijlage 5 van dit document opgenomen.

Nr.	Onderwerp	Artikel
	worden afgeweken van regel van afdeling 4.4 Bbl; afwijking kan alleen versoepeling inhouden), met uitzondering van bepalingen over meet- of rekenmethoden	
30.	Met maatwerkregel aanwijzen van gebieden of categorieën gebruiksfuncties waarin de energieprestatiecoëfficiënt wordt aangescherpt	Art. 4.150 Bbl
31.	Met maatwerkregel aanwijzen van gebieden waar de volgens Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken bepaalde milieuprestatie voor woonfunctie of kantoorgebouw wordt aangescherpt	Art. 4.160 Bbl
32.	Met maatwerkregel gebieden of categorieën van woonfuncties aanwijzen waarbij kan worden afgeweken van een regel in afdeling 4.5 Bbl (afwijking kan alleen versoepeling inhouden)	Art. 4.161
33.	Opnemen hoogst toelaatbare geluidsbelasting op de gevel van een bouwwerk	Art. 5.23 Bbl
34.	Opnemen vergunningplicht voor bouwwerken	NvT Bbl
35.	Regels over waterhuishoudkundig bouwrijp maken van locatie	NvT Bbl
36.	Regels over voorzien in voldoende parkeer- en stallingsgelegenheden	NvT Bbl
37.	Regels over gebruik van bouwwerken	NvT Bbl
38.	Regels over welstandstoezicht	NvT Bbl
39.	Regels over bouwen: het is toegestaan zonder vergunning te bouwen als aan bepaalde regels in het omgevingsplan is voldaan, of het is verboden te bouwen zonder vergunning	NvT Bbl
40.	Regels over gebruik en staat van bouwwerken, open erven en terreinen, zandelijke staat van bouwwerken en om overbewoning tegen te gaan	NvT Bbl
41.	Regels over milieubelastende activiteiten waarover het Rijk niet langer regels stelt	NvT Bbl
42.	Regels over afstand tussen woonwagens ivm brandveiligheid	NvT Bbl
43.	Regels over (verplichte) aansluiting op een distributienet voor elektriciteit, gas, drinkwater	NvT Bbl
44.	Regels over aansluiten riolering bouwwerk op het openbare riool	NvT Bbl
45.	Regels over bluswatervoorziening	NvT Bbl
46.	Regels over terreinvoorzieningen en de bereikbaarheid van gebouwen voor de brandweer	NvT Bbl
47.	Vastleggen van de voor het beperkingengebied luchtvaart vastgestelde contouren	NvT Bbl
48.	Regels over gebruik van open haarden en andere vormen van houtstook	NvT Bbl
49.	Regels over (de uitvoering van) bouw- en sloopwerkzaamheden	NvT Bbl
50.	Vergunningplicht voor slopen gemeentelijke en provinciale monumenten	NvT Bbl

Nr.	Onderwerp	Artikel
51.	Regels over treffen van maatregelen bij het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden ter voorkoming van beschadiging of belemmering van wegen, van in de weg gelegen werken en van andere al dan niet roerende zaken op een aangrenzend perceel of op een aan het bouw- of sloopterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen	NvT Bbl
52.	Regels over geluidhinder van niet-bedrijfsmatig bouwen en slopen	NvT Bbl
53.	Aanwijzen brandvoorschriftengebied	NvT Bbl
54.	Vaststellen aanvullende of afwijkende omgevingswaarden voor kwaliteit buitenlucht die strenger zijn dan omgevingswaarden Bkl	Art. 2.2 Bkl
55.	Aanwijzen stille gebieden	Art. 4.23 lid 2 onder a Bkl
56.	Aanwijzen gebieden waarin de fysieke leefomgeving in verband met geluid bijzondere bescherming nodig heeft	Art. 4.24 Bkl
57.	Onderwerpen van de instructieregels voor evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan van het BKL:	Hoofdstuk 5 Bkl
58.	Waarborgen veiligheid <ul style="list-style-type: none"> - Opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen en windturbines - Belemmeringengebied buisleiding - Vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik - Maken, bewerken en opslaan van ontplofbare stoffen - Veiligheid rond luchthavens - Veiligheid van infrastructuur rond Seveso-inrichtingen 	Par. 5.1.2 Bkl
59.	Beschermen van de waterbelangen <ul style="list-style-type: none"> - Primaire waterkeringen - Kust - Grote rivieren - IJsselmeergebied 	Par. 5.1.3 Bkl
60.	Beschermen van de gezondheid en van het milieu <ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteit van de buitenlucht - Geluid - Geluid rond luchthavens - Trillingen - Bodemkwaliteit - Geur 	Par. 5.1.4 Bkl
61.	Beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed <ul style="list-style-type: none"> - Kust - Waddenzee en waddengebied - Ladder voor duurzame verstedelijking - Cultureel erfgoed en werelderfgoed 	Par. 5.1.5 Bkl
62.	Behoud van ruimte voor toekomstige functies <ul style="list-style-type: none"> - Autowegen, autosnelwegen en hoofdspoorwegen - Buisleidingen van nationaal belang - Project Mainportontwikkeling Rotterdam - Parallelle Kaagbaan 	Par. 5.1.6 Bkl
63.	Behoeften van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten <ul style="list-style-type: none"> - Landsverdediging en nationale veiligheid - Elektriciteitsvoorziening - Rijkswaagen - Rijkswegen en hoofdspoorweginfrastructuur 	Par. 5.1.7 Bkl

Nr.	Onderwerp	Artikel
	- Communicatie-, navigatie- en randapparatuur voor de burgerluchtvaart	
64.	Bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen	Par. 5.1.8 Bkl
65.	Vastleggen geometrische begrenzing van het beperkingengebied waarbinnen het vergunningsvereiste voor een beperkingengebiedactiviteit lokale spoorwegen geldt	Art. 5.160 lid 2 Bkl
66.	Bepalen dat de waarden of afstanden, bedoeld in artikel 5.62 (waarden over geluid door activiteit in agrarische sector, op bedrijventerrein of in horecasector), 5.81 (waarden over trillingen door activiteit in agrarische sector, op bedrijventerrein of in horecasector) of 5.92, eerste (waarden over geur door activiteit in agrarische sector, op bedrijventerrein of in horecasector) of tweede lid, Bkl niet gelden bij voor geluid-, trilling- of geurgevoelig gebouw met functionele binding met de activiteit	Art. 8.19 Bkl
67.	Aanwijzen van gebied in het belang van de gezondheid en het milieu, in verband met het beschermen van de bodem of ter voorkoming van ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid vanwege het gebruik van de bodem	Art. 8.62 Bkl
68.	Vaststellen van een hogere waarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{A,T}$ van geluid dan de standaardwaarden, bedoeld in artikel 5.65, eerste lid, aanhef en onder a, tweede, derde, of vierde lid Bkl	Art. 10.25 Bkl
69.	Toedelen functie bedrijventerrein aan locatie	Art. 3.11 lid 1 onder a Ob
70.	Toedelen functie provinciaal monument aan monument of archeologisch monument	Art. 3.19 lid 1 onder h onder 2 ^o en lid 3 Ob
71.	Opnemen van regels die gericht zijn op uitvoeren project van publiek belang als bedoeld in art. 5.55 Ow	Art. 9.5 Ob
72.	Verbods- en gebodsbepalingen	NvT Ob
73.	Regels over geluid- en lichthinder	NvT Ob
74.	Regels over het aantal te realiseren parkeerplaatsen op eigen terrein	NvT Ob
75.	Regels over laad- en losmogelijkheden	NvT Ob
76.	Regels over openingstijden voor horecagelegenheden	NvT Ob
77.	Bepalen waar bedrijven, winkels, horeca, maatschappelijke functies enzovoort zich kunnen vestigen	NvT Ob
78.	Zorgplichten	NvT Ob
79.	Informatieverplichtingen	NvT Ob
80.	Meldingsplichten	NvT Ob
81.	Regels om het bereiken van omgevingswaarden te bevorderen	NvT Ob
82.	Regels kunnen open normen bevatten voor de vraag of een activiteit op een locatie is toegestaan	NvT Ob
83.	Regels kunnen open normen bevatten voor bouwactiviteiten, waarvan de aanvaardbaarheid afhankelijk kan worden gesteld van een nadere afweging in het kader van een omgevingsvergunning	NvT Ob
84.	Omgevingsplan kan bevoegdheid tot opleggen maatwerk-	NvT Ob

Nr.	Onderwerp	Artikel
	voorschrift(en) bevatten als invulling van open norm	
85.	Stellen van maatwerkregels (voor milieubelastende activiteit en lozingsactiviteit) over onderwerpen in art. 2.10 (verplichtingen voor degene die milieubelastende activiteit of lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk verricht), afd. 2.7 (ongewone voorvallen) en hoofdstukken 3 t/m 5 Bal (H3: Milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten: richtingaanwijzer; H4: Milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten: inhoudelijke regels; H5: Milieubelastende activiteiten: Modules)	Art. 2.11 lid 1 Bal
86.	Met een maatwerkregel kan worden afgeweken van afdeling 2.7 en de hoofdstukken 3 tot en met 5, tenzij daarin anders is bepaald	Art. 2.11 lid 2 Bal
87.	Onderwerpen van hoofdstukken 3, 4 en 5 Bal waarover maatwerkregels gesteld kunnen worden:	
88.	<ul style="list-style-type: none"> - Het exploiteren van een Seveso-inrichting en andere activiteiten die bedrijfstakken overstijgen - Stookinstallatie - Natte koeltoren - Afvangen kooldioxide voor ondergrondse opslag - Windturbine - Koelinstallatie met kooldioxide, koolwaterstoffen of ammoniak - Bodemenergiesysteem - Opslagtank voor gassen - Opslagtank voor vloeistoffen en tankcontainer of verpakking die wordt gebruikt als opslagtank voor vloeistoffen - Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking - Opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik - Opslaan van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik - Opslaan van vaste minerale anorganische meststoffen - Opslaan, mengen, scheiden en verdichten van bedrijfsafval of gevaarlijk afval voorafgaand aan inzameling of afgifte - Zendmasten - Zelfstandige afvalwaterzuivering - Oppervlaktewaterbehandeling met oplosmiddelen ippc 	Afd. 3.2 Bal
89.	<p>Complexe bedrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seveso-inrichting - Grootschalige energieopwekking - Raffinaderij - Maken van cokes - Vergassen of vloeibaar maken van steenkool of andere brandstoffen - Basismetale - Complexe minerale industrie - Basischemie - Complexe papierindustrie, houtindustrie en textielindustrie - Afvalbeheer ippc-installaties - Kadavers en dierlijk afval - Stortplaats of winningsafvalvoorziening - Verbranden van afvalstoffen in een ippc-installatie - Grootschalige mestverwerking 	Afd. 3.3 Bal
90.	<p>Nutssector en industrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Drinkwaterbedrijf - Gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation - Buisleiding met gevaarlijke stoffen - Metaalproductenindustrie 	Afd. 3.4 Bal

Nr.	Onderwerp	Artikel
	<ul style="list-style-type: none"> - Minerale producten industrie - Chemische producten industrie - Papierindustrie, houtindustrie, textielindustrie en leer-industrie - Voedingsmiddelenindustrie - Rubberindustrie en kunststofindustrie - Grafische industrie - Scheepswerven - Andere industrie 	
91.	<p>Afvalbeheer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autodemontagebedrijf en tweewielerdemontagebedrijf - Kringloopbedrijf en bedrijf voor reparatie van gebruikte producten - Rubberrecyclingbedrijf en kunststofrecyclingbedrijf - Metaalrecyclingbedrijf - Recyclingbedrijven voor papier, karton, textiel, glas, hout of puin - Milieustraat - Zuiveringstechnisch werk - Verbranden van afvalstoffen anders dan in een ippc-installatie - Op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen buiten stortplaatsen - Verwerken van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen 	Afd. 3.5 Bal
92.	<p>Agrarische sector</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veehouderij - Glastuinbouwbedrijf - Akker- of tuinbouwbedrijf - Telen van gewassen in de openlucht - Telen van gewassen in een gebouw - Agrarisch loonwerkbedrijf - Landbouwmechanisatiebedrijf - Bedrijf voor teelt en kweek van waterplanten en waterdieren - Bedrijf voor mestbehandeling 	Afd. 3.6 Bal
93.	<p>Dienstverlening, onderwijs en zorg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bouwbedrijf, installatiebedrijf, grondbouwbedrijf, weg-bouwbedrijf en waterbouwbedrijf, schildersbedrijf - Chemische wasserij - Datacentrum - Crematorium - Laboratorium - Ingeperkt gebruik genetisch gemodificeerde organismen - Onderhoud van de openbare ruimte - Repareren en verhuren van gemotoriseerde werktuigen - Tandartspraktijk - Ziekenhuis - Voorziening voor het oefenen van brandbestrijdings-technieken 	Afd. 3.7 Bal
94.	<p>Transport, logistiek en ondersteuning daarvan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autobergingsbedrijf en pechhulp - Brandstoffenhandel en tankopslagbedrijven - Bunkerstations en andere tankplaatsen - Garage, autoschadeherstelbedrijf, autowasstraat, car-roseriebouw - Motorrevisiebedrijf - Opslag- en transportbedrijf, groothandel en container-overslag - Onderhoudswerkplaats voor bus, trein, tram en metro - Onderhoudswerkplaats voor vliegtuigen - Spoorwegemplacementen - Tankstation - Tankautoreiniging en reiniging van drukhouders en vaten 	Afd. 3.8 Bal
95.	Sport en recreatie	Afd. 3.9 Bal

Nr.	Onderwerp	Artikel
	<ul style="list-style-type: none"> - Autosport en motorsport, zoals crossterrein, racebaan of kartbaan - Jachthaven - Schietbaan - Schietbaan en ijsbaan - Zwembad 	
96.	Mijnbouw	Afd. 3.10 Bal
97.	Defensie <ul style="list-style-type: none"> - Militaire zeehaven - Militaire luchthaven - Militaire kazerne - Opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen en voorwerpen op militaire objecten - Het gebruik van ontplofbare stoffen of voorwerpen op militaire objecten - Militaire oefeningen op militaire objecten en terreinen 	Afd. 3.11 Bal
98.	Seveso-inrichting	Par. 4.2 Bal
99.	Grote stookinstallatie	Par. 4.3 Bal
100.	Afvalverbrandingsinstallatie en afvalmeeverbrandingsinstallatie	Par. 4.4 Bal
101.	Titaandioxide-installatie	Par. 4.5 Bal
102.	Clausinstallatie	Par. 4.6 Bal
103.	Asfaltcentrale	Par. 4.7 Bal
104.	Betoncentrale	Par. 4.8 Bal
105.	Vormgeven betonproducten	Par. 4.9 Bal
106.	Grafische processen	Par. 4.10 Bal
107.	Aanbrengen van lagen op metalen	Par. 4.11 Bal
108.	Smelten en gieten van metalen	Par. 4.12 Bal
109.	Stralen van metalen	Par. 4.13 Bal
110.	Schoonbranden van metalen	Par. 4.14 Bal
111.	Etsen en beitsen van metalen	Par. 4.15 Bal
112.	Lassen van metalen	Par. 4.16 Bal
113.	Solderen van metalen	Par. 4.17 Bal
114.	Mechanisch en thermisch bewerken van metalen	Par. 4.18 Bal
115.	Mechanisch bewerken van steen	Par. 4.19 Bal
116.	Mechanisch bewerken van diverse materialen	Par. 4.20 Bal
117.	Reinigen, lijmen en coaten van diverse materialen	Par. 4.21 Bal
118.	Onderhouden of repareren van apparaten, voertuigen, vaartuigen en spoorvoertuigen	Par. 4.22 Bal
119.	Proefdraaien van verbrandingsmotoren	Par. 4.23 Bal
120.	Schoonmaken van pleziervaartuigen	Par. 4.24 Bal
121.	Verwerken van rubbercompounds	Par. 4.25 Bal
122.	Verwerken van thermoplastisch kunststof	Par. 4.26 Bal
123.	Verwerken van polyesterhars	Par. 4.27 Bal
124.	Voedingsmiddelenindustrie	Par. 4.28 Bal
125.	Gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation	Par. 4.29 Bal
126.	Windturbine	Par. 4.30 Bal
127.	Middelgrote stookinstallatie	Par. 4.31 Bal
128.	Koelinstallatie met kooldioxide, koolwaterstoffen of ammoniak	Par. 4.32 Bal
129.	Oplosmiddeleninstallatie	Par. 4.33 Bal

Nr.	Onderwerp	Artikel
130.	Tanken en opslaan van LPG	Par. 4.34 Bal
131.	Tanken en opslaan van LNG	Par. 4.35 Bal
132.	Tanken van CNG	Par. 4.36 Bal
133.	Tanken en opslaan van waterstof	Par. 4.37 Bal
134.	Kleinschalig tanken	Par. 4.38 Bal
135.	Grootschalig tanken	Par. 4.39 Bal
136.	Opslaan van brandstoffen in bunkerstations	Par. 4.40 Bal
137.	Kleinschalig tanken van brandstoffen aan vaartuigen	Par. 4.41 Bal
138.	Grootschalig tanken van brandstoffen aan vaartuigen	Par. 4.42 Bal
139.	Wasstraat of wasplaats	Par. 4.43 Bal
140.	Verwijderen graffiti	Par. 4.44 Bal
141.	Natte koeltoren	Par. 4.45 Bal
142.	Autodemontage en tweewielerdemontage	Par. 4.46 Bal
143.	Opslaan van autowrakken	Par. 4.47 Bal
144.	Zuiveringstechnisch werk	Par. 4.48 Bal
145.	Ontvangen van afvalstoffen	Par. 4.49 Bal
146.	Milieustraat	Par. 4.50 Bal
147.	Opslaan van verwijderd asbest	Par. 4.51 Bal
148.	Tandartspraktijk	Par. 4.52 Bal
149.	Crematorium	Par. 4.53 Bal
150.	Laboratorium	Par. 4.54 Bal
151.	Traumahelikopter	Par. 4.55 Bal
152.	Chemisch reinigen textiel	Par. 4.56 Bal
153.	Jachthaven	Par. 4.57 Bal
154.	Binnenschietbaan	Par. 4.58 Bal
155.	Buitenschietbaan	Par. 4.59 Bal
156.	Kleiduivenbaan	Par. 4.60 Bal
157.	Aanmaken of transporteren via vaste leidingen van gewas- beschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen	Par. 4.61 Bal
158.	Aanmaken gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op landbouwgronden	Par. 4.62 Bal
159.	Gebruiken gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op landbouwgronden	Par. 4.63 Bal
160.	Behandelen van geoogste gewassen met gewasbescher- mingsmiddelen	Par. 4.64 Bal
161.	Reinigen van verpakkingen voor biologisch geteelde ge- wassen	Par. 4.65 Bal
162.	Reinigen van verpakkingen voor niet-biologisch geteelde gewassen	Par. 4.66 Bal
163.	Spoelen van gewassen	Par. 4.67 Bal
164.	Spoelen van niet-biologisch geteelde bloembollen of bloemknollen	Par. 4.68 Bal
165.	Spoelen van biologisch geteelde gewassen	Par. 4.69 Bal
166.	Sorteren van niet-biologisch geteeld fruit	Par. 4.70 Bal
167.	Sorteren van biologisch geteeld fruit	Par. 4.71 Bal
168.	Substraatteelt van gewassen in openlucht	Par. 4.72 Bal
169.	Substraatteelt van gewassen op stellingen of in gotensys-	Par. 4.73 Bal

Nr.	Onderwerp	Artikel
	teem in openlucht	
170.	Assimilatiebelichting	Par. 4.74 Bal
171.	Afvalwater van kassen	Par. 4.75 Bal
172.	Drainwater bij substraatteelt in kas (Opm. NJ: Drainage-water?)	Par. 4.76 Bal
173.	Drainagewater bij grondgebonden teelt in kas	Par. 4.77 Bal
174.	Lozen afvalwater bij het telen van gewassen in gebouw	Par. 4.78 Bal
175.	Bereiden van gietwater	Par. 4.79 Bal
176.	Bereiden van drinkwater voor landbouwhuisdieren	Par. 4.80 Bal
177.	Dierenverblijven en reinigen en ontsmetten veewagens	Par. 4.81 Bal
178.	Opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie	Par. 4.82 Bal
179.	Opslaan van kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen	Par. 4.83 Bal
180.	Opslaan van gebruikt substraatmateriaal	Par. 4.84 Bal
181.	Opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in mest-bassin	Par. 4.85 Bal
182.	Mestbehandelingsinstallatie	Par. 4.86 Bal
183.	Mestvergistingsinstallatie	Par. 4.87 Bal
184.	Composter en opslaan van groenafval	Par. 4.88 Bal
185.	Reinigen van voertuigen, werktuigen en apparatuur voor agrarische activiteiten	Par. 4.89 Bal
186.	Opslaan van propaan of propeen in opslagtanks	Par. 4.90 Bal
187.	Opslaan van oxiderende en verstikkende cryogene gassen in opslagtanks	Par. 4.91 Bal
188.	Opslaan van brandbare vloeistoffen anders dan diesel in bovengrondse opslagtanks	Par. 4.92 Bal
189.	Opslaan van diesel, oxiderende, bijtende of aquatoxische vloeistoffen of oliën, vetten of pekels in bovengrondse opslagtanks	Par. 4.93 Bal
190.	Opslaan van diesel, oxiderende, bijtende of aquatoxische vloeistoffen of oliën, vetten of pekels in een tankcontainer of verpakking die als opslagtank wordt gebruikt	Par. 4.94 Bal
191.	Opslaan van brandbare vloeibare anders dan diesel in ondergrondse opslagtanks	Par. 4.95 Bal
192.	Opslaan van diesel, oxiderende, bijtende of aquatoxische vloeistoffen of oliën, vetten of pekels in ondergrondse opslagtanks	Par. 4.96 Bal
193.	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking	Par. 4.97 Bal
194.	Opslaan van organische peroxiden	Par. 4.98 Bal
195.	Opslaan van vaste minerale anorganische meststoffen	Par. 4.99 Bal
196.	Vullen van gasflessen	Par. 4.100 Bal
197.	Opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik	Par. 4.101 Bal
198.	Opslaan van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik	Par. 4.102 Bal
199.	Opslaan van goederen	Par. 4.103 Bal
200.	Exploiteren van een benzineterminal	Par. 4.104 Bal
201.	Opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen	Par. 4.105 Bal

Nr.	Onderwerp	Artikel
202.	Laden en lossen van schepen	Par. 4.106 Bal
203.	Buisleiding met gevaarlijke stoffen	Par. 4.107 Bal
204.	Werkzaamheden met verplaatsbaar mijnbouwwerk	Par. 4.108 Bal
205.	Lozen van koelwater	Par. 4.109 Bal
206.	Gesloten bodemenergiesysteem	Par. 4.110 Bal
207.	Open bodemenergiesysteem	Par. 4.111 Bal
208.	Militaire oefeningen	Par. 4.112 Bal
209.	Opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen of voorwerpen	Par. 4.113 Bal
210.	Militaire schietbaan	Par. 4.114 Bal
211.	Eindonderzoek bodem	Par. 5.2.1 Bal
212.	PRTR-verslag	Par. 5.3.1 Bal
213.	Energiebesparing	Par. 5.4.1 Bal
214.	Bodembeschermende voorzieningen	Par. 5.4.2 Bal
215.	Zeer zorgwekkende stoffen	Par. 5.4.3 Bal
216.	Luchtmodule	Par. 5.4.4 Bal
217.	Toelaten beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en locaties en zeer kwetsbare gebouwen	diverse artt. Bal
218.	Stellen van maatwerkregels over rijksmonumentactiviteit of (voorbeschermd) rijksmonument	art. 11.6 lid 1 jo 11.9 jo 11.11 Bal
219.	Stellen van maatwerkregels over werelderfgoed	art. 12.6 lid 1 jo 12.9 Bal

Bijlage 5 Onderwerpen omgevingsplan bij kostenverhaal o.b.v. Hoofdstuk 12 Omgevingswet¹⁶

Nr.	Onderwerp	Artikel
1.	Aanwijzen van gebieden waarbinnen de aan de grondexploitatie verbonden kosten worden verhaald op grond van exploitatieregels of exploitatievoorschriften	art. 12.2 lid 1 Ow
2.	In het omgevingsplan wordt per exploitatiegebied bepaald: a. of exploitatieregels dan wel exploitatievoorschriften worden vastgesteld voor het verhaal van de aan de grondexploitatie verbonden kosten, b. welke voorzieningen waarvan het exploitatiegebied ten dele profijt heeft, naar evenredigheid aan het exploitatiegebied worden toegerekend	art. 12.2 lid 2 Ow
3.	De exploitatieregels en de exploitatievoorschriften bevatten: a. bepalingen over het verhaal van de aan de grondexploitatie verbonden kosten, en b. de exploitatieopzet waarop die regels en voorschriften zijn gebaseerd	Art. 12.5 lid 1 Ow
4.	Mogelijke inhoud exploitatieregels: a. het bepalen van een tijdvak of fasering van de grondexploitatie, b. het stellen van eisen aan de inrichting van het exploitatiegebied, c. het stellen van eisen aan de woningbouwcategorieën	art. 12.5 lid 3 Ow

¹⁶ In Hoofdstuk 12 Omgevingswet zijn de bepalingen over Grondexploitatie (het verhaal van kosten, verbonden aan grondexploitatie) opgenomen. Deze bepalingen worden geschrapt door de Aanvullingswet grondeigendom en vervangen door nieuwe regels die worden opgenomen in Hoofdstuk 13 Omgevingswet. In dit document wordt ervan uitgegaan dat de Invoeringswet op de hier geschetste wijze de Omgevingswet zal wijzigen. Grondeigendom is echter een (politiek) gevoelig onderwerp. Mogelijk worden de wijzigingen die in de Aanvullingswet grondeigendom worden voorgesteld niet door de kamers aangenomen. Dan wordt teruggevallen op de bepalingen van Hoofdstuk 12 Omgevingswet (die rekening houdend met die mogelijkheid ook wordt gewijzigd door de Invoeringswet). Daarom zijn de dan relevante bepalingen in deze bijlage opgenomen.